

omnigui respectas

16706

M. S. Minovici

27/xi/98

Minovici, Dr. P.
Tehnajurile în Română
Bucuresti, J. P. Tecean, 1898

Fratelui meu

M. S. Minovici

Medic Legist și Directorul Institutului Medico-Legal

86880

BIBLIOTECA CENTRALA
A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI

No. II 16706 1

Inv. _____ No. _____

S. _____ D. _____ R. _____

CONTROL 1955

BIBLIOTECA CENTRALĂ ȘI UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI
COTA 16 706

1956

1961

D

BIBLIOTECA CENTRALĂ ȘI UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI

B.C.U. Bucuresti

C86880

Donatiana
E. E. STAT BSCU

INTRODUCERE

În timpul de când mă găsesc ca șef al Serviciului Anthropometric din București, adesea orî atențiunea ne-a fost atrasă la luarea semnalimentelor deținuților, de tatuajurile pe cari ei le presentaū pe corp. Numerósele lucrări ce s'aū scris despre tatuajuri și cari ne-aū căđut în mână pe de o parte; iar pe de alta prezentarea colecțiuneī nóstre de tatuajuri de către savantul nostru profesor D-l Dr. Virchow, societăței Anthropologice din Berlin în ședința din luna August anul trecut, ne-aū îndemnat la facerea lucrării de față cu atât mai mult cu cât acest subiect încă nu a fost tratat până acum în țară la noi.

Domnul Profesor Kalenderu, care a căutat încă din anii 1864—65 să publice tatuajurile din punctul de vedere al stabilireī identităței și pentru care scop adunase o prea frumoasă colecțiune, a dăruit-o D-lui Dr. Lorin, medic-șef al Spita-

lului Saint Antoin din Paris, colecțiune ce a rămas până ađi nepublicată.

Nu există țară ađi în Europa unde câmpul atât de exploatat al tatuajurilor să nu fi dat naștere la numeroase lucrări de o mare valoare ca ale D-lor: Lacassagne (Lyon), Lombroso (Italia), Baer, Leppman (Berlin), Bergh (Copenhaga) etc. Singură Rusia după cum ne afirmă Kropotkin e îndemnă de tatuajuri, de și noi am găsit doi ruși tatuai. Acesta ar ține la faptul că acest obicei ar fi contrariu cu principiile lor religioase sau mai cu sémă cu superstițiunile Rușilor, care ar vedea în faptul de a'și face semne pe corp, un fel de legătură sau contract făcut cu spiritele rele.

Chestiunea tatuajurilor a jucat și jócă încă și ađi un mare rol atât în Etnologie sau Anthropologie cât și mai cu sémă în Medicina-Legală în chestia identității unde până mai de ună-đi de când serviciul de identificare basat pe baze științifice, adică pe anthropometrie a făcut ca tatuajul ca mijloc de a stabili identitatea să rămăe pe al II-lea plan. Cu tóte acestea ađi încă prin varietatea și numărul lor ne arată adesea-ori stadiurile vieței unui individ și câte-odată natura sa morală. Ele sunt cicatrice vorbitoare după cum le numește profesorul Lacassagne. În medicina Judiciară nu există un semn mai bun de identitate ca tatuajurile, prin caracterul permanenței al duratei și dificultăței de a le face să dispară.

Etnologia tatuajurilor care, aparține mai tótă

popórelor din cele-lalte continente, ne arată că decorația pielei atât de cultivată în tóte timpurile și la tóte popórele sub forme variate, ține de unul din instinctele primordiale ale umanității: *dragostea de a place*.

Maí mult de trei sferturi din lucrările ce s'aú scris despre tatuajuri, aú fost făcute din punctul de vedere al criminalității; lucrări, în care, pe când unii din autori caută a face din tatuajuri un caracter al criminalilor, alții din contră îl contestă prin exemple date din lumea mare.

Prin urmare, tatuajul care până maí de ună-đi forma un apanaj al criminalilor, îl găsim ađi răspândit la un mare număr de clase de jos ale societăței, ca: militari, meseriași, marinari, prostituate etc. precum și la cei din clasele superióre.

Marinarií tatuají, cari aú făcut ocolul lumii le place a povesti sub titlu de note de voiaj încrustate în pielea lor, aceste semne persistente de trecerea lor prin aceste țeri depărtate. Ei satisfac acésta într'un mod naiv, pentru a arăta comunilor muritorí că aú văđut lucruri pe care profanii nu le-aú cunoscut nici o dată și tóte acestea din cauza vanității. Acest soiú de ómení s'ar putea compara cu ómení culți, care ca și dênșii colindênd lumea, pune însă pe hărtie ceea ce aceștia pune pe piele.

Colecțiunea de față represintă tatuajurile desenate de noi direct de pe corpul indiviđilor, fără a căuta câtuși de puțin a contribui cu ceva la în-

frumusețarea sa și urăciunea lor. Ele sunt aproape jumătate reduse din mărimea naturală. Cercetările noastre au fost făcute asupra unui număr de aproape 15000 de indiviși repartisați astfel: 11000 de indiviși ce au trecut prin Serviciul Antropometric în timp de 7 ani, 1570 cadavre ce au intrat în Institutul Medico-Legal (Morga), 689 prostituate, 342 alienați, 600 deținuți din penitenciarele: Ocenele-Mari, Slănic și Târgu-Ocna, și un număr destul de considerabil de bolnavi de prin spitale.

Din 300 de tatuajuri ale colecțiunii noastre vr'o 25 au fost adunate de noi din Stockholm, Copenhaga, Hamburg, Berlin (Museul de anatomie pathologică a profesorului Virchow) precum și din Museul de anatomie pathologică a D-lui Profesor Babeș și din spitalele noastre; iar restul au fost culese de pe corpul delinquenților.

Nu avem câtuși de puțin pretențiunea de a fi expus în această lucrare idei noi.

Alții înaintea noastră și cu mai multă autoritate, au arătat natura tatuajului în diferite părți ale lumii, atât din punctul de vedere Etnic cât și Medico-Legal. Singurul nostru merit e acela de a fi dat la lumină chestiunea tatuajurilor în România, care până aci rămăsese încă ne tratată și a adăoga la cunoștințele dobândite până aci, rezultatele observațiilor noastre personale și ajunge astfel la o interpretare rațională în ceea ce privește tatuajul în România.

Acastă lucrare care formeză o monografie

complectă de tot ce s'a scris până ađi despre tatuaj se împarte în două părți:

I. Tatuajul din punctul de vedere Etnic, și

II. Tatuajul din punctul de vedere Medico-legal coprinđend în același timp tatuajul la: Criminali, Alienați, Prostituate și tatuajul în Lu-me-a-Mare.

PARTEA I.

CAPITOLUL I.

A) Tatuajul din punctul de vedere etnic.

1. **Definițiune și Istoric.**— Înțelegem prin tatuaj, introducerea materiilor colorante vegetale sau minerale sub epiderm la diferite adâncimi, cu scopul de a produce o colorațiune sau desenuri, persistând un lung timp de și nu tot-d'a-una indelibile.

Tatuajurile aparține popórelor Océniei, Asiei, Africei, Americiei, de unde prin contactul cu aceste popóre și mai cu sémă prin imitare ele au pătruns și în Europa unde le găsim astă-đi răspândite mai cu sémă în clasele de jos ale populațiunii ca marinarii, soldații muncitori și mai ales la condamnați, unde prin frecuența lor pare a constitui un caracter anatomico-legal specific.

Ceea ce însă e de observat la aceste popóre din cele-l'alte continente, în mare parte sălbatice, e ușurința după cum vom vedea cu care ei se supun acestei operațiuni mai mult chirurgicală de cât estetică și a cărei origină pare a fi în

Oceania de unde găsim și etimologia cuvîntului. În Italia unde e foarte răspândit la soldați, mai ales la cei din regiunile Lombardiei, Piemont, Sardinia, Toscana și regatul Népolului, își are pôte origina sa istorică de la Celți, singurul popor vechi din Europa care practica acest obicei.

Dacă însă origina tatuajului la Europei o găsim la popórele din cele-l'alte continente, apoi istoricul lor la aceste popóre se pierde în vechimea timpului. Raportându-ne la etimologia cuvîntului o găsim că ea aparține limbei Polinesiane și anume de la cuvîntul *tatau* sau *tatahou* (de la *ta* desen). De și această etimologie pare a fi indiscutabilă, cu tóte acestea ea nu este admisă de D-l Dr. Clavel, care într'o importantă lucrare asupra tatuajurilor din insulele Marquise caută a deriva cuvîntul tatuaj de la *Tiki*, numele unui zeu polinesian căruia i se atribue invențiunea acestui obicei. Studiul tatuajului putend fi privit din două puncte de vedere: etnic și medico-legal, vom începe mai întei acest studiu cu caracterul seú etnic, înțelegend prin acest caracter, care sunt scopurile lor, procedurile, repartițiunea geografică, accidente și complicațiuni etc. și insistand mai mult cu acest caracter etnic la popórele din cele-l'alte continente lăsand însă la Europei ca etnologia să reiasă din partea a doua a acestei lucrări, adică din tatuajul medico-legal.

2. Tatuaj în scop estetic.—La început tatuajul a fost numai ornamental și în scop de a se face frumos omul primitiv s'a tatuat. Apoi puțin câte

puțin mai târziu el a servit a caracteriza o clasă socială, un semn de noblețe, un indiciu de servitute, stabilind în sfârșit o distincțiune între membrii unei aceleși familii, trib etc.

La unele popore el a răspândit ca ornamen-tațiune și se practică prin mijlocul înțepăturilor avînd în acest cas o colorațiune albastră sau ne-gră. Ast-fel găsim la femeile din Polinesia, in-sulele Societății și Tahiti unde presintă o ade-vărată eleganță, îl găsim asemenea la femeile Arabe și anume la Maure și Cabile.

De obicei aceste tatuajuri sunt represen-tate prin niște mici sgârieturi, drepte sau curbe de obicei paralele, ce ocupă tîmplele, obraji și bărbia. Mai toate formele primitive de desen le găsim printre tatuaj cum de exemplu linii punc-tate sau serii de puncte, zigzacuri, stele, etc. Considerat ca ornamentație se găsește răspândit pe toată suprafața globului. Pe timpul expedi-țiunii de la Vega, profesorul Nordenschiöld a constatat că, Tchouktchis își tatuează pometele cu desenhuri în formă de stea sau cruce de o po-trivă răspândite atât la bărbați cât și la femei. Asemenea constatăm acest obicei la alte popore cum de ex. Eschimoșii și la cei din Groenlanda și America Rusescă unde se practică pe frunți, bărbii și obraji, copii de ambele-sexe în mo-mentul ajungerei la pubertate. La unele popore facerea tatuajului e însoțită de ceremonie după cum ne istorisesc unii istorici între cari istori-cul chinez, Ma-Touan-Lin care, a scris în secolul al XII-lea despre ceremonia ce însoțește facerea

tatuajului la tinerele fete în momentul mariajului la populațiunea insulelor *Hai-Nan*. Această ceremonie se face numai în clasele nobile.

În timpul când copilul a ajuns vârsta nubilă părinții oferă o mare sărbătoare la toți membrii familiei. Prietenele fetei, aduc acele și penelele cu cari încep a desena pe obrazul miresei diferite desenhuri ca flori, fluturi și insecte foarte fin executate.

Aceste desenhuri sunt în urmă gravate sau tatuate de un artist care în majoritatea casurilor e o femeie bătrână și această ceremonie se cheamă *Sieau-Mien*. După Raul, în insula Formosa aceiași ceremonie precede mariajul femeilor al căror obraz e acoperit de tatuajuri. Asemenea se mai observă acest lucru la femeile din insulele Iezo și Taratai. La Eschimoși, unde tatuajul aparține exclusiv femeilor, e reprezentat prin nise ornamente paralele ce se întind de la frunte până la vârful nasului; iar altele ocupă bărbia, obrajii, adică părțile descoperite ale corpului, mai rar ele sunt făcute pe braț și pe umeri; însă pe pumni și fața dorsală a mâinilor tatuajul afectă forma unei brățări sau lanț. D-l Dr. Clavel a observat la femeile din Noua-Zelandă nise tatuajuri reprezentate printr'o serie de bande verticale și paralele cădând perpendicular pe buze și purtând numele *Ko-Niho* (dinți falși) simulând până la un punct óre-care dinți.

În orî ce cas tatuajul la femei este tot-d'una mai fin, mai elegant ca la barbat, chiar când el e destinat pentru ornamentație. La unele po-

póre Polinesiane, tatuajul ocupă jumătatea corpului rămânând intactă cea-l-altă jumătate și acésta ca o ornamentație fórte fantastică.

Dacă până aci tatuajul a ocupat numai o parte a corpului servind ca ornamentație, apoi tot pentru același scop găsim popóre unde aceste tatuajuri ocupă întregul corp, putend ast-fel fi considerat ca un adevérat sistem de vestminte. Ast-fel este individul de origină din Malesia (Oceania), a cărei observațiune e publicată de profesorul Virchow în 1872. De asemenea D-l D-r Montano citează câte-va exemple din insulele Filipine și în particular la Mindanao.

În archipelagul insulelor Caroline tatuajul pare a fi ajuns un mare grad de dezvoltare devenind o adevérată lucrare de artă; el este comun la ambele sexe fără ca desenul să presinte caractere distincte, deosebindu-se însă numai de la o localitate la alta a archipelagului.

Asemenea găsim în Japonia un soiū de ómenī cari pórtă numele de *Baitos* a căror misiune e de a alergera înaintea cailor, în capul echi-pagiilor marilor ómenī și al căror corp e acoperit aprópe complet de tatuaj.

Esteticianii vėd în acest gust al primitivilor rudimentul împodobirei, a decorațiunei, prima manifestațiune a instinctului artistic sub forma sa cea mai grosolană.

3. Tatuaj cu scop therapeutic.—În acest cas ele sunt reprezentate mai mult prin arsuri. Ast-fel în Asia popórele din Cazemir și Baltistan practică pe copii lor încă de la vârsta de 5—6 ani o ar-

sură ce ocupă fie centrul frunței (glabela) sau vertexul, tâmplele, d'asupra ureauă, regiunea dorsală a piciorului înafară de primul metatarsien, pumnul etc. Arsurile sunt făcute cu un tub de bambu ce se aplică pe regiunea alăsă până lasă un semn ca și o adevărată moxă. Acéstă practică fôrte răspândită la popórele cítate are ca scop după Ujfalvy de a preserva copii de maladiile epidemice. E un fel de vaccinare mistică.

Tot în Asia găsim popóre unde aceste arsură făcute pe gambe au de scop a'í preserva de nevralgií (Armand), același gen de tatuaj îl găsim la *Botocudos*, care pe lângă că au pe corp un mare număr de mutilațiuni își mai adaogă o cicatrice albă de arsură în mijlocul frunței.

Acéstă cicatrice după Rey făcută cu o bucată de quartz sau de bambu au de scop de a vindeca durerile de cap. După Spencer, triburile Arabe din Guiana își scarifică membrele în scop de a evita reumatismul la care sunt fôrte predispuși.

La aceleși popóre la cari găsim tatuajul răspândit în scop estetic, îl găsim aplicat și în scop terapeotic. Ast-fel la *Kabili* și *Mauri* din Algeria (Africa) găsim acéstă practică: cutare tatuaj reprezentat printr'o cruce de obiceiă aplicată pe tâmple la unghiul extern al pleópei, pe un membru, îi va vindeca de friguri, de durere de cap etc.

D-l D-r Kocher relatează casul unui copil

Kabil care, purta pe nas mai multe semne făcute pe timpul când era bolnav.

O lucrare cu totul nouă și foarte interesantă, datorită D-lui D-r Fauquet¹⁾ din Căir și prezentată Academiei de Științe, de către D-l Profesor Lannelongue de la care am împrumutat și noi câte-va noțiuni, dovedește și ați întrebuințarea tatuajului în scop medical. Acastă lucrare pörtă titlul de: *Tatuaj medical la Egipteni în antichitate și epoca actuală.*

Descoperirea unei momâi aparținând unei dame care a trăit la Theba acum 5000 ani și care actualmente se găsește expusă în mușeul Ghi-zeh, fiind examinată, presintă pe pânțece semne de scarificări făcute cu mult timp înaintea morței și care se întretae de alte linii albastre ce se întinde de la o fosă iliacă la alta. Prezența acestor cicatrice, unele albe și altele albastre, nu ne lasă nicī o îndoială că e vorba de un tratament pentru o afecțiune a micului basen foarte probabil o pelvi-peritonită cronică. D'asupra ombilicului se găsește de asemenea o serie de 7 linii dispuse vertical; iar dedesuptul apendicelui xifoid (epigastru) o altă serie de 9 linii dispuse în 3 rânduri. Aceste linii par a fi făcute prin scarificare în care, materia colorantă a fost introdusă. Acastă observațiune ne arată fără îndoială vechimea acestei practice și persistența tradițiunelor în Egipt. In general sunt femeile

¹⁾ Academia de științe, ședința din 24 Maiu 97.

care practică acest obicei și care aparține unei rase nomade și vagabonde numită Ghagar.

Ele fac operațiuni ca circumcisia la fete și tatuiază atât pe bărbați cât și pe femei. Dêensele parcurg stradele și strigă: Nadokkoua nitaher (tatuăm și circumcisăm ¹).

Afară de aceste femei ambulante mai sunt în Egiptet femei cari, în loc de a umbla pe strădi după cum am vădut, tatuiază la ele acasă prietenele și cunoscutele lor. Egipteni pretind că timpul lunilor: Abid, Missera și Thot (August, Septembrie și Octombree) aerul e mai calm, circulațiunea sângelui mai bună și prin urmare tatuajul, circumcisiunea și cele-l-alte operațiuni chirurgicale aș mai mult noroc de-a reuși, acesta din cauza erupțiunelor cutane cauzate de réua calitate a apei Nilului care se revarsă.

Tatuajurile terapeotice, foarte respândite la popórele din centrul Africeii, sunt reprezentate la Europeii prin setóne, visicãtorii precum și prin scarificațiile venduselor și a căror întrebuințare medico-legală din punctul de vedere al identității e dilnică.

D-l Dr. Batut a observat în Algeria trei casuri de tatuajuri în scop therapeotic din care unul pentru o pată a corneei, altul pentru o sinovită tendinósă a radialelor și al treilea pentru o scapulargie. Empirismul dice d-l Dr. Fouquet

¹) Pentru a circumcisa fetele ele taie clitorisul cu un brici și pune pe plagă cépă tocată cu sare: iar bãrbierii fac circumcisia la bãrbați.

și credința în eficacitatea tatuajului fiind foarte răspândită la Egipteni înțelegem cum un mare număr de bóle care n'aũ între ele nici o analogie, aũ putut fi combătute prin acest mod de tratament.

Bóla cea mai răspândită fiind durerea de cap (migrena) se găsesc aprópe la fie-care pas, ómenĩ purtând pe tẽmple între unghiul extern al ochiului și rãdãcina pěrului capului, cicatrici de incisiuni cu saũ fãrã materie colorantã (vezi fig. 1—12).

De obiceiũ alãturi de incisiuni se observã și un tatuaj (fig. No. 5). El pretind însã cã dacã tatuajul nu 'ĩ vindecã cel puțin are ca efect de a diminua gravitatea atacurilor. D-l Dr. Fouquet a adunat 12 varietãți de aceste tatuajuri. Desemnurile carĩ pórtã No. 7 și 8 nu aũ fost gãsitate de cãt o singurã datã; No. 8 de 2 orĩ la femeile din înalta societate a Egiptului. Formele cele mai comune sunt cele reprezentate prin fig. 1, 2, 3, 4. No. 6 de 41 de orĩ, a fost gãsit la 60 de casuri (ele sunt reprezentate în mãrime naturale).

Influența tatuajurilor asupra maladiilor articulare și a oselor, pare a fi mai sigurã. Dr. Fouquet a adunat 23 observațiuni de acest gen care, dupã spusa bolnavilor, rezultatele aũ fost favorabile de 15 orĩ. Pentru închieturi forma tatuajurilor variazã mult și depinde mai ales de regiunea și lesiunea de combãtut. Tatuajul No. 11 întrebuintat pentru închieturi a fost gãsit la un bolnav din marea societate Egiptenã ñice Dr. Fouquet care i-a declarat cã acest tatuaj pe

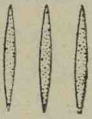

Fig. 1.

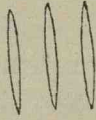

Fig. 2.

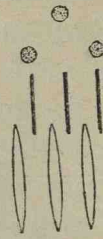

Fig. 3.

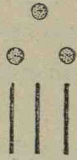

Fig. 4.

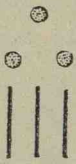

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

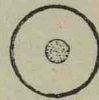

Fig. 8.

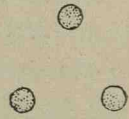

Fig. 9.

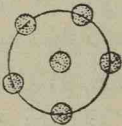

Fig. 10.

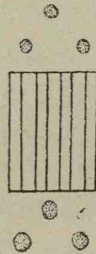

Fig. 11.

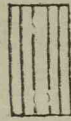

Fig. 12.

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 15.

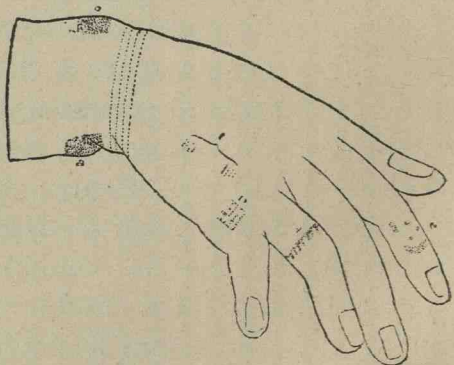

Fig. 16.

care îl are din copilărie a fost aplicat cu bun succes pentru o umflare a osului.

În resumat casurile tatuajurilor medicale observate de Dr. Fouquet se ridică la 97 și au fost repartisate ast-fel:

<i>După loc:</i>	<i>După maladii:</i>
60 pe tâmples	60 casuri migrene și nevralgii
24 „ mâini	29 „ leziuni ale óselor și
4 „ picioré	articulațiunilor
1 „ genuchiú	4 „ bóle de stomac
1 „ umăr	2 „ bóle de piele
5 „ trunchiú	2 „ tumori
1 „ céfa	
1 „ gât	

Fig. 15—16 reprezinta tatuajul făcut în scop therapeutic pentru închieturi.

Dintre tatuajurile nóstre 2 și anume fig. 13 și 14 ce au fost găsite la doi indiviđi au fost făcute cu scopul de a le trece durerile de cap de care acești indiviđi sufereau adesea ori.

4. Tautaj în scop religios. — După Fischer care, a studiat tatuajul în India e cel mai puțin răspândit spre nord, mai mult însă întrebuințat spre sud unde variaza după culturi. Ast-fel Vichnuiții au 2 linii albe în frunte convergând către rădăcina nasului, pe când Sivaiții numai una singură și largă în mijlocul frunței.

În unele casuri, tatuajul e consacrat în scop religios. Ast-fel vechii Egipteni aveau pe piele tateate anumite embleme aparținând riturilor lui Isis și Osiris. În acest mod erau tateati preoții.

Tatuajurile la Ebrei erau cu totul în opoziție cu preceptele din biblie (Levitic) care, le interdiceau ori-ce fel de tatuaj, acelaș lucru îl obser-

văm și la Turci cărora le e interzis prin Coran. In Noua Guiană preoții cultului șarpelui pórta pe brațe, piept și obraz cicatrice reprezentând florí animale și mai cu sémă șerpí. Acéstă operație îi fac sacrí. Asemenea după Alibeí orí-ce Arab care va purta pe fie-care obraz trei inci-siuni paralele, va fi considerat ca sclav al casei lui D-deú.

Aceste tatuajurí póte ocupa după cum am vėđut tótă suprafața corpului. Ceva mai mult, cum unií din ei fiind rași de ordinar la cap cum de ex. în Polinesia, pielea capului, a pubisului și a subjiórele nu le scapă a fi tatuate. Aceste tatuajurí constă în florí, embleme, animale, șo-pârle, șerpí, etc.

La unele popóre preoții fiind înlocuiți prin femeí, aceste preotese sunt și ele tatuate într'un mod special.

5. Tatuaj în scop rėsboinic. — La un mare număr de popóre omul destinat rėsboiului, are un sistem special de tatuaj. Acești ómení sunt destinați a da prin prezența tatuajurilor lor, o fisio-nomie, un caracter teribil și a inspira frică inamicilor; ast-fel erau hordele lui Atila care aveau fețele acoperite de cicatricí profunde. In alte ocași tatuajul era destinat a încerca curajul cui-va. In acest scop popórele Americéi centrale Caraibií de exemplu, după Spencer îl aplicaú tinerilor la epoca pubertăței. Aceste tatuajurí cari, la acéstă epocă erau făcute după cum am vėđut în scop estetic ca ornamentațiunii, după o primă campanie i-se mai adăogaú și altele avėnd

fie-care o semnificare. Ast-fel de ordinar aceste tatuajuri sunt făcute în scop de a perpetua suvenirul marilor lupte la care războinicul a luat parte, precum și numărul inamicilor uciși de mâna sa făcând cu chipul acesta ca războinicul să poarte pe corpul său istoricul carierei sale militare. Acest procedeu usitat foarte mult în Noua-Zelandă poartă numele de *Moko* de la o materie colorantă-negruă cu care fac tatuajul.

Am văzut că tatuajul făcut în scop estetic și religios și care aparține mai mult femeilor sunt făcute prin înțepături sau prin zgârieturi.

Vrând însă a reprezenta prin prezența lor curajul, vitejia și în care caz el aparține aproape exclusiv bărbaților fie că ele se găsesc pe obraz sau pe diferite părți ale corpului, ele constă în incisiuni, în arsuri sau prin mugurică artificială a plăgilor. Prin urmare scopul tatuajului va determina și procedeu de execuție. Așa diferite procedeeuri enumerate le găsim în Polinesia și Malesia. Aceste tatuajuri aparțin diferitelor vârste.

Către vârsta pubertății tinerii sunt mai întâi tatuati la obraz, la piept și brațe, mai târziu când se însor, acest prim sistem de tatuaj se complică de alte deseneuri făcute prin incisiuni sau arsuri. Dacă individul a devenit șef al unui trib sau a întreprins o nouă campanie, el suferă din nou o altă operațiune, care sunt câte odată foarte dureroase; toate acestea sunt făcute în scop de a dovedi curaj și cu cât vitezul e mai înaintat în vârstă cu atât aceste deseneuri se schimbă cum de ex. în Sumatra unde Pagai își execută

câte un tatuaj la fie-care inamic omorît de ei. La Maori șefii aũ obrazul acoperit de linii albastre fôrte fine, însã așa de apropiate în cât tótã fața le e acoperitã cu acest tatuaj ce se întinde de la bărbie pânã la rădăcina pěrului de pe cap, chiar și unghiurile ochilor și pleópele sunt tatuate.

Operația e făcutã cu un fragment de os ascuțit și care se chiamã „Uhi“. Ea e așa de penibilã că nu se póte tatua de odatã de cât o micã parte a obrazului, rămânând ca restul din cauza durerii, sã fie continuat peste câte-va luni.

Înainte de operație pacientul trebuie sã aibã pěrul capului și bărbiei ras. La acest popor tatuajul e un semn de demnitate și în răsboi un învins tatuat nu póte fi făcut sclav. Cei tatuați pórtã numele de *Moko* spre deosebire de cei netatuați și care se numesc *tipai*, fiind în acelaș timp inferior, celor d'ânteiũ.

6. Tatuajul profesional.— Acest mod de tatuaj aparține mai mult medicinei legale de cât etnologiei și cum el se găsesce fôrte mult răspândit la Europei îl vom trata la capitolul respectiv (veđi planșa XVI). Dar pânã la Europei aceste tatuajuri cu caracter profesional, îl găsim și în cele-lalte continente.

Așa în Japonia îl găsim la un grup de ómenĩ numiți *Baitos* al căror meserie este de a alerga înaintea cailor, d'înaintea marilor echipagiuri. Mai găsim de asemenea în insula Iezo, indiviđi și individe a căror meserie e de a pescui coraliu și bureți și al căror corp e acoperit în totalitate

de tatuajuri cu scop, și uneori, de a speria pescii cari se dau la ómenii.

7. Tatuajul triburilor. — Tatuajul este câte odată caracterul distinctiv al triburilor; așa în Africa septentrională, Algeria, anumite triburi cum la Kabyli, pórta o cruce în frunte saú cum sunt locuitorii din Ksouss pórta două dungii pe aripa dréptă a nasului (Dr. Kocher).

Tot în Africa el este aplicat într'un mod constant asupra sclavilor. Orice sclav, pórta pe orice parte a corpului în general pe față, câte odată pe umerii, pe brațe marca particulară a proprietarului său. Dar cum însă sclavul póte în viața sa a trece de la un proprietar la altul, ajunge ca la cel d'ântéiu tatuaj să se adauge marca celui de al II-lea proprietar, putându-se astfel vedea cam de câte ori a fost vîndut sclavul. La alte popóre în extremul orient găsim tatuajul aplicat drept un pașaport.

Ast-fel istoricul chinez Ma-Touan-Lin povestește că la curtea unui împérat pe atunci în luptă cu vecinii săi, se aplica pe voiajorii cari voiau să traverseze teritoriile amice, un sistem special de tatuaj care le garanta trecerea.

8. Tatuajuri aparținând societăților. — Diferite societăți secrete adoptă un sistem de ornamentație special fie-căreia, după cum scrie Rienzi diferite tatuajuri întrebuintate în Polinesia și mai ales la Tahiti de către membrii societăței *Arreoy*. La această asociațiune, femeile erau comune tuturor bărbaților; iar un bărbat nu putea coabita cu o femeie mai mult de 2—3 zile. Dacă se în-

tâmpla ca ea să devie însărcinată, copilul era sufocat în timpul sarcinei în scop de a nu opri practicarea celei mai complete prostituții.

Acastă sectă se mai bucura și de alte privilegiuri.

Acești Arreoy se divisau în 7 clase având fie-care tatuajul său special: prima clasă purta numele de *avae paraï* și care însemna că erau tatuați la gambă; a doua, *oti-ore*, adică cei tatuați de la degete până la umăr; a treia, *haroteos*, cei tatuați de la urechi până la cósă; a patra *houas*, purtau numai două mici figurî pe umăr; a cincea, *atoros*, aveau un simplu semn în partea stîngă; a șésea un cerc împrejurul fie-cărui articulațiunii ale degetelor piciórelor; în fine *pous*, un fel de supranumerari sau candidați la sectă și care esecutau în întruniri părțile cele mai ostenitoare a ceremoniilor, pantominele, dansurile, etc. Găsim asemenea tatuajuri răspândite la societăți cu scop politic la noi în Europa. Ast-fel Lombroso citéză anumiți indivizi cari, depuneaă jurământ de fidelitate reginei Neapolului purtând pe braț imagina reginei și dedesubt numele de Gaeta. Se mai găsesce de asemenea și la unele societăți francmasone.

9. Tatuajuri familiare. — Câte odată tatuajurile aă servit între familii de a distinge copii unii de alții. Ast-fel un arab care purta înapoia urechei un tatuaj, întreat de d-l Dr. Rocher ce represintă? a răspuns că i l'a făcut muma-sa cu scop de a l' recunósce. Un mare număr de copii găsiți sau abandonați, pórta un semn de tatuaj

pentru a-î recunoşce. Acéstă practică o găsim şi în Europa la Românii din Macedonia unde părinţii pentru a-şi recunoşce copii pe care adesea îi găseau morţi, pe stradă omoriţi de Turci, le tatuau pe membrele superioare o cruce pentru a se sci că erau creştini şi numele copilului. (Veđi figurile No. 17—26).

CAPITOLUL II.

Procedeurile de tatuaj.

Din cele descrise până aci reese că tatuajurile la diferitele popóre nu se esecută tóte în acelaş mod. Profesorul Lacassagne divide aceste proceduri în şese clase:

I. Tatuaj prin înţepături; II. prin scarificaţiuni; III. prin cicatrice; IV. prin ulceratiune, arsuri şi burjonare; V. tatuajuri subepidermice; VI. tatuajuri mixte, adică o combinare a procedurilor de mai sus.

1. Tatuajurile prin înţepături şi procedeul operator.

— Acest procedeu e cel mai răspândit pe suprafaţa globului şi este aprópe singurul care, s'a propagat şi persistă încă în Europa din timpii cei mai vechi şi până ađi. După cât spun autorii anticí tatuajurile erau privilegiul anumitor grupuri etnice, pe când ađi nu se mai observă de cât sub o formă eratică şi ca souvenir a unei tradiţii vechi. Cu acest caracter el există numai ađi cum de ex., la câte-va popóre în Europa, ca: Italia, Franţa, Germania etc., şi la noi, aparţinând în mare parte claselor de jos, precum: meşteşugari, marinari, etc. Dacă în Eu-

Fig. 17.

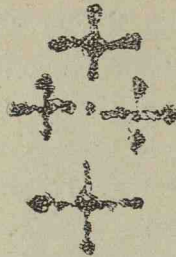

Fig. 18.

Fig. 20.

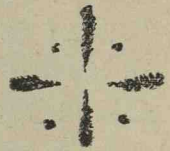
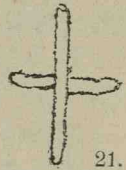

Fig. 19.

21.

1874

Fig. 22.

1877

Fig. 23.

Fig. 24.

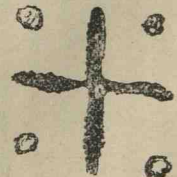
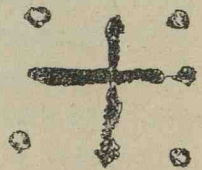

Fig. 25 și 26.

ropa el nu are un caracter tocmai etnic, apoi acest caracter apare foarte manifest din momentul ce trecem în celelalte continente. Aşa el e foarte răspândit, la Arabi și Kabyli, unde femeilor le aparține acest meșteșug și chiar se ved prin târguri executând aceste meserii. Aceste tatuajuri consistă după cum am văzut în nisce ornamente ușore sau nisce simple sgârieturi pe obraz ca la prostituate. Altă dată însă, se observă sub formă de broderii sau dantele identice cu acelea ce se observă pe stofe de lână sau mătase. Aceste tatuajuri sunt practicate cu ajutorul unui singur ac, care e înmuiat într'o materie colorantă de consistență siruposă ce se găsește într'un vas. Tatuajul este mai întâi desemnat pe piele cu o mică pensulă sau până și în urmă cu acul urmând acest desen se fixează prin sgârieturi. Câte odată cum vom vedea mai departe totă operațiunea în loc de a se face cu ajutorul mai multor ace sau a unei serii de incisiuni ușore, adică cu o adevărată scarificare. În afară de Africa Septentrională acest procedeu de tatuaj prin înțepături încetază de a fi întrebuințat fiind înlocuit printr'un altul în care înțepăturile vin de complică un tatuaj făcut prin incisiuni. Instrumentele ce serveau la facerea tatuajurilor au fost din cele mai primitive. Instrumentul preistoric al tatuajului găsit de Lartet la Aurignac consistă dintr'un lemn de ren cu vârful ascuțit. Popóarele sălbatice adoptă adesea instrumentele cele mai simple cum de exemplu la o mare parte din popóarele din Oceania, unde

tatuajul prin înțepături se esecută prin ajutorul dinților de pesci singuri sau uniți mai mulți la un loc după cum a observat și la Betleem Thévenot. La alte popóre aceste instrumente sunt făcute de metal cum de exemplu la Egipteni, unde și astăzi sunt întrebuințate. Spiniți de la diferite plante pot servi încă ca instrument, precum și vîrfurile ascuțite de os, constitue instrumentul familiar la popórele din Noua-Zelanda. In insulele Marquise, găsim instrumentele cele mai perfecționate; cum de exemplu solzii de bróscă țestósă tăiați în formă de ferăstrău avênd 5—6 dinți ascuțiți și fixați într'o bucatică de lemn, sau e un adevărat peptene de metal compus din ace unite la un loc.

La Wa-Kavirondo de lângă Nyanza, popor ce trăește în stare de nuditate tatuajurile prin înțepături este exclusiv femeilor care, își tatuéză peptul și spatele pe când bărbații nu sunt tatuaiți.

La Wa-Kouri și Wa-Kara popóre nude din nordul Nyanzei pe regiunea care limitéză golful Speke, ómenii se îmbracă cu scórte și își aű pe piept tatuaj colorat în acelaș timp cu roșu și alb servindu-se în acest cas de argilă amestecată cu uleiű.

Din Africa, trecênd în Asia, găsim asemenea tatuajuri prin înțepături fórte răspândite mai ales în extremul orient, China, Japonia și în tóte regiunile Indo-Chinese în care se observă pe o scară fórte întinsă. In Indochina Annamiții cari se tatuau altă-dată, pare a fi renunțat la acest obiceiű.

Acelaș lucru se observă la Cambodge însă la Laos, aprópe toți ómenii sunt tatuaiți.

La acești din urmă tatuajul e negru după cum le indică și cuvîntul de Laos (pîntece negru). Ornamentația ocupă tot corpul aprópe: la umeri e o linie verticală separând muschiul deltoid în două părți egale; iar pe fie-care parte a acestei linii, se găsesc litere în limba lor a căror semnificație nu se știe (Armand).

Pe întreg picior se găsesc un mare număr de tatuajuri reprezentând diferite subiecte între care, Garuda din Mitologia Brahmană sau un dragon ori un tigru. Acest din urmă e făcut în scop de a-î protege contra atacurilor marilor carnivore. Tatuajul la ei, mai are și un scop therapeotic contra nevralgiilor. Însă la nord de Laos și Iun-Nan tatuajul ia o importanță mai considerabilă. Tóte aceste tatuajuri servă a distinge populațiile unele de altele și Bonzii sunt acei cari practică operația. Accastă practică pare a fi chiar obligatóre și în unele casuri se supune pacientul unei anestesei cu opiul în timpul operației.

La bărbați e fórte răspândit formându-le un fel de veșmânt; femeile sunt în general puțin tatuate; însă cele cochete aũ pe mâini, picióre, antebrate tatuajuri așa de delicate, în cât sunt considerate ca mănuși și ciorapi. Pentru a place femeilor și pentru a găsi una ca nevastă, povestește Dr. Delisle, Laoțienii trebuie a fi tatuați de la ombilic pânã d'asupra pulpelor piciórelor, de jur împrejurul cópselor, pe când la Dagacki din contrã femeile fac aceste tatuajuri pentru a place bărbaților.

In Oceania unde se găsesc tatuajurile răs-

pândite sub toate procedeele și aci sistemul prin înțepături este cel mai usitat. Profesorul Lacasagne face aci din punctul de vedere etnic, o distincțiune între cele două rase principale adică rasa polinesiană și cea melanesă. Ast-fel că pe când cea d'ânteiu, a adoptat mai ales procedeul prin înțepături, cea de a doua practica tatuajul prin incisiuni sau arsuri. In insulele Marquise tatuajul este reprezentat prin desenuri infinit de variat. Nu numai triburile dar și castele, divisiunile sociale se caracterisază de altmintrelea. Pentru aceea există un tatuaj special pentru răsboinică, un altul pentru nobili, un tatuaj pentru sclavi și servitori, un altul pentru văduve etc. Tatuajul în insulele Marquise, este de o mare importanță în cât Dr. Clavel a trebuit să facă ore-care clasificare în ceea ce privește tatuajul feței a trunchiului și a membrilor inferioare. Așa tatuajul de la față numit, *pahéké* simplu sau oblic unilateral, constă într'o bandă traversând una din părțile obrazului întocmai ca o fașă întrebuintată în bandajul numit monoclu, având culoarea albastră și se întinde de la frunte până la marginea maxilarului inferior avînd ast-fel o direcțiune oblică.

Acésta este imaginea fidelă a unui tatuaj *pahéké* simplu. Când însă acest tatuaj e dublu adică, se găsește și pe cel-alt obraz, poartă numele de *pahéké* dublu sau *pihé* semănând cu bandajul numit binoclu și care soiū de tatuaj aparține șefilor principali, pe când cei secundari poartă pahekeul simplu. Capul e considerat ca sacru

(Berchon). Un alt tatuaj care e cu mult mai răspândit ca celelalte două poartă numele de *tiepin* ce constă în bande transversale; una din bande trece pe frunte de la o tâmplă la alta puțin d'asupra sprâncenelor; iar alta se întinde transversal pe față de la un bob al urechei la cel alt trecând pe la baza nasului.

Afară de aceste 2 linii transversale mai există pe zona coprinsă între ele, fie o linie punctată sau frântă transversală, simulând dinți de requin. Tatuajul membrelor superioare e mai ales remarcabil pe dosul mâinii constând din linii drepte sau curbe dispuse într'un mod cu totul fantastic, semănând cu desenele numite arabescuri. Cam aceste tatuajuri se găsesc și pe membrele inferioare; figura 27 și 28 reprezintă tatuajul prin înțepături la o femeie din insula Paques (Oceania).

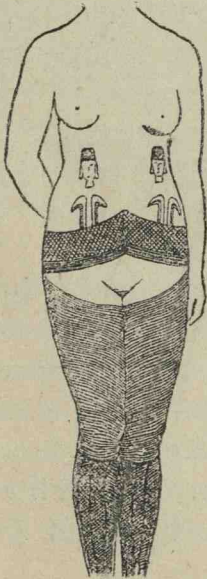

Fig. 27. Fața anterioară.

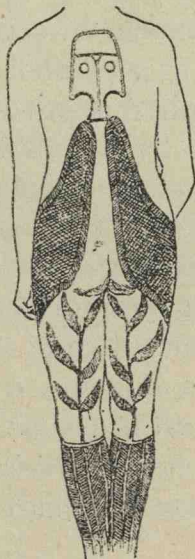

Fig. 28. Fața posterioară.

Tatuajul trunchiului, care altă-dată în insulele Marquise avea o importanță considerabilă prin ornamentațiunile complicate din care consta, sunt ađi înlocuite prin simple bande pe care ei singuri le considera ca o decadență a artei. Femeile nu sunt de cât prea puțin tatuate, cu toate acestea nu e rar de a vedea la ele tatuajuri pe regiunea lombară care se continuă cu cele de pe membrele inferioare. In regiunea fesiieră tatuajul care, în particular aparține femeilor din regiunea de nord-est, se numește Kohéta și constă în deseneuri reprezentând foile de fugeră. In arhipelagul insulei Societăței și Tahiti unde tatuajul este generalizat este cu totul fin și elegant, el constă în mici puncte albastre care ocupă fălcile, buzele, etc. Altă-dată consta în mici sgârieturi paralele în număr de două pe frunte și avea o colorațiune albastră închisă și póte ocupa la bărbați brațele, pieptul și obrazul. Instrumentele de care se servesc femeile din Ponapee se aseamănă cu un peptene sau furculiță și ele sunt formate din spinii aparținând unui lámâi sălbatec, uniți 5—6 și lipiți la o kódă de lemn cu ajutorul unei substanțe reșinoase (suc extras din fructul arborelui de pâine).

Substanța colorantă întrebuintată e negrul de fum obținut de flacărea produsă prin arderea unei nucii numită *driakan*. La Palau, o insulă vecină cu Ponapee e un peptene de os și materia colorantă e cenușa ce rezultă de la arderea unei nucii, *Aburites triloba* pe care o amestecă cu apă și o introduce sub epiderm. In Noua Zelandă

tatuajul ice Letourneau are ceva aa de personal ın cat misionari Englezi, cumprnd terenuri, a pus pe actul de vndare ın loc de semnătură, tatuajul facial al vndtorului; fie-care individ ıi are tatuajul su special, singurile femeile inferióre nu'l a.

Procedeul operator. — Acest procedeu coprinde instrumentul, colórea i operațiunea.

a) *Instrumentul.* — Am văduț deja la popórele din cele-lalte continente din ce anume constă instrumentul cu eare se serv la facerea tatuajurilor i prin urmare vom fi scutii de a m reveni. Vom descri ın instrumentele ıntrebunate ai ın Europa, i care tte se reduce la unul singur. Acest instrument

(vei fig. 29) frte simplu de altmintrelea consta dintr'un beior analog cu un băț de toc sau creion ın care, la una din extremiti după ce m ınti a fst crăpat, se introduce câte-va ace de obicei 3, 6, 9, fixate ın urmă la o altă. Extremitile libere ale acelor de obicei nu sunt la acelai nivel ci a o direiune oblică, acsta cu scop ca operatorul si resembe mâna mă bine i de a

Fig. 29

urma cu m multă precisiune desenul su. Altă dată, instrumentul se compune din m puine ace sau numai dintr'un singur ac ne fixat ın lemn, avnd ın ın gaura sa o a, care ınmuiat ın materia colorant se introduce acul ca i când am cse pe sub epiderm.

b) *Materia colorant.* — ın ct privesce ma-

teriile colorante la facerea tatuajului numărul lor e înfinit. Autorii cei vechi vorbesc de anumite materii negre cum *Atramentum* ce se extrage din anumite sucuri de ierburi (Pliniu); *Isatis tinctoria*, *Glastum* lui Iuliū Cesar etc.

Adesea-orî materia colorantă e unită cu un liquid uleios după cum a observat Thevenot la Ierusalim unde se întrebuița un amestec de cernélă ordinară cu fiere de boū. Cernéla ordinară este de obiceiū usitată după Marco Polo și la popórele vechi din Canada. La Luisana se întrebuițéază cărbuniū de pinī și acum în urmă iarba de pușcă. În tótă Oceania se fabrică pentru tatuajuri o substanță specială care, nu este alt ceva de cât cărbunele din negrul de fum produs prin combustiunea unui pin, amestecat cu uleiū de pesce saū cu suc din trestia de zahăr.

Tatuajurile albastre resultă de obiceiū prin întrebuițarea unei culori extrasă din arborele *Ficus Tinctoria*.

Acestea fiind materiile colorante întrebuițate în aceste continente ele diferă fórté puțin de cele ce se usitéază ađi în Europa și a căror listă e următórea: cărbune pisat, cernélă de orî și ce culóre, cinabru, iarbă de pușcă, negrul de fum, funinginea, sinélă albastră, cenușa de țigare, vaxul precum și sângele, aū servit ca materii colorante. Așa d-l Dr. Batut vorbind de executarea tatuajului în penitenciare spune că indiviđii se tatuau, servindu-se cu sângele ce 'l luaū de la un hemofilic dându'ī cu pumnul în

nas de plăcere sau cu forța. Aceste culori mai tot-d'auna sunt amestecate cu un liquid ce constă din rachiū sub orī și ce formă, apa, alcool, urină, bilă, etc.

Orī-care ar fi materia colorantă din cele descrise aci, culórea tatuajului se póte reduce la una din următóarele 3 culori și a nume: négră, albastră, cele mai multe și roșie mai puțin. Se citéză un cas de către Deincker și Lalog unde tatuajul făcut în scop estetic avea o colorațiune verde.

Sunt tatuorī de profesiune, artiști adevėrați, cari dau tatuajurilor un număr variat de culori ca galben, verde, negru, alb. Așa un tatuor din Londra spune că tatuajurile sale reprezentând brățări făcute cu diferite culori, imitaū fórté bine de la distanță pietrele de la o brățară.

c) *Technica operatóre.* — Regiunea sau locul fiind ales se caută de obiceiū mai nainte de a se desena pe ea desenul ce trebuie să reprezinte tatuajul. Acest desen aparține la 3 categorii: 1. Sau e ales de tatuat și care îl impune operatorului; 2. sau e ales de amândoi sau 3. sunt alese de tatuor, care îl impune tatuatului. Desenul fiind ales se desemnézá mai întēiū pe regiunea alésă.

Alți pentru a îl executa cu mai multă artă îl desemnézá pe o hârtie și apoi găurind cu acul conturul desenului forméză un fel de șablon sau tapet pe care aplicându-l pe piele îl frécă pe d'asupra cu grafit sau cu o materie colorantă ce străbate prin găuri și ajunge a colora

pielea. În urmă cu instrumentul descris și înmuiat într'o colóre óre-care, începe a sgâria saũ a înțepa desenul până la complecta lui colorare. Un bun operator scie că tatuajul nu reușese când prin sgârieturile făcute, sângele 'și face apariția la suprafață. De aceea acu introdus oblic în epiderm nu trebuie a intra mai mult de $\frac{1}{2}$ mm. în piele, pe care aũ grijă a o întinde pentru a evita durerea. În unele casurĩ regiunea de d'asupra tatuajului e legată ca și în flebotomie. Uniĩ tatuorĩ frécă regiunea tatuată cu glicerină în urma căreĩ desenul apare în tótă splendórea; iar alții cu diferite topice în scop de a preveni accidentele pe care le vom vedea mai în urmă.

De multe orĩ acestĩ tatuorĩ sunt ómenĩ de meserie și chiar uniĩ devenit nisce adevěrați artiști 'și aũ până și ateliere. Presentându-se cine-va pentru a fi tatuat, el presentă un album cu desenurĩ de tatuaj pentru a-și alege; iar alții avěnd aprópe întregul lor corp acoperit cu tatuajurĩ se desbracă pentru ca clientul să 'și alégă unul ca și dintr'un album. În majoritatea casurilor, acestĩ artiști se găsesc mai ales prin prejurul locurilor de distracție, cum, cãrciumĩ saũ pe la porțile cazãrmilor mai ales în Franța și Italia. La noi din câte sciũ acestei profesionistĩ nu numai că nu există dar și aceĩ ce mult puținĩ sciũ să tatueze se găsesc mai ales în închisorĩ.

Adesea-orĩ aceste tatuajurĩ sunt făcute în schimbul unei sume care, de multe orĩ e ridiculă, constând din o țuică saũ un vin, orĩ câte-va centime. Altă dată el costă însă o sumă destul

de respectabilă. Aşa Profesorul Lacassagne a vă-
 ăut un tatuaj reprezentând un Indian ținând stégul
 Statelor-Unite care fusese făcut la New-York în
 25 minute și care costase 15 lei. Când însă opera-
 torul e un artist în arta tatuajului atunci prețul
 e în raport direct cu lucrarea sa artistică. Aşa
 un vestit artist din Londra ¹⁾ lua pentru o mo-
 nogramă pe braț 5 shillings (6 fr. 25 bani); iar
 pentru executarea unui desemn mai complicat
 de la 5—20 livre sterline (100—500 franci).

„După observațiunile mele ăice Seidel: există
 ómenī carī trăesc din meseria tatuajurilor și care,
 se găsece la pórtă cazărmilor, în momentul re-
 erutărei unde tatuiază pentru 20—50 fenigī... ”

2. Tatuajul prin scarificare și incisiuni. — Acest
 mod de tatuaj de un gen mai inferior și mai
 puțin artistic consistă prin incisiuni, parte su-
 perficiale indentice cu cele produse de vendusele
 tăete și care se găsece mai răspândit la rasele
 superióre.

La Congo după Brusaux mutilațiunile etnice
 observate, consistă în tatuajuri prin incisiuni și
 scarificație mai ales pe frunte saū înaintea ure-
 chilor. D-l Dr. Batut ²⁾ l'a văăut fórte de
 multe orī la negri făcând parte din bataliónele
 de vīnători.

După profesorul Lacassagne acest mod de
 tatuaj ar putea fi contopit cu cel prin înțepături
 căci scopul este același adică, de a introduce di-

¹⁾ Ferièr. Archivele de anthropologie, 1895, pag. 672.

²⁾ Batut, pag. 77. Anthropologia criminală, 1893.

ferite materii colorante formând un desemn determinat pe când el diferă considerabil după cum vom vedea de tatuajul prin cicatrici, care consistă într'o adevărată plagă, ce atinge și dermul și în care tatuaj nu se introduce nici o substanță colorantă. Acest procedeu de tatuaj îl găsim în Africa cum de exemplu în Algeria unde Arabii se supun la această operație. Acest sistem se executa cu un instrument taetor și în dată aceste incisiuni făcute se aplica materia colorantă, care trebuie a perpetua desenul. Substanța colorantă constă din cărbune pisat când tatuajul e negru sau cu cernelă de China; iar cele de colorare albastră sunt făcute cu sinelă. Cele roșii sunt făcute cu vermillion sau cu alte substanțe care adesea-orî se șterge după un scurt timp. Asemenea mai găsim acest mod de tatuaj la cei din Senegal care și tatuiază buzele și obrazul cu aceste scarificațiuni. Când tatuajul e făcut, operatorul are obiceiul de a acoperi partea operată cu un fel de cataplasma făcută din planta *maghnina*.

Se lasă această cataplasma o zi pe loc și ea opresce se zice inflamație, care ar putea avea loc. După Gilbert unii arabi își ung locul tatuat în acelaș scop cu esență de brad.

Orî cum ar fi, acest mod de tatuaj ar fi pôte acela care ar putea să dispară cu vârsta și profesorul Lacassagne a vădut nisce arabi cari făceau să dispară în mod artificial. In acest scop ei întrebuintează calcea vie cu care făcând un fel de pastă o lasă cât-va timp pe tatuaj lăsând în

urma ei o cicatrice albă. Din Africa trecând în Océnia găsim acest mod de tatuaj mai răspândit cum de exemplu în Noua-Zelandă unde este cel mai răspândit. Instrumentul întrebuințat e un obiect de metal, foarte tăios. Când operatorul, care e un om de meserie, a tras desenul ce vrea să represinte, înmoe instrumentul într'un lichid uleios în care s'a topit un praf obținut din rădăcina arborelui *Phormium-tenax*, apoi începe incisiunile fără a trece de epiderm.

Ast-fel în acest mod ei trag pe ambele tîmple nisce spirale care, sunt foarte simetrice și se aplică mai cu sémă rësbonicilor; iar șefilor a căror carieră militară contéză mai multe victorii aũ obrazul acoperit de aceste ornamente spiroide care devine semne de noblețe transmisibile prin ereditate. Aceste desenurî sunt de o esecuție așa de perfectă în cât se póte lua drept lucrări în filigran. Femeile la care tatuajul e mai rar pórtă în general două linii drepte paralele prin mijlocul frunții; numai acelea cari aũ o origină ilustră are dreptul de a purta un tatuaj special pe buze. Șefii în fine singurî, aũ privilegiul de a'și tatua gambele, care constă de asemenea în linii spirale simetrice în ambele părți. Printr'un procedeu analog tatuajul se practică și în insulele Filipine. Ast-fel D-rul Montano ne dă nisce interesante noțiunî mai cu sémă la cei din insula Mindanao. In acéstă insulă, populațiunea dominantă e de rasă indonesiană. Orî, acéstă rasă este aceia care se tatuează mai mult. Seria operațiunei tatuajurilor duréză mai mulți anî, ea începe

la copii către vârsta de 6—8 ani fiind esecutate de însuși muma-sa. Instrumentul este un mic cuțit expus la fumul unui ușor foc de reșină estrasă din anumite plante din familia Meliaceelor.

Locul de elecțiune a desenurilor e regiunea deltoidiană numai pentru femeî. Desenul are o formă romboidală, câte odată se observă câte un desen reprezentând o siluetă hieratică omenéscă ; însă mai ales în regiunea pieptului se acumulează desenurile romboidale și într'un mod simetric.

Dacă din Mindanao trecem la insulele situate în Golful Bengal, în insulele Andaman, vom găsi și aci acelaș mod de tatuaj prin scarificare. Tatuajul se esecută aci într'un mod analog cu cel din Malaesia.

Instrumentul constă dintr'o bucățică de quartz procedeul cel vechiū saū o bucățică de sticlă procedeul modern. Și aci muma esecută la copii între vârsta de 5—6 ani tatuajul, a cărei serie de operațiuni se termină către vârsta de 15—20 ani. Ea nu e însoțită de nici o ceremonie religiósă avënd mai mult caracterul unui obiceiū familiar.

Materia colorantă este aceeași ca și la Mindanao; adică negru de fum adunat prin arderea diferitelor plante rășinoșe. Se acopere cu acest negru de fum o lamă tăiósă pe care o plimbă pe conturul desenurilor de pe spate, umeri, ceafă, pânțece și fețele dorsale ale mâinilor și picióre-

lor. În ceia-ce privesce femeile ele se disting prin 3 linii verticale pe frunte.

3. Tatuaj prin cicatrice. — Acest tatuaj constă din o serie de tăieturi făcute cu mijlocul unui instrument tăios; tăieturi ce sunt menținute deschise ast-fel că plaga devine o cicatrice de aceeași formă. Ori, cum acest procedeu aparține mai ales popórelor a căror piele e de culóre fórte închisă (negri), Melanesi, Australii, Caledonia etc., și rezultă din cicatrizare o suprafață albă care se distinge mai mult sau mai puțin de culóre închisă a peleí. Tocmai pe această ne-asemenare de culóre între tatuaj și colórea peleí individului, se baséză acest mod de tatuaj.

Prin acest procedeu nu se întrebuintéază nici o materie colorantă, afară numai de casurile în care un sistem de ornamentațiune prin înțepături vine să se adaoage celei prin cicatricí în care cas tatuajul pórtă numele de mixt.

Dacă însă tatuajul prin cicatricí lasă la cei cu tegumentele de culóre închisă, un semn alb, apoi tatuajul prin înțepături, la acești ómení, abia se mai distinge.

4. Tatuaj prin mugurélă, ulcerație sau arsuri. — La unele popóre desenurile elegante datorite tatuajului prin înțepături, e înlocuit cu nisce cicatricí destinate a diforma profund obrazul său a mutila grosimea tegumentelor. Scopul acestuí gen de tatuaj pare a fi de a înspăimânta pe inamicí.

Am vėđut deja în tatuajul prin cicatricí, că adesea plăgile sunt supuse unei iritații, unei mugurelí venind a complica cicatricile. În general

aceste tatuajuri se produc ridicând crustele făcute în urma arsurilor, iritându-se în urmă plaga pentru a produce mugurélă. Acest mod de mugurélă e ceea-ce caracterisă acest mod de tatuaj. Ori, acéstă mugurélă a pielei adică producerea artificială a acestei lesiuni, pe care chirurgiile le numesc *cheloizi cicatriciali*, se réliséză în două moduri; prima constă în iritarea unei plăgi, a doua e o adevărată arsură ca o moxă. Aceste arsuri aũ o formă liniară realisând câte-va deseneuri primitive cum de ex.: spirale, cercuri, linii curbe, paralele saũ sunt isolate unele de altele fiind așezate în seriile drepte. Aceste burjonări cutanate, ocupă puncte fórte variate a corpului. Ele constă în nisce mamelóne de formă neregulată și al căror volum variată de la un grăunte de meiũ până la o fasole, de o colóre în general mai închisă ca pielea, înconjurată și așezate la ureche, la braț, la bordul anterior al subțioarei, la spate pe omoplat, etc. Altele sunt pediculisate și atârânde. Acestea se observă în regiunea rinichilor, la braț, piept, pânțece (hypogastru) și la extremitățile inferióre.

Acest mod de tatuaj se observă mai ales în Africa.

Ast-fel Cameron și Schweinfurt raportéză că în Quhiuga tatuajul cicatricial e oribil și respingător. Acesta consistă tot-d'a-una din nisce incisiuni profunde, care ocupă tótă suprafața corpului și sunt acoperite de niste escrescențe carnoase care, o dată cicatrisate constitue nisce ridicături indelebile. Acéstă formare de ridicături

este datorită asemenea și unui alt procedeu întrebuițat de anumite popóre negre de pe cósta orientală a Africeii. E vorba de procedeu de răsucélă a pielei, în care ocașia operatorul după ce a traversat cu un ac, tegumentul într'un loc óre-care, execută o răsucélă a acului în scop de a produce o rupere diformă. Acéstă plagă e apoi acoperită de materii colorante ca și incisiile, rămânând ca în urmă să se formeze ridicăturile cicatriciale.

Procedeu prin arsură se execută de obicei prin mijlocul unui mic fragment de bambu sau de nervură de plantă uscată. Acéstă bucățică de lemn e aplicată pe pielea individului și apoi aprinsă. Se activează combustiuinea suflând, fie cu gura sau cu un instrument special precum acela care a fost găsit la Indieni din California și care servă a practica moxele. Acésta constă dintr'un tub mai mult sau mai puțin ornamentat și cu ajutorul căruí se întreține arderea. Operația după cum se vede e cu totul durerósă; însă ea este suportată în general cu mare curaj. Ea servă de altmintrelea ca încercare în insulele Viti, Noua-Zelandă și Australia. Toți răsboinicii trebuie a fi ast-fel tatuați și la fie-care periódă de solemnitate a vieții lor se mai adaogă fie un nou tatuaj prin arsură sau alte ornamente accesorii prin înțepături sau incisiuni.

Acésta am observat la un cadavru adus la Morgă care de și nu era negru însă avea pelea așa de pigmentată în cât abia am putut distinge

tatuajul care nu părea a avea tendință a dispărea.

Tatuajul cicatricial se execută prin sgârieri sau incisiuni. Tatuajul prin sgârieturi e foarte răspândit la negri. Se poate afirma că nu există un negru născut în țara lui originală, care să nu poarte încă din copilărie stigmatul neșters ale tribului său. Ast-fel de exemplu când cineva întâlnește în Algeria un negru, care nu prezintă tatuaj cicatricial se poate zice că el este născut în afară de țara lui, scăpând ast-fel de tatuajul obligator. Aceste tatuajuri prin sgârieturi își au ca loc de predilecțiune, fața, fruntea, brațele și mai ales gambele. El servă la distincțiunea triburilor și cum se întâmplă că, un negru dintr'un trib să treacă într'un alt trib, se poate observa pe obrazul său urmele a mai multor sisteme de sgârieturi superpuse. Acest procedeu s'a observat mai mult în Senegambia unde toți indivizii de ambele sexe sunt tatuați din copilărie. Acest tatuaj constă în desene primitive aplicate pe temple, frunte și reprezentând adesea o stea. Altă dată cum de exemplu la femei, sanul e întreg acoperit de un sistem de sgârieturi constând dintr'un desen spiroid.

Se mai găsește asemenea un sistem de sgârieturi în insulele Andaman unde femeile au câte odată obiceiul de a irita rănilor produse și obțin un început de burjonare sau mugureală a plăgei.

Tatuajul prin mari incisiuni, aparțin mai tuturor popoarelor Africane. Ast-fel se poate observa

la popóarele din Africa centrală, cei din Sudan sau cei din Africa australă cum Cafri, la cari găsim procedeul de incisiuni, complicat adesea de un sistem de ulceratiuni și mugureală. In Mozambic fie-care indigen pórtă o serie de incisiuni pe obraz ; acestea sunt mai întâi incisiuni paralele, care pleacă de la partea superióră a frunței și descinde de fie-care parte a nasului până la buza superióră. De la aceste linii plécă transversal de la o ureche la alta, o altă incisiune, care divide împreună cu cea d'ântéiú obrazul în mai multe pătrate. Instrumentul de care se servesc, e un cuțit de metal fórte tăios. La Cafri procedeul a suferit o mică modificare: plaga e făcută cu un vâr ascuțit, care e introdus sub epiderm și apoi ridicat în sus astfel ca să producă o adevărată rupere a epidermului.

Acest procedeú, care dă o cicatrice acoperită cu nodosități nu este singurul întrebuințat căci, adesea se acoperă incisiunile cu sucuri de plante iritante cum de exemplu anumite Euforbiace și cicatricea albă apare acoperită de muguri. Acest procedeú se găsește încă în Polinesia și în Malesia. El constă în incisiuni profunde, ce se lasă a se cicatriza sau sub apă sau la aer liber, ori se acoper cu sucuri iritante.

Acest procedeú de tatuaj prin arsură este tot atât de vechiú ca și cel prin înțepături. Astfel dacă dăm cređemânt celor spuse de Ammien Marcellin și Jornandez soldații lui Atila erau acoperiți de cicatrice de arsuri. Ađi acest procedeú a rămas în onóre în Tasmania, unde con-

sistă într'un fel de epolette d'asupra fie-cărui braț. În Mozambil el constă dintr'un fel de stea. La Minorci și Negrioiți constă în vergeturi ridicate, așezate oriental pe pânțele. În Noua-Zelandă și la Zuluși constă în muguri sferoidali dispuși în serii paralele și ocupând regiunea rinichilor, spatelile și cõpsele.

În Noua Caledonia unde tatuajul prin inci-siuni este foarte răspândit, se găsește de asemenea procedeul prin arsură; acêsta se execută prin combustioni pe piele a unei nervuri de cotier. În Australia acest procedeu de tatuaj se face tot prin o arsură produsă de o nervură de plantă; însă persoanele însărcinate a le face, ajunge a reprezenta într'un mod grosolan pe cõpse, figura unui animal sau plantă.

De asemenea în Franța ȃice Dr. Emile Laurent: „E puțin timp încã de când se imprima cu ferul roșu pe umër condamnații la munca silnică și care consta din inițialele T. F. (*travaux forcés*¹⁾ precum și la noi pe timpul lui Matei Basarab.

5. Tatuaj sub epidermic. — Acest mod de tatuaj constă în a introduce un fir de ațã lung, prin ajutorul unui ac sub epiderm, după ce maiânteiu a fost uns cu o materie grasă cum de ex. uleiul de pesce amestecat cu negru de fum.

Introducerea se face de obiceiul în stratul superficial al dermului, cãci dacã se introduce sub epiderm tatuajul riscã a se șterge prin pri-

¹⁾ Les Habitues des prisons de Paris, pag. 513.

minéla neîncetată a epidermului. Acest procedeu se execută după ce s'a tras pe tegumente cu creionul forma ce trebuie a o avea tatuajul și care, în general constă în nisce ornamentațiuni simple cum nisce linii paralele curbe, cruci și stele. Acest tatuaj ocupă părțile descoperite ale corpului, obrazul, mâinele și picioarele și aparțin mai mult popórelor polare, Eschimoșii, Groenlandezii. Nordenskiöld, în timpul expediției de la Vega l'a găsit la Tehouktchis. Acest mod de tatuaj se practică de și fórte rar și în Europa.

6. Tatuaj mixt. — Acest procedeu după cum numele indică constă din combinarea a 2 feluri de tatuajuri. Ast-fel în Noua-Zelandă se găsesce de odată practicat tatuajul prin cicatricii albe împrejurul cărora se aplică prin înțepături alte ornamentări complimentare. După Hartmann acelaș procedeu mixt prin cicatricii și înțepături combinat este familiar la Berabras, Bedjas și triburile din Loango cu acéstă deosebire că, la bărbați constă în cicatricii góle, mari pe când la femeii ele sunt înconjurate de ghirlande, de înțepături elegante. Se găsesce de asemenea la femeile din triburile, Matanbre, Makounde, Maugandjas și Machingas.

De asemenea Cameron spune că locuitorii de lângă lacul Tanganika aũ pentru tatuaj un fórte mic gust și că ei își acoperă corpul cu mici incisuni înconjurate cu înțepături, cari forméză spirale, cercuri, linii drepte, etc.

La Kasangalohonna, în extremitatea sud-est a aceluiași loc, o linie de tatuaj prin incizi-

unî cade din mijlocul frunţei până la bărbie, pe când pe tîmple sunt tatuajurî acoperite prin înţepături.

Tatuajul prin înţepături combinat cu cel sub epidermic se observă mai rar, cu tóte acestea Mantegazza şi Lombroso, le menţionează în Italia unde aũ fost importate de óre care popóre din nordul Europei.

În acest gen de tatuajurî ar trebui să trecem obiceiul de care abuséză femeile Arabe din Algeria colorîndu-şî obrajii cu o materie colorantă făcută dintr'un amestec de sulfat de cupru, alun calcinat, carbonat de cupru şi cuişóră. Arabescurile la ele constă, într'o linie ce uneşte între ele sprîncenile.

Cât despre unghii şi dosul mâinilor ca şi unghiile şi planta piciórelor, ele sunt colorate cu colórea vegetală numită *hene* după cum se colora şi dinţii altă-dată.

PARTEA II.

CAPITOLUL I.

B) Tatuajul din punctul de vedere Medico-Legal.

1. Tatuajul prin răspândirea lui atât de mult printre stratele de jos ale populațiilor cum: meseriași, militari, marinari, criminali etc., poate veni în ajutorul justiției, și a medicinei legale în ceea ce privește identitatea. Prin ajutorul lui putem până la un punct oare-care, a stabili identitatea unui individ după cum vom vedea din exemplele ce vor urma, precum și a recunoaște țara, ocupațiunea și principalele evenimente din viața individului. Aceeași aplicațiune le poate avea și asupra cadavrelor. Lucrările autorilor: Leesson, Follin, Cordier, Caspar, Chereau Huttin, Tardien, Darwin, Berchon, etc., au arătat importanța pe care tatuajul o are în medicina-legală mai ales din punctul de vedere al identității. Lucrarea apărută în 1870 și datorită d-rului Horteloup, a făcut să reeasă în destul importanța acestei chestiuni. Asemenea trebuie a menționa lucrarea lui Krauz apărută în Germania precum

și lucrările remarcabile ale d-lor: Lacassagne și Magitot, Lombroso și Tardieu, etc. Se scie că pentru Medicu-Legist tatuajul nu este numai un semn de identitate; ci el ne arată mediul social unde individul a trăit; el ne dă prețioase lămuriri asupra gândirilor sale, asupra gusturilor preferate, el ne face a cunoște starea sa sufletescă. Pentru Berchon chestiunea trebuie privită dintr'un punct de vedere mai întins. După cum vom vedea tatuajul putând fi urmat de accidente grave justiția nu poate rămâne indiferentă față de ele și prin urmare intervenirea ei își are loc. Resumând ast-fel chestiunea tatuajului din punctul de vedere Medico-Legal vom dice că: Tatuajul e un semn de identitate individual prețios, a-l căuta, fie la vii fie la cadavre, fie în cas de desgropare juridică. El poate chiar să ne dea după natura și locul unde se găsește, noțiuni importante și câte odată decisive asupra condițiunilor sociale, vârsta, sexul, naționalitatea, gustul și mai ales profesiunea, actuală sau anterioară a persoanelor tuate.

După Horteloup supresiunea tatuajurilor nu poate fi cerută de cât ca bun simț, ca inteligența și ca instrucțiune care desvoltă sentimentul de demnitate personală. Profesorul Lacassagne la rândul său adaogă celor dice de Horteloup că: „calitățile cerute de dânsul, sunt foarte rari sau absente în clasa specială a societăței unde tatuajul este în onóre; că moda sau un gust copilăresc intervine adesea, și că în fine, atât cât am putut judeca în acéstă privință, tatuajul nu

pare a descresce; dar în cea mai mare parte din orașele mari ale Franței de exemplu, există chiar tatuori de profesiune“.

Ast-fel la Lyon profesorul Lacassagne cunoșce un om de meserie care aprópe în fie-care ți face unul saũ mai multe tatuajuri, fie la militarĩ saũ la anumiți lucrători, avênd de obiceiũ atelierul la un cârciumar. El a tatuat adesea orĩ copii aduși de părinții lor precum și anumite dame pentru alunele pe obraz (*grains de beauté*). El a practicat tatuajuri pe urechile câinilor, la care proprietariĩ lor țineau mult și cari voiaũ a-ĩ recunoșce într'un mod sigur, dacã aceste animale le ar fi fost furate. Medicul legist póte găsi în tatuaj un indiciũ de recidivã saũ de condamnare mai cu sémã dacã îl constată la un individ care nu e marinar saũ militar. Medicu legist trebuie a trage folóse din tóte acestea. Dacã cicatricele sunt câte odatã semne prețioșe dupã aspect și locul lor, ele permite cel mult a recunoșce circumstanțele unui eveniment. Tatuajurile din contrã, prin varietatea și numêrul lor ne arată adesea, stadiurile vieței unui individ și câte-odatã natura sa moralã. Sunt cicatrițe vorbitóre cum le numesce profesorul Lacassagne. In medicina judiciarã nu exista un mai bun semn de identitate prin caracterul permanenței, al duratei și al dificultăței de a le face să disparã. Vidocq citêdã 2 casuri de stabilirea identității prin tatuaj dintre care, unul a unui disertor, care își luase numele de Duval.

La cele 2 casuri ale d-luĩ Vidocq putem a-

dăoga afacerea Castro saŭ Tichborne din August 1873 care a făcut un așa mare șgomot în Anglia; afacere, în care tatuajul a jucat o mare importanță în stabilirea identității. „Un individ care își luase singur numele de Sir Roger Tichborne reclamă ore-care drepturi de moștenire. Roger Charles Tichborne se înecă în mare în luna Aprilie 1854. Nimeni din echipagiul aceluï bastiment nu aŭ scăpat și nici nu s'a mai auđit de loc vorbindu-se de ei. În momentul plecării, 1852 adevăratul Roger avea pe partea internă a antebrațului stîng un tatuaj în albastru reprezentând o cruce, o inimă și o ancoră (iubirea, credința și speranța). Acest tatuaj fusese văđut înainte de plecarea sa din Anglia în timp de 6 ani de muma sa, de tutorele seŭ și un anumit număr de amici cărora le arăta din când în când tatuajul seŭ. Un camarad de școlă al seŭ Lord Bellew mărturisi că între anii 1847 — 48 a văđut pe antebrațul lui Roger o cruce, o inimă și o ancoră și că chiar el însuși i-a adăogat dedesubtul acestui tatuaj literile R. C. T. făcute cu cernelă de India. Tot în aceeași ți în care Roger fusese tatuat de Bellew, acesta din urmă fusese tatuat și el la rîndul seŭ de Roger cu o ancoră. Ast-fel că ambele tatuajuri fusese făcute în aceeași ți și cu aceeași materie. Trecuse 25 de ani de când se tatuase unul pe altul și tatuajul lui Bellew încă se cunoștea, arătîndul în același timp juriului pentru a-și susține declarația.

„Ceva mai mult, cum însă înainte de plecarea sa din Anglia adevăratului Roger i se în-

cercase flebotomia la braț, la tîmplă și un picior, el trebuia să aibe cicatrițele lăsate în urma acestor operațiuni. Afară de acestea încă pe când era copil, avu la braț în timp de 2 ani un cauter, care odată ridicat și vindecat lăsase o cicatrice largă și profundă. Aceste fapte fusese mărturisite de mai mulți martori demni de creștinmînt. Ast-fel erau faptele probate într'un mod satisfăcător de către raportul adevăratei eredități.

„La 12 ani după naufragiul vaporului Bella pretendentul Castro, care locuia în Australia ridică pentru prima óră pretențiunile la ereditate, amintind că el e Roger și că scăpase din naufragiū, acesta în urma unor anunțuri făcute prin jurnalele din Australia că se va da o recompensă pentru fie-care supraviețuitor al vaporului Bella.

„Se adună un mare număr de martori pentru și contra pretendentului Castro, însă nu se putea considera aci de cât probele medicale ca tatuajul și cicatrițele. Acest om nu avea pe corp nici o urmă de tatuaj sau vre un semn care să indice că fusese tatuat. Doctorul său, Lipscombe îl examinează cu un rezultat negativ. Cît despre cicatrițe, ele lipseau de asemenea. Sir W. Fergusson chemat ca martor de pretendent, precum și alți chirurghi examinează brațele, fruntea și picioarele fără a găsi cicatrițe asemenea celor ce rezultă în urma flebotomieii. Basîndu-se numai pe faptele medicale ele aū fost destul de suficiente pentru a respinge cererea pretendentului și de a-l convinge că era un înșelător“; a-

fară că mai erau și alte probe basate pe faptele anterioare ca: educațiunea, voiajurile și obiceiurile persoanei pierdute, care arătau clar că e vorba de o plângere falsă.

CAPITOLUL II.

2. Reglemente și Legislațiuni. — Diferite ordonanțe și instrucțiuni ministeriale franceze; o circulară de la 26 August 1831, au recomandat directorilor închisorilor, inscripțiunea și descripțiunea tatuajului deținuților. De altmintrelea după regulamentul de la 27 Octombrie 1808 și articolele 200 și 206 din ordonanța de la 29 Octombrie 1820, instrucțiunea Ministerială din luna Septembrie 1885, luarea semnalimentelor deținuților trebuie a se face foarte exact.

La 23 Octombrie 1849 Ministerul de Interne din Franța a adresat următoarea circulară către Prefecți: „Vă rog de a invita pe directori (de penitenciare) de a lua cu cea mai mare grijă posibilă semnele particulare de pe suprafața corpului, căci prin ajutorul acestor semne se poate constata condamnățiunile anterioare. Este util mai ales de a lua semnele ce represinta tatuajul și a nu se mărgini numai a le numi în general tatuaj“.

Iacă acum și textul depeșelor adresate Prefecților maritimă, ofițerilor generali, comandantului mări și comisarilor inscripțiunei maritime cu data din 11 Februarie 1860:

„Domnul Inspector General al sănătăței maritime a arătat într'un raport recent, pericolele

reale ce prezintă practicarea tatuajului răspândit așî în diferite corpuri de armată ale marinei și mai cu sémă în personalul flotilei. Mai multe exemple date de statistica departamentului, demonștră că în anumite casuri, perderea unui braț, mórtea chiar póte fi rezultatul tatuajurilor operate pe o mare suprafață.

„Cât despre accidente mai puțin grave de și tot-d'auna periculoșe aducênd o lungă suspendare a serviciului, care provine din aceleași cauze, numêrul e considerabil.

„Prudența comandă dar, de a se abține de la tatuaj și e chiar trebuincios în interesul ómenilor de ale trage seriósa lor atențiune asupra pericolelor la care 'i expune un obiceiú atât de general răspândit.

„Aparține în special Domnilor Ofițeri, comandant al marinei, șefilor de corp și comisarilor de inscripțiune de a aduce la cunoșcința marinarilor flotei și militarilor diferitelor corpuri, observațiunea ce precede, sfátuindu-i pentru viitor de a renunța la tatuaj într'un mod absolut“.

În Franța după cum operațiunea tatuajului ar fi fost urmată de accidente mai mult sau mai puțin grave și dacá în acest cas are loc o acțiune civilă sau criminală s'ar putea face aplicarea articolelor următóre din Codul Civil sau Penal:

Iacá articolele din Codul Civil:

Art. 1382. — Ori-ce fapt a omului care causéază altuia o pagubă obligă pe acela din cauza cărui s'a întâmplat faptul de al repara.

Art. 1383. — Fie-care e responsabil de paguba pe care a causat'o nu numai prin faptul sêú, dar încá prin neglijență sau imprudența sa.

Art. 1384. — Este responsabil nu numai de paguba pe care o cauză prin propriul lui fapt; dar încă de acela care este cauzat prin faptul persónelor de care trebuie să răspundă sau de lucrurile pe care le are sub basa sa, etc.

Articolele din Codul Penal

Art. 309. — Ori-ce individ care, cu voință va fi rănit, sau va fi lovit sau va fi comis ori-ce fel de violență, dacă a rezultat din aceste feluri de violențe, o bôlă sau incapacitate de lucru personală în timp de mai mult de 20 zile va fi pedepsit cu închisóre de la 2—5 ani și cu amendă de la 16—2000 lei. Când violențele de mai sus dișe vor fi urmate de mutilațiunii, amputațiunii sau privațiunea de a întrebuița un membru, de muțelă, pierderea unui ochiú sau alte infirmități permanente, culpabilul va fi pedepsit cu reclusiune. Dacă loviturile date sau rănile făcute cu voință, însă fără intenție de a produce mórtea, au produs cu tóte acestea mórtea, culpabilul va fi pedepsit cu munca silnică pe timp mărginit.

Art. 311. — Dacă rănirile sau loviturile, sau alte violențe nu au ocasionat nici o bôlă sau incapacitate de lucru personală din speciile menționate în articolul 309 culpabilul va fi pedepsit cu închisóre de la 6 zile până la 2 ani și cu amendă de 16—2000 lei sau numai cu una din aceste pedepse.

Art. 319. — Ori-care din nedibăcie, din imprudență din nebăgare de sémă, din neîngrijire sau din neobservarea regulamentelor va fi comis fără voe un omucid or va fi fost involuntar cauza, de a se săvârși omorul, se va pedepsi cu închisóre de la 3 luni la 2 ani și cu o amendă de 50—600 lei.

Art. 320. — Dacă nu resulta din nesocotință sau din nebăgare de sémă de cât răniri sau lovituri, culpabilul se va pedepsi de la 6 zile până la 2 luni cu închisóre și de o amendă de la 16—100 lei sau numai cu una din aceste pedepse.

CAPITOLUL III.

3. Caracterele sciințifice. — Din punctul de vedere medico-legal trebuie a studia succesiv influența vârstei, sexului, profesiunile apoi, valórea lor medico-legală după locul unde sunt aședate, și caracterele lor exterióre în urmă, schimbările survenite tatuajului, tatuajurile involuntare sau accidentale și tatuajul la cadavre.

1. Vârsta. — Dacă trecem la vârsta, găsim fórte acusat seducțiunea ce acest gen de ornamentații exercită asupra spiritelor copilăresci.

Tinerii adolescenții în dorința de a deveni ómenii marii au tendința de a copia pe mai marii lor. Tatuajul aparține tuturilor vârștelor; iar practicarea lor nu se face la anumită etate, executarea, depinzând de obiceiurile poporului adicã de scopul lor, de aplicațiunile individuale, de gradul de culturã, de ocupațiunile sale, de mediũ în care trãesce.

Dupã Lombroso și Lacassagne executarea tatuajurilor la o vârstã tînãrã aparține criminalilor care, se disting prin acẽstã precocitate a lor de a se tatua, iar mai târziu dupã 30 ani se tatuiazã cu ocazia intrãrei în închisori. Din statistica lui Lombroso din 89 criminali, 66 au fost tatuați între 9—16 ani. Cãutãrile lui Lacassagne sunt în acord cu cele ale lui Lombroso și în contradicere cu cele ale lui Tardieu și Berchon. Din tabloul ce urmẽzã fãcut asupra criminalilor de Lacassagne, vedem cã a treia parte din indiviði au fost tatuați înainte de vârstã de 20 ani.

La 5 ani 1	La 13 ani 4
„ 6 „ 1	„ 14 „ 8
„ 7 „ 4	„ 15 „ 9
„ 8 „ 1	„ 16 „ 13
„ 9 „ 6	„ 17 „ 8
„ 10 „ 6	„ 18 „ 11
„ 11 „ 5	„ 19 „ 3
„ 12 „ 9	„ 20 „ 6

În ceia ce privesce aserțiunile lui Lombroso și Lacassagne asupra precocitãtei tatuajurilor la

criminali ele nu se adevăresc la criminali din România de óre-ce mai toți sunt tatuați în timpul intrărei în penitenciare (cam de la vârsta de 18 anî în sus); iar nici de cum din copilărie după cum am putut să ne convingem singuri în cercetările nóstre făcute asupra 300 criminali condamnați pe viața din penitenciarele nóstre. Am đis că vârsta la care se fac tatuajurile depinde și de obiceiurile popórelor după cum am văđut deja în partea întăia a acestei lucrări cum la aceste popóre, din cele-alte continente își tatuază copii încă de la vârsta de 5—6 anî. În Europa găsim de asemenea precocitatea tatuajelor răspândite la unele popóre cum de exemplu în Macedonia unde după cum ne aű afirmat mai mulți indiviđi, părinții pentru a își recunósce copii ce adesea îi găseau pe stradă victima persecuțiunilor și a măcelurilor cauzate mai înainte de turci asupra creștinilor, își tatuau copii pe la vârsta de 5—6 anî cu un tatuaj ce reprezenta o cruce ca să dovedească că e creștin și numele copilului pentru a se ști cine e. Tatuajurile reprezentate prin fig. 13, 14 sunt făcute în acest scop. Din statistica lui Hutin făcută asupra a 3000 de indiviđi în anul 1853 la care s'a găsit 506 tatuajuri se vede că vârsta de 20—25 dă contingentul cel mai mare. Ast-fel:

Inainte de vârsta de 20 anî . . .	141
De la " " 20—25 anî .	283
" " " " 25—30 " .	39
" " " " 30—40 " .	35

Inainte de vârsta de 40—50 anī .	5
La „ „ 52 „ .	1
„ „ „ 62 „ .	1
„ „ „ 75 „ .	1

Acésta ar resulta din faptul că la acéastă vârsta cea mai mare parte din indiviđi fiind siliđi a'și face armata și acum din tóte descrierile autorilor reese că în armată tatuajul se practică pe o fórte mare întindere, profită de acéastă ocașie în detrimentul lor pentru a rămâne însemnați tótă viața lor. Se ȃice că tatuajurile mai adesea orī superficiale erau practicate de móșe asupra copiilor de curând născuți în spitale, pentru a permite mummelor de a-ı recunósce mai târziu. Acéastă practică se făcea în secolul trecut după Beaumarchais (Mariage de Figaro, scena XVI, actul III. Lacassagne, 123, dicționarul științelor medicale).

Relativ la executarea tatuajului la copii, profesorul Lacassagne citează un exemplu luat dintr'un jurnal și anume: „O tînără femee elegantă îmbrăcată s'a prezentat într'o seară la hotelul „Leul de aur“ din Lion, strada Levis, însoțită de un copil cerënd o cameră. A doua ȃi de dimineță pe la 9 ore, un servitor al hotelului atras de țipetele copilului intră înăuntru. El găsi pe masă un bilet pe care scria. „Prefer mai curând a te abandona de cât a te omorî. Mai țârziu tu vei purta un nume pe care nu ți-l pot da azi“. Biletul era iscălit prin inițialele: D. H. S. Mai mult, micul copil purta pe brațul drept un ta-

tuaj ce reprezenta un Zuav. Trecând de la vârsta de 30 ani tatuajul nu-l găsim de cât, foarte rar, cauza póte fi că pornind de la acéstă vârstă experiența și reflecșiunea pare a imprima vieței o direcțiune mai bună.

Acéstă practică este în general considerată de aci înainte ca un lucru îngrozitor. Intre tatuajurile nóstre 4 aũ fost făcute din copilărie înainte de 12 ani și aparține la 2 indiviđi.

2. **Sexul.** În general tatuajurile se găsesc la bărbați, cu tóte acestea unele femei în scopul cochetăriei își tatuează în diferite locuri ale feței alunele (*grains de beauté*). De obicei tatuajul la femei se găsește pe o scară întinsă la prostituate. Ast-fel se observă la prostituatele Arabe care sunt tatuate fie la comisura buzelor, la buza superióră sau inferióră, la obraz, alături de unghiul extern al plópelor etc. Profesorul Lacassagne citează observațiunile a 3 prostituate, al căror desen represintă un portret sau inscripțiunea numelui vechiului său amant și alături sau pe alt braț portretul sau numele unei femei.

Relativ la acest fapt se póte cita observațiunea ingeniósă făcută la Paris de către Parent Duchâtelet:

„Dacă femeia e tînără tatuajul e reprezentat aprópe tot-d'auna prin nume de bărbat; dacă e de o anumită vârstă, el e reprezentat prin nume de femeie.

„În acest din urmă cas aceste semne se găsesc tot-d'auna pe spațiul ce desparte pubisul de

ombilic, lucru ce nu se observă pentru numele de bărbați.

„Nu am trebuință de a da mari explicațiuni relativ la acest lucru înțelegându-se aceia ce acesta înseamnă.

„Aceste inscripțiuni, dice același autor servă a arăta cu ce ușurință aceste femei schimbă amanți.

„Am văzut mai mult de 30 de aceste inscripțiuni pe bustul unei femei în infirmeria de la Force fără a ține séma de cele ce se găsea pe cele-alte părți ale corpului.

Sub acest raport prostituatele diferă mult și de ómeni cu care ele trăesc și de la care ele au luat moravurile și obiceiurile.

Dr. G. Salsatto a găsit 3 femei tatuate, 2 din Veneția și 1 din Ancona din 130 condamnate; iar Dr. Meuger n'a găsit de cât 5 tatuate la 500 prostituate. In afacerea Gentilly dice profesorul Lacassangne care în Septembrie 1884 a fost judecat de Curtea de Casație a Senei s'a vădut că șeful unei bande de răi făcători bine organizate anume Meerholz, care a fost condamnat la mórte, era supra-numit de camarazi sêi pacha de la Glacière pentru că avea un mare număr de metrese. Acest om se distra a tatua brațele femeilor sale și ale lăsa în semn de suvenire acéstă inscripțiune sentimentală: „J'aime le pacha de la Glacière“.

„In cât privesce pederastiї considerați ca un al 3-lea sex Tardieu și Berchon nu găsesc în cercetările lor în acéstă privință nici un carac-

ter particular. Am avut,  dice Tardieu, ocasiunea de a examina un număr considerabil de pederas ti  i nu am găsit la ei nimic de comparat cu ceea ce s'a  dis de prostituate. Berchon ajunge la acelea si rezultate  i dă următorea explica ie : Indivi ii deda i la acest ru inos libertinaj se for ez  de a repudia ceia ce ar putea să se opue la preocupa iunea lor constantă de a place.  n aceste aprecieri ale acestor 2 autori  dice Lacasagne este o lipsă de observa iune  i un vi i  de interpretare.

Nu trebuie a confunda indivi i d da i prostitu iei pederaste, cu aceia care, ca hermafrodi ii morali, a  o devia iune complectă, sau dacă voim o inversiune a instinctului sexual ; pentru acești inverti i, fie că sunt atin si de safism sau de pederastie, tatuajul p te fi destul de caracteristic. Ast-fel că din 67 indivi i condamna i pentru diferite fapte, 40 a  avut o bună conduită, 8 erau pederas ti activi, 15 pederas ti pasivi. Cu toți petrec nd mai mul i ani în închisore sau în penitenciare militare, e locul de a ține compt de aceste condi iuni de existen , cari separa i mult timp de persoane contrarii sexului lor a  putut să se desvolte în ei gusturi contra naturei.

3. Profesiunea. Din punctul de vedere profesional tatuajul a jucat  i încă j c  un rol considerabil în identitate. Însă dacă în alte  eri tatuajurile profesionale sunt f rte r sp ndite după cum am avut ocazia de a ne convinge singuri, mai ales în Germania cu ocazia visit rei penitenciarelor Ploetzensee  i Mohabit precum  i un

mare număr de marinari din porturile Hamburg, Stettin, Copenhaga și Stokholm ale căror brațe și busturi erau acoperite de tatuajuri maritime, la noi în țară asemenea tatuajuri aproape că nu există, sau sunt foarte puțin. În colecțiunea noastră de tatuajuri nu am putut găsi de cât 8 indiviđi după cum se póte vedea la tatuajurile de la planșa XVI și XVII.

Nu însă găsirea unui tatuaj profesional pe un individ póte a ne certifica actuala sa profesiune de óre-ce de multe ori găsim că profesiunea lui nu corespunde cu tatuajul pe care-l posedă. Așa în Austria unde tatuajul se practică pe o scară foarte întinsă mai ales în armată și care represintă adesea: numele individului, anul când a fost luat în armată, numele regimentului, compania sau escadronul etc. după cum se póte vedea în tatuajurile planșa XXIII probând prin acésta meseria sa de militar, numai corespunde cu meseria de vizitiu și rândași ce și-o iaú venind în țară la noi. În acest cas de și tatuajul a perdut din valórea sa profesională, el însă o păstréză pe aceia a identitáței putând a servi în unele împrejurări la recunóșterea identitáței sale. De multe ori indiviđi a căror meserie e de a tatua după cum se găsesc în Franța și în alte țări atașat pe lângă câte un loc de petreceri de obiceiú cârciumi, aú corpul lor acoperit cu un număr foarte mare și variat de tatuajuri ce le servesc ca un album celor ce cer a se tatua. Prezența unui așa mare număr de tatuajuri ne indică adesea că individul dacă nu e profesionist dar

póte în ocasiuni a face un tatuaj. In armata noastră tatuajul e foarte puțin respândit și ași putea dice chiar de loc; iar acelea ce le găsim la militari adesea aũ o dată anterióră intrărei în armată. In Franța ca și în Austria tatuajul e absolut limitat la soldați și anume la cei puțin instruiți, pe când în Anglia el e întins printre ofițeri, și chiar prințul Albert fiul cel mare al prințului de Galles cu ocazia unui voiaj in Eru-salim, și-a tatuat o cruce la brațul stâng.

Tot la tatuajurile profesionale trebuie a aminti cele ce aparțin unor societăți secrete, francmazonice cum de exemplu: la cele din Franța saũ la alte societăți secrete cum în Italia (Lombroso).

4. Regiunile ocupate de tatuajuri.—Locul tatuajurilor merită de a fi studiat nu numai din cauza importanței Medico-Legale; dar prezintă și o importanță din punctul de vedere psihologic, saũ anthropogiei criminale. Caracterul special al desenului după localisațiunea sa, dice profesorul Lacassagne și mai ales numărul tatuajurilor sunt manifestațiuni ale unei vanități instinctive precum și această trebuință de a se tatua care este una din caracterile omului primitiv și de natură criminală. Din statistica celor 300 de tatuajuri ale noastre ele aũ ocupat diferite regiuni după cum urmază:

Numărul cel mare de tatuajuri l'am găsit la un individ și care se ridică la 7. Sunt cazuri actuale citate de autori și am avut ocazia chiar de a vedea un criminal prezentat de colegul nostru D-l Dr. Leppman medicul alienist

al penitenciarului Mohabit (Berlin), cu ocazia
 vizitei penitenciarului, al cărui corp era de sus
 până jos acoperit cu tatuaj. Acest obicei de a
 acoperi întregul corp cu tatuajuri și care se gă-
 sesc adesea la indivizii din cele-lalte țări nu
 este de loc răspândit la Români, căci din exa-
 menul făcut la mai mulți de 15000 n'am putut
 găsi unul. Locul ocupat mai des de tatuaj, se
 vede din statistica noastră că sunt antebrățele.

Fórté rar în Europa se vede răspândit la
 față după cum am văzut că se întâmplă des la
 popóarele din cele-lalte continente, de și auto-
 rií susține că față este mai tot-d'a-una respec-
 tată. Cu tóte acestea de și rar am găsit 3 din

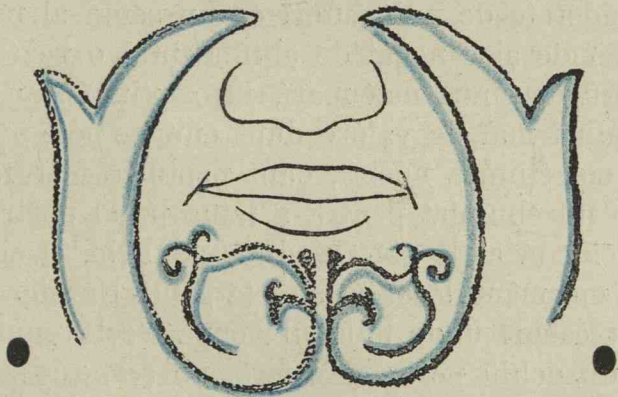

Fig. 30.

care unul la un cadavru de origină grec ce o-
 cupa bărbia (veđi fig. 30 altul la vestita re-
 cidivistă și prostituată A. M. constând din 3 alu-
 nele reprezentat prin două alunele pe obraz și
 unul reprezentat la o fostă prostituată actual-

Cele 2 puncte de lângă fig. 30 represintă 2 alunele făcute pe
 obrazul unei femei.

mente servitoare la Mărcuța. În general unde civilizația e mai mare acolo corupția și perversitatea gustului e mai în flăoară. Așa sunt cazuri numeroase citate de autori unde tatuajul e răspândit pe abdomen începând de la ombilic la pubis și constând mai în tot-d'a-una din subiecte și inscripțiunii pornografice precum: *Robinet d'amour. Plaisir des dames: Venez mes dames, au Robinet d'amour. Elle pense a moi etc.* Nu mai puțin numeroase sunt cazurile unde tatuajurile ocupă penisul reprezentând o cismă cu pinteni, un as în formă de inimă, sau numărul tragerei la sorț.

Profesorul Lacassagne în colecțiunea sa posedă 15 cazuri de acestea. Aceste tatuajuri sunt considerate de unii autori ca un semn al pederației de și e negat de alții. Peptul e rezervat pentru desenuri mai mari, inscripțiunii sau alte tatuajuri mai de valoare după cum se poate proba din colecțiunea noastră, cum peptul a fost foarte bine întrebuințat pentru a tatua pe el portretul Regelui și al Reginei vezi tatuajul No. 31 și 32, sau mormântul sorei sale, tatuajul No. 55 etc. Sunt cazuri unde tatuajul ocupă fesele cum de ex. un ochi pe fiecare fesă, un șarpe ce se dirijază către anus; la un altul s'a găsit pe fiecare fesă câte un zuav cu baionetele încrucișate și susținând o bandă pe care era inscripția: *On n'entre pas*; la altul s'a găsit portretul lui Bismarck, un soldat, un uhlán etc. Asemenea subiecte încă n'am avut ocazia de a vedea în țară la noi de și ele au fost căutate printre indiviđi examinați. În general tatuajurile pornografice

sunt foarte puțin sau chiar de loc răspândite la noi după cum se vede chiar din colecția noastră și acestea găsite pe un român din Transilvania. (Veđi planșa XLVI).

5. Caracterele exterioare ale tatuajului.—Sub acest titlu trebuie să înțelegem următoarele două lucruri: data și desenul tatuajului.

a) *Data.*—Asupra datei unui tatuaj e foarte greu de a ne pronunța; căci dacă la momentul începerei executării unui tatuaj până la completa lui fixare pe tegument trece un timp care durează într'o săptămână și 5, în care timp am putea a ne pronunța că data lui e recentă, apoi de la această epocă în sus când el e bine fixat, vechimea lui e imposibilă de determinat.

Dintre materiile colorante pe care le am vădut deja că se întrebuintează cernéla de China. ocazionéază după uniï autorï o inflamație consecutivă care începe la jumătate oră după facerea lui și această inflamație deja scădută a doua și, scade până la sfîrșitul celei de a 3-a și sau a 4-a săptămână; adică după o lună când nu'si mai schimbă aspectul și pare a fi vechi. Inflamațiunea cauzată de vermillon este mai durabilă; crustele dă naștere la o mâncărime destul de vie și adesea tatuatul scărpinându-se și rupend din aceste cruste face ca mare parte din el să dispară, ast-fel s'a vădut casurï citate de autorï unde această culóre roșie a dispărut după 5—10 anï.

b) *Desenul și diviunea lor.*—Aruncându-și cineva o privire generală asupra unei colecțiunii de tatuajuri rămâne uimit de modul cum subiectele

sunt reprezentate prin nisce desenhuri care, de multe ori departe de a da seriozitatea subiectului mai mult îl caricaturază și acesta fără nici o intenție rea din partea autorului. (Veđi fig. No. 33¹). Acest fapt nu-l putem atribui de cât simțului frumos, cu care acești artiști sunt înzestrați, care la unii e foarte puțin dezvoltat; stând bine înțeles în legătură cu gradurile lor de cultură. Ast-fel se poate vedea această deosebire observând tatuajul planșa 57 aparținând străinătății și care este foarte bine executat și cele din colecția noastră care lasă încă de dorit. De obicei un tatuaj frumos și bine executat trebuie a ști că a fost executat într'un oraș mare. Aceste desenhuri fiind de multe ori opera unui individ de profesiune, ele sunt executate cu ore care artă lăsând să se vadă în ele noțiunile de desen și gust. D-rul Emile Laurent care în tratatul său atinge chestiunea artei în tatuaj povestește ca :

„La Belleville, un executor de tatuajuri destul de distins îi spunea că : suntem 10 artiști care putem în câte-va ore a acoperi cu tatuajuri magnifice brațul unui individ. Dar aci, a la Santé (închisóre) sunt singur care știu a lucra curat. Când voiți pleca nu va rămânea nimeni afară dacă nu va veni un altul din amicii mei; al mintrelea deținuții vor fi tatuai de ómenii care nu știu nici a desemna nici a înțepa și care fac mai mult rău“. Se vede că acest om avea respectul artei.

¹) Figura reprezintă pe generalul Boulanger.

Pentru a reproduce un tatuaj după pielea unui individ se întrebuintează mai multe proceduri. Dacă tatuajul e de culóre négră el prin ajutorul fotografiei póte fi reproducus într'un mod fórte fidel; însă cum în majoritatea casurilor aceste tatuajuri aũ o colorațiune albastră saũ roșie ele nu se pot reproduce bine prin acest procedeu. De obiceiũ autoriĩ se servesc pentru a reproduce un tatuaj prin ajutorul unei hãrtii transparente (hãrtie de calchiat) care se aplicã d'asupra tatuajului. Desenul atuncea apare fórte bine prin hãrtie și cu un creion urmând acest desen vom reuși a reproduce pe hãrtie într'un mod esact tatuajul în mărimea sa. Se mai póte reproduce un tatuaj desemnându-l direct după corpul individului. In cât privesce colecțiunea nóstrã ea a fost desemnatã de noi, direct după corpul indiviđilor fãrã a căuta cãtuși de puțin de a contribui cu ceva la înfrumusețarea saũ urãciunea ei.

Cãutând a da o clasificare tatuajurilor nu am putut gãsi o alta mai bunã de cât acea a profesorului Lacassagne adoptatã de mai toți autori și după care tatuajurile se pot împãrți în 7 clase și anume :

1. Embleme patriotice și religióse,
2. Embleme profesionale,
3. Embleme inscripțiunii,
4. Embleme militare,
5. Embleme amoróse și erotice,
6. Embleme metafore,
7. Embleme fantasiste și istorice.

1. Embleme patriotice și religioase

1. Embleme patriotice

Printre aceste embleme găsite în colecția noastră putem cita : Portretele MM. LL. Regele și Regina fig. 31 și 32, găsite pe pieptul unui deținut, Generalul Boulanger fig. 33, găsit pe un deținut francez. Iubirea și frăția găsit pe piept, prin care individul voia să reprezinte unirea principatelor Moldova și Muntenia (fig. 46), apoi Gloria sa și Paza Dunăreii (fig. 37), decorațiunile ca: trecerea Dunăreii, Coróna română, un stég, marca Austriei, etc.

Plansa I.

Fig. 31.

Fig. 32.

Plansa II.

Fig. 33.

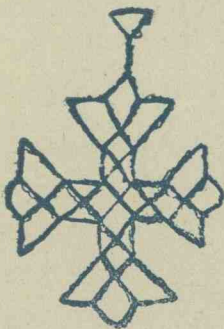

Fig. 34.

A A.

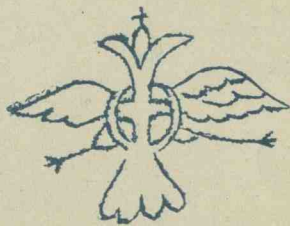

Fig. 35.

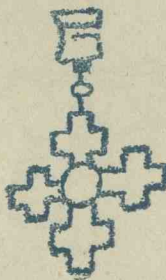

Fig. 36.

Plansa III.

Fig. 37.

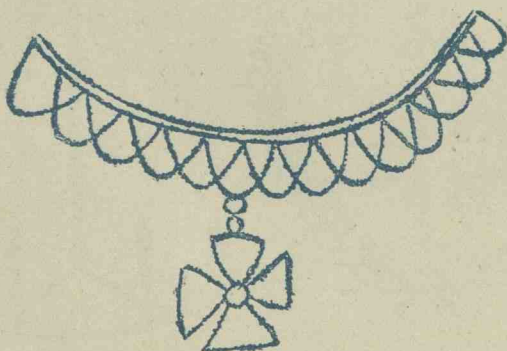

Fig. 38.

Planşa IV.

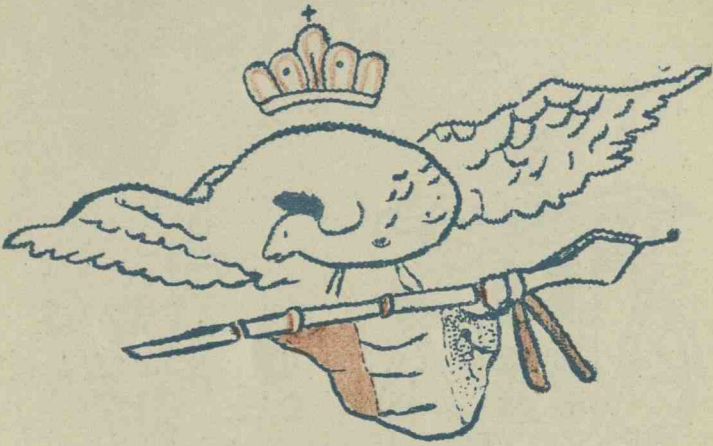

Fig. 39.

Fig. 40.

Fig. 41.

Planşa V.

N. CONSTANTIN

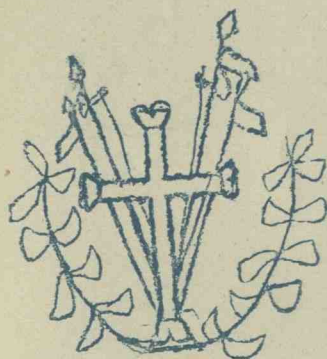

Fig. 42.

Fig. 43.

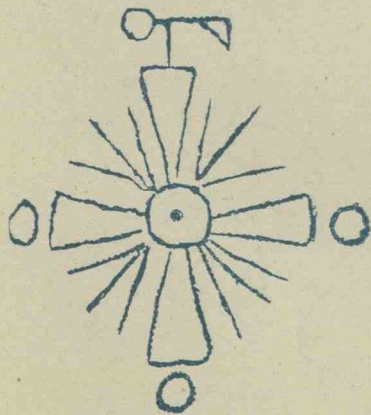
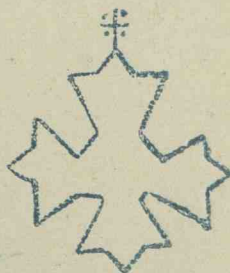

Fig. 44.

1884

D. U

Fig. 45.

Planşa VI.

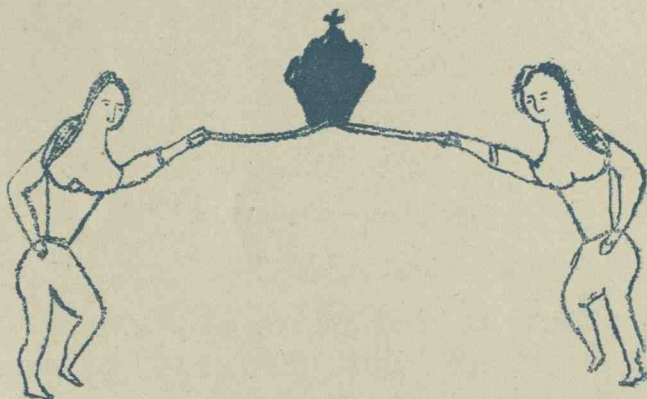

Fig. 46.

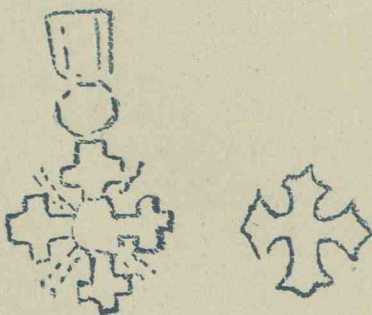

Fig. 47.

2. Embleme religioase

Sfântul Gheorghe fig. 48 și 63, Christos res-tignit fig. 50, sfântul Mihail fig. 51, un preot fig. 65, mormântul surorii unui individ găsit pe pieptul său fig. 210 și un copil mort așezat în coșciug tot pe acelaș individ fig. 60, făcut cu amanta sa fig. 55, apoi un număr însemnat de cruci, simbolul credinței, etc.

Planşa VII.

Fig. 48.

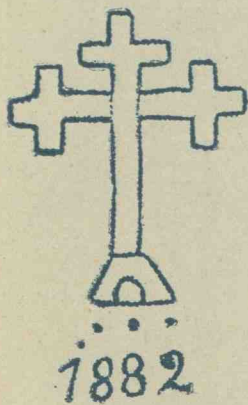

Fig. 49.

Fig. 50.

Planşa VIII

Fig. 51.

Fig. 54.

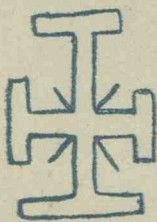

Fig. 52.

TA. 2.

Fig. 53.

MAPIȚA EF TIMI.
Ă MORIȚ LA HOLERA
DE ETATE 10. IULIE. 6.

Fig. 55

1873

Planşa IX

Fig. 56.

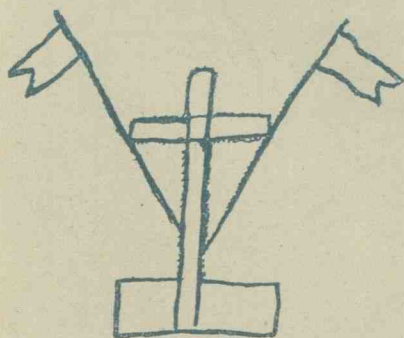

Fig. 57.

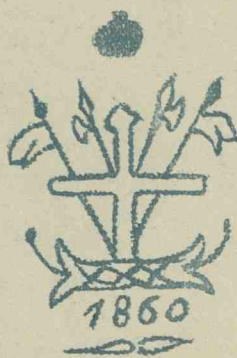

Fig. 58.

Planşa X.

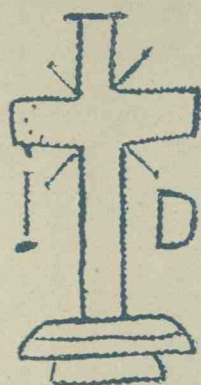

Fig. 59.

Fig. 60.

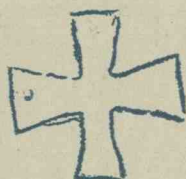

Fig. 61.

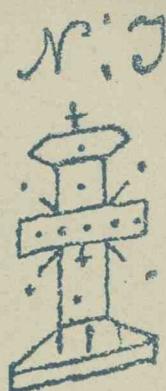

Fig. 62.

Fig. 63.

Planşa XI.

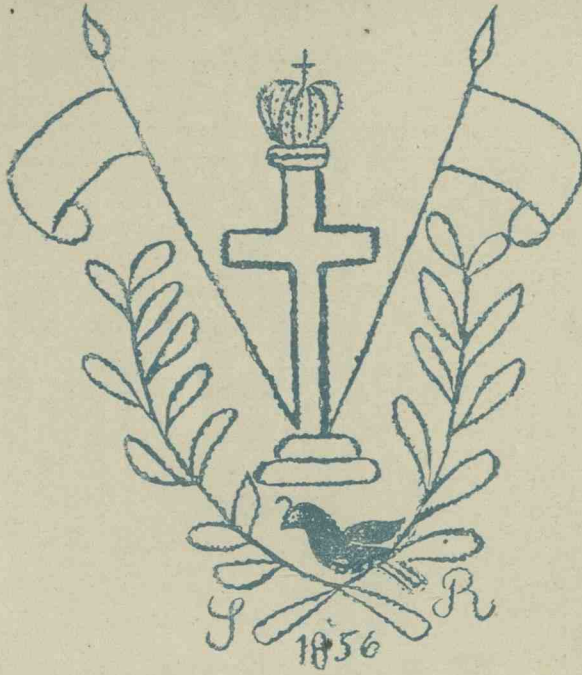

Fig. 64.

Fig. 65.

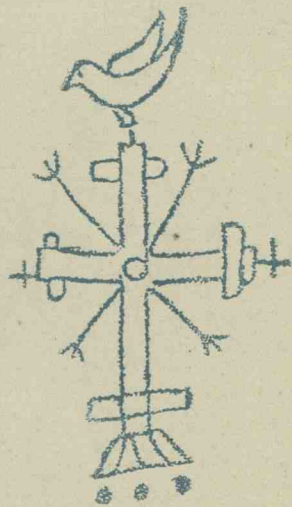

Fig. 66.

Planşa XII.

Fig. 67.

Fig. 68.

Fig. 69.

Fig. 70.

Fig. 71.

ΘΕΡΟΤΑΣ

Fig. 72.

Fig. 73.

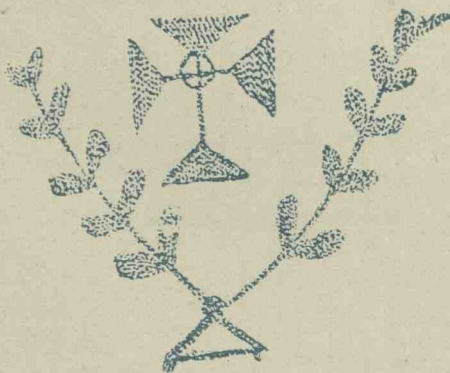
Fig. 74.

Fig. 75.

Fig. 76.

1875

Fig. 77.

Plansa XIII.

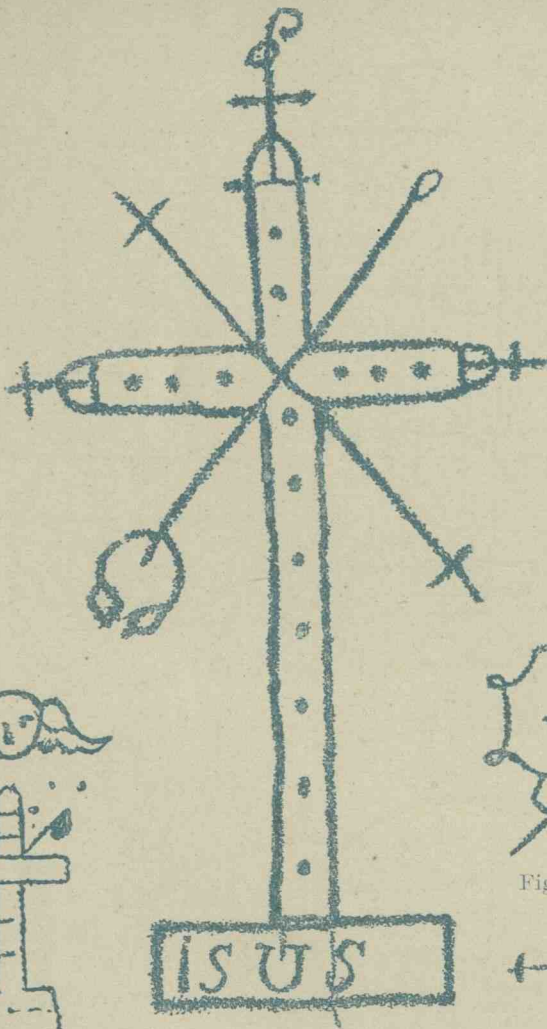

Fig. 78.

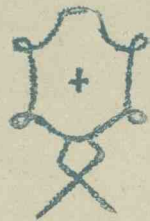

Fig. 79.

Fig. 80.

Fig. 78.

Fig. 81.

Fig. 82.

Fig. 83.

Fig. 84.

Fig. 85.

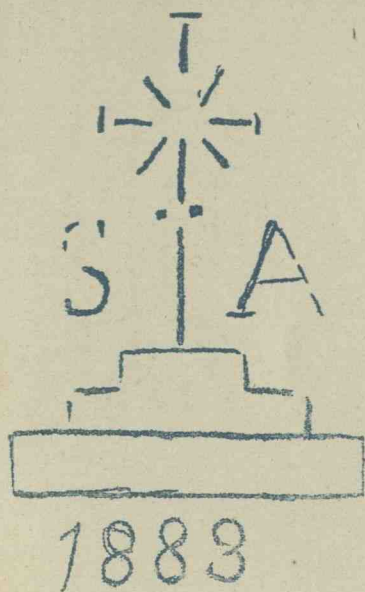

Fig. 86.

D. J.

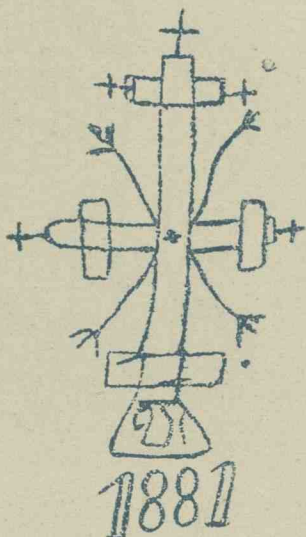

Fig. 88.

Fig. 87.

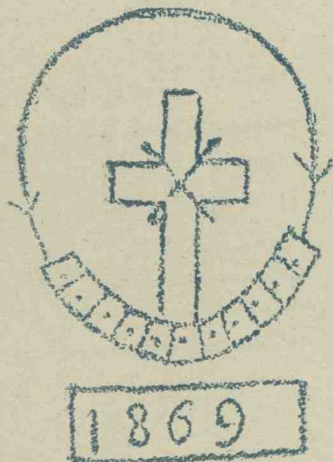

Fig. 89.

Planşa XV.

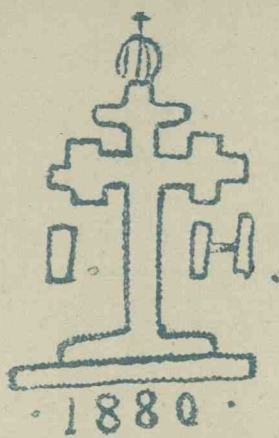

Fig. 90.

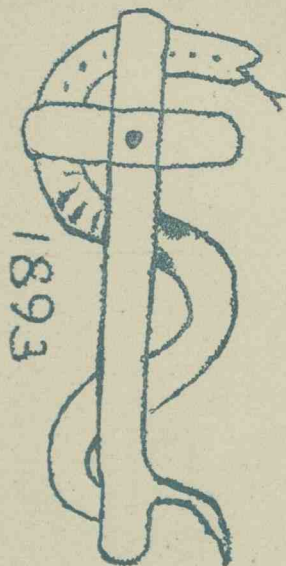

Fig. 92.

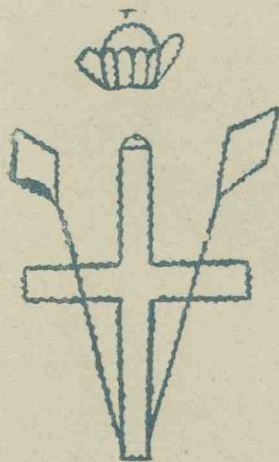
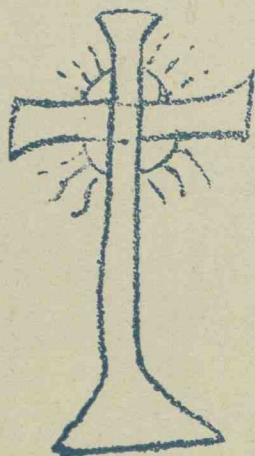
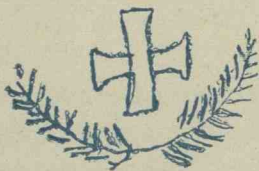
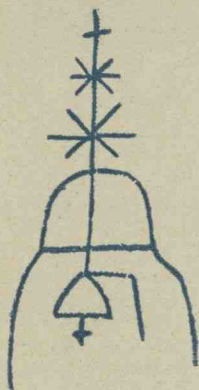

Fig. 91.

Fig. 93.

Planşa XV bis.

1859

2. Embleme profesionale

Intre aceste embleme al căror număr se reduce la 8 saū găsit: odată emblema unuī cismar (Berlin) fig. 94; de 2 orī emblema unuī lăcătuși fig. 95 și 97; de 2 orī emblema unuī potcovar fig. 96 și 98; odată emblema unuī tâmplar fig. 100; odată a unuī florar fig. 99 și odată a unuī marinar fig. 101 și 102.

Planşa XVI.

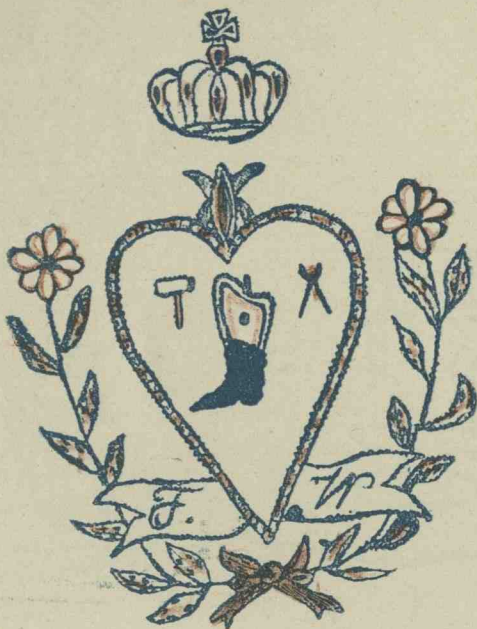

Fig. 94.

Fig. 96.

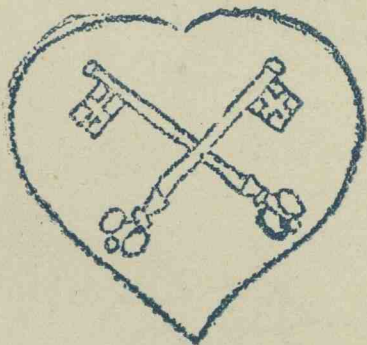

Fig. 97.

Fig. 95.

Planşa XVII.

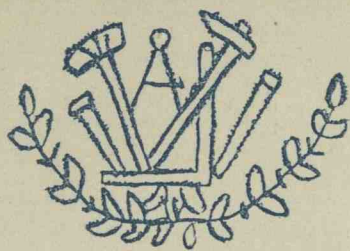

Fig. 100.

Fig. 99.

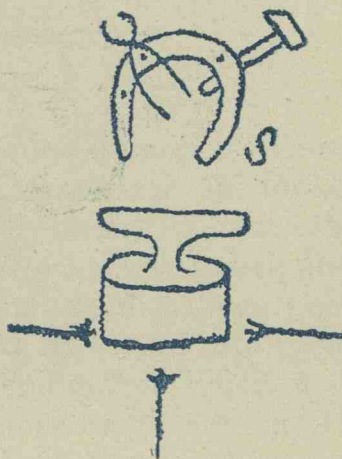

Fig. 98.

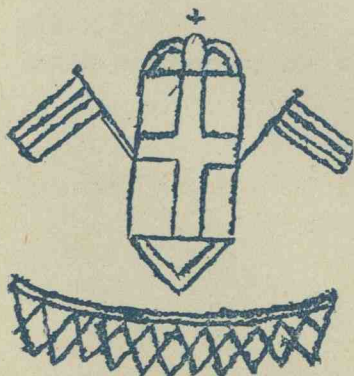

Fig. 101.

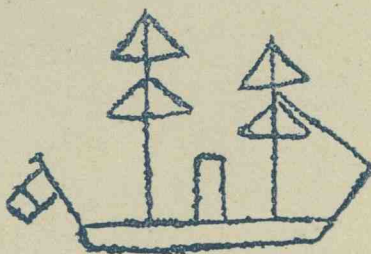

Fig. 102.

3. Embleme - inscripțiuni

Aceste inscripțiuni constau mai tot-d'auna din numele indivișilor format sau din inișiale sau scris întreg urmat adesea ori de anul când tatuajul a fost făcut. Une-ori aceste inscripțiuni sunt încadrate sub formă de medalióne într'o inimă fig. 109, 111, 103, 117. Altă dată găsim alături de numele individului inscripțiuni de dragoste ca fig. 113 găsit pe brașul unui individ care cânta din gură și căruia îi plăcea foarte mult cântecul intitulat: „*Doi ochi negri am iubit în a mea viață*“ sau din inscripțiuni ca fig. 112 și care însemneză: „*la uită-te cum te-am zugrăvit : Ah te întreb atâtea miș ai consumat acum mă urei se mă omori și pe mine.*“

Planşa XVIII.

Fig. 103.

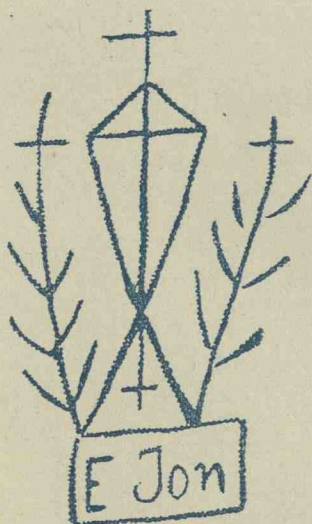
R H *Jonitã . Tonni*

Fig. 104.

INP

Fig. 105.

Fig. 106.

Eig. 107.

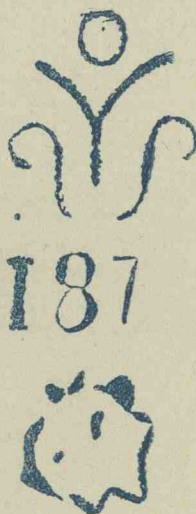

Fig. 108.

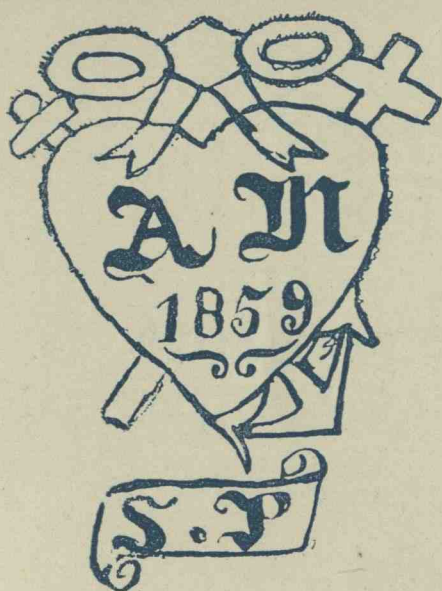

Fig. 109.

7889
AKP

Fig. 110.

Fig. 111.

ΓΙΑ ΔΕΞ: ΠΩΣ: ΣΕ:
 ΖΩΓΡΑΦΗΣΑ: ΛΧ: ...
 ΕΡΩΤΑ: ... ΦΩΝΕΑ:
 ΤΟΣΕΕ: ΧΙΛΙΑΔΕΣ:
 ΦΩΝΕΠΥΕΣ:
 ΤΥΡΑ: ΘΕΛΗΣ:
 ΚΑΙ: ΜΕΡΑ:

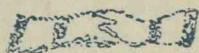

Fig. 112.

Planşa XX.

DOI OCHI
negri
AM IUBIT
in
mea vlata
GHIOCA PANAI TE

Fig. 113.

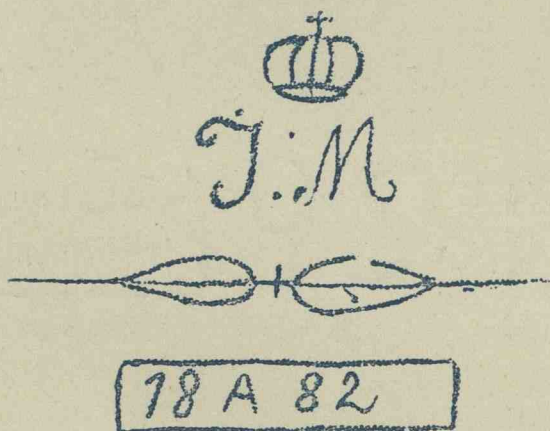

Fig. 114.

PEDUR.
PETERIKD

Fig. 115.

Fig. 116.

Planşa XXI.

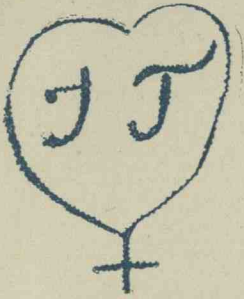

Fig. 117.

TEODOR

Fig. 118.

M. 1881: 16

Fig. 119.

1872

Fig. 120.

M. A

Fig. 121.

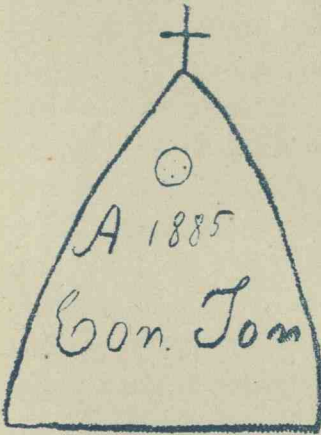

Fig. 124.

R F

Fig. 122.

T

Fig. 123.

95 1884.
P. I

Fig. 125.

Fig. 126.

H H

1880

Fig. 127.

J. R O

Fig. 128.

D: I

Fig. 129.

4. Embleme militare

Aceste embleme represintă mai tot-d'auna câte un militar aparținând adesea armei din care individul a făcut parte când 'și-a făcut armata cum fig. 133, care represintă chiar pe individul posesor în costum de infanterist saú fig. 131, ce represintă un husar (Berlin). Altă dată constă din 2 săbii încrucișate și cu inițiale d'asupra arătând regimentul, compania saú bateria și anul când 'și-a făcut armata fig. 132 și 135. In general la noi în armată unde tatuajul se practică pe o scară foarte mică nu am putut găsi de cât un sigur tatuaj fig. 130; iar în Austria unde nu cred că se găsesce în altă parte mai mult răspândit ca în armată tatuajul constă mai mult din inscripțiuni după cum se vede din colecția noastră care din 19 tatuajuri militare: 17 sunt luate numai de pe la corpul indivizilor care 'și-aú făcut armata în Austria fig. 136 137, 138, 139, 143, 144, 145 etc.

Planşa XXII.

H. L. D
1872.

Fig. 131.

Fig. 130.

Z.H.E.4

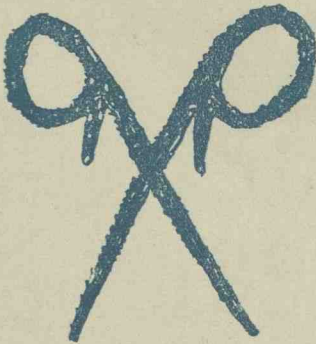

Fig. 132.

Planşa XXIII.

Fig. 133.

K. K. J. R. N. 93. 15. C.
Rudolf

Fig. 134.

MIKSÁN
ANOTAS
1890

Fig. 135.

HUSZÁY
SZÖCS
ISÜVAN
1891 BELI

Fig. 136.

MHSZAR
SZEKERES
MIKLOS
1883

Fig. 137.

ABRO
GRUTZ
22CAR
7887

Fig. 138.

MOHOCSAN.
NIKIA..
LOVAS.TÜZER.
SZ87.23D.BR.
1884.BELI.

Fig. 139.

Demeter
Marton.
1887 Béli.

Fötüzér.
SZ G.A. 23 D.
B. 1.

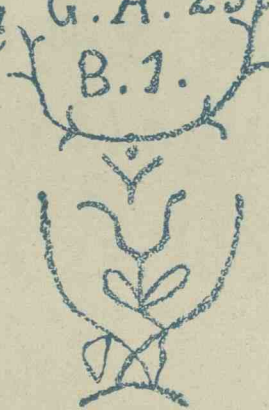

Fig. 140.

Fig. 141.

B. 5 C
D. P. R
2 A. A
1 8 9 3

Fig. 142.

Planşa XXVI.

Vasile Gábor.

Sz.1862. Román.

Bt=M. Magyaros

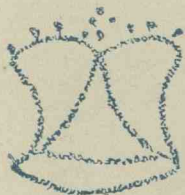
M.K.23 ZVj

Fig. 143.

ZHEG Sz

Perle Gy.

1889

Fig. 144.

HUSZÁR.

MÁN

TODOR.

1889

BELI

Fig. 145

HUSZÁR.
T. M.

Fig. 146.

D. S
R 6 D
LEAT
1882

Fig. 147.

2 MHE
15Z
4 Cug

Fig. 148.

Planşa XXVIII.

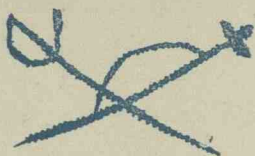

Fig. 149.

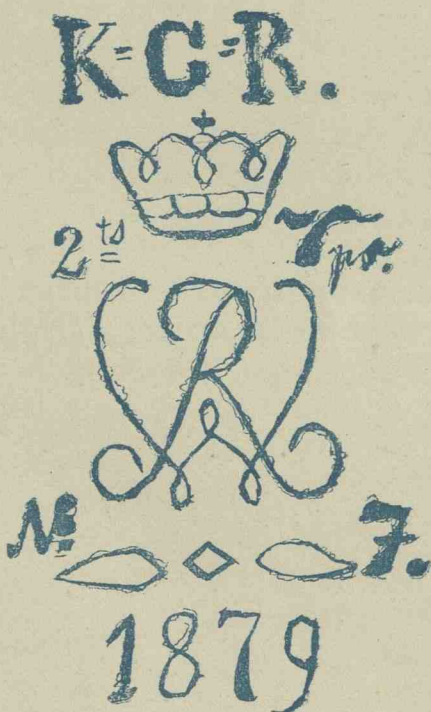

Fig. 150

5. Embleme Metafore.

Aceste embleme care constaă adesea din ancore, inimă, stele, animale și paseri aă fost găsite de noi de 19 ori.

Printre aceste embleme ancora care represintă simbolul scăpărei, speranței, a fost găsită de 7 ori; iubirea reprezentată prin inimă de 3 ori, steaua reprezentând, steaua fericirii sau nenorocirii a fost găsită de 2 ori fig. 158 și 161 sau pôte fi o combinare a acestor simboluri ca fig. 157 reprezentând iubirea, credința și speranța.

Fauna și flora aă fost reprezentate prin fig. 164, 159, 166, 156.

Planşa XXIX.

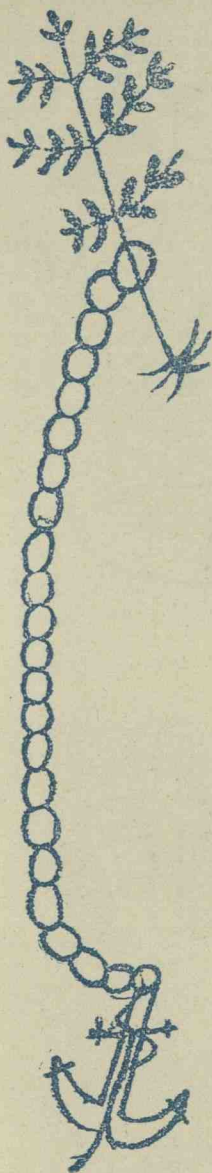

Fig. 152.

Fig. 151.

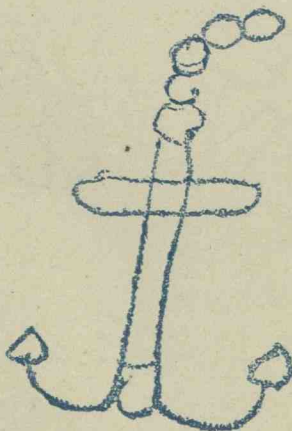
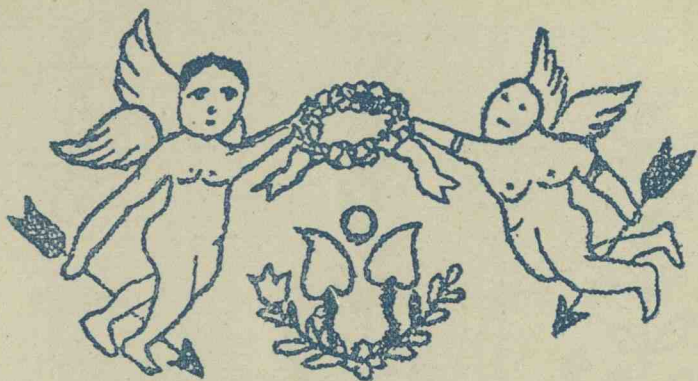

Fig. 153.

Fig. 154.

Planşa XXX.

Eig. 255.

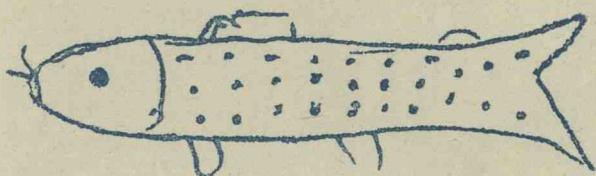

Fig. 156.

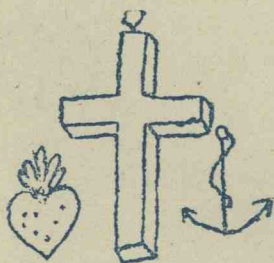

Fig. 157.

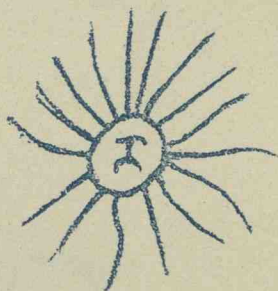

Fig. 158.

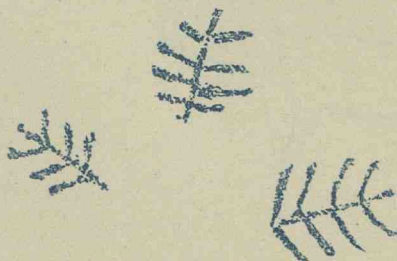

Fig. 159.

Planşa XXXI.

Fig. 160.

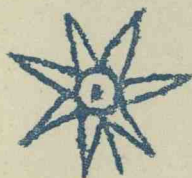

Fig. 161.

Fig. 163.

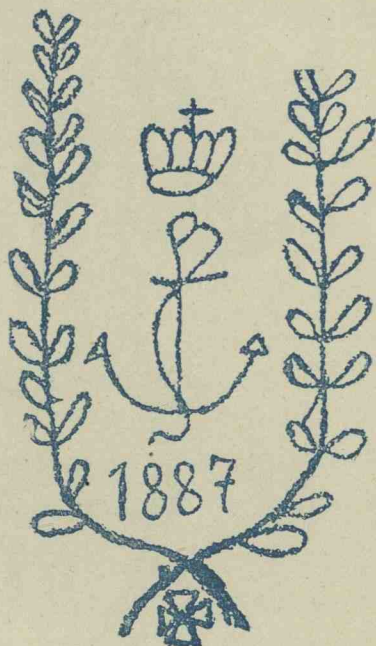

Fig. 162.

Fig. 164.

Planşa XXXII.

Fig. 165.

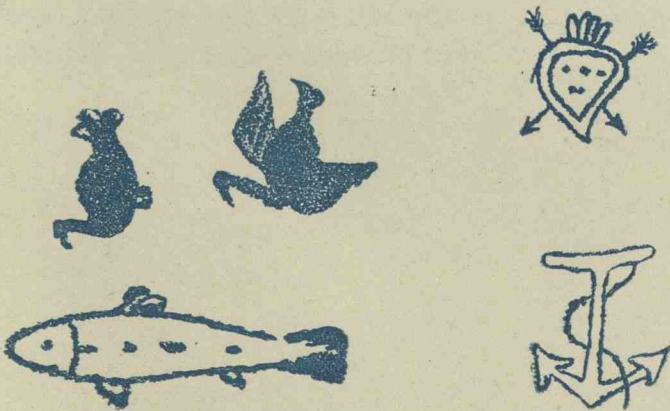

Fig. 166.

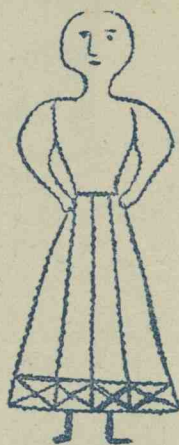

Fig. 167.

6. Embleme amoróse și erotice.

1. Embleme amoróse

În acéastă clasă trebuie a clasa acele taluajuri care aũ fost comandate de instinctul genital. Aceste embleme constaũ în cele mãi multe casuri din femeĩ ce represintă atât pe femeile lor cât și pe amante în costumele cele mãi variate fig. 168—204 saũ represintă câte o baletistã, actriã, echilibristã ca fig. 180, 194, 207. Une orĩ represintă și figurĩ de bãrbați ca fig. 174, 191, 192. Fig. 174 represintă pe fiul unui deținut care ținea fórte mult la dẽnsul și gãsindu-se în penitenciar departe de el; l-a tatuat pe braț.

PARASKIVA

Fig. 168.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Fig. 169.

24
1870 OS

WT

Fig. 170.

Fig. 17.

Planşa XXXIV.

ΑΧΙΑΝΑΣ

1861

Fig. 172.

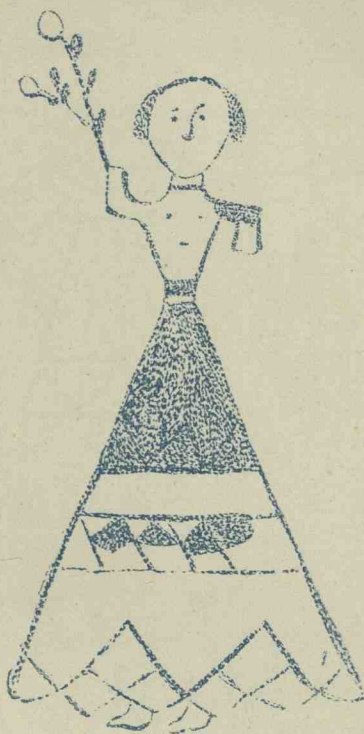
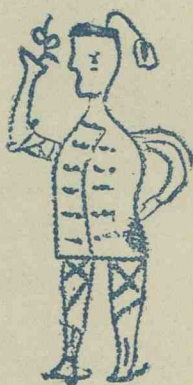

Fig. 173.

Costica

Fig. 174.

1873

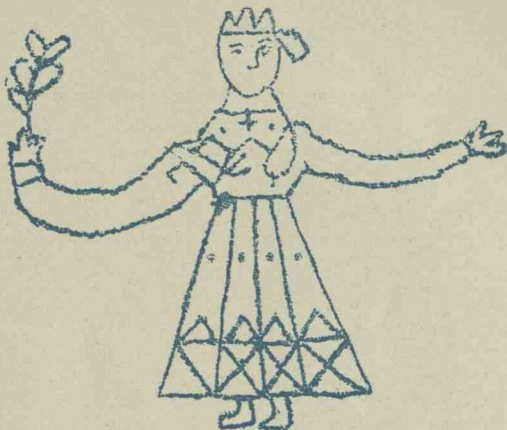
Fig. 175.

Planşa XXXV.

MAPITZA

Fig. 176.

MILCA

Fig. 177.

PENA

1889

Fig. 178.

LA NG

AMOR

1869

Fig. 179.

Planşa XXXVI.

Fig. 180.

Fig. 181.

Fig. 182.

Planşa XXXVII.

Fig. 184.

Fig. 185.

Fig. 186.

Fig. 187.

Planşa XXXVIII.

MARIA

Fig. 188.

Fig. 189.

MARITONA

Fig. 190.

Fig. 191.

Fig. 192.

Fig. 193.

Fig. 194.

Planşa XXXIX.

Fig. 195.

N.A : 1872

Fig. 196.

Fig. 197.

1887

Fig. 188.

ΑΜΑΔΗΑ
ΑΧΒΑΧ

Fig. 190.

Vasilica
Sulpesco

Fig. 201.

Fig. 200.

Fig. 202.

Fig. 203.

Fig. 205.

Fig. 204.

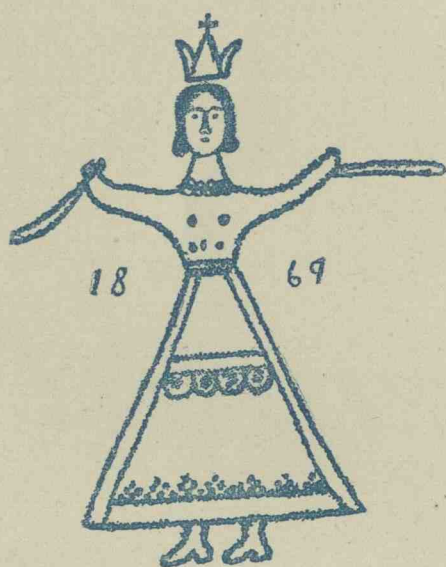

Fig. 207.

MINCA

Fig. 206.

Nel: Ni D. J
D Sue
Domnica

Fig. 208.

2. Embleme erotice.

Acest soi de embleme foarte puțin răspândit printre indiviđii noștri nu aű fost găsite de cűt de 3 ori fig. 209, 210 și 211.

Planşa XLVI

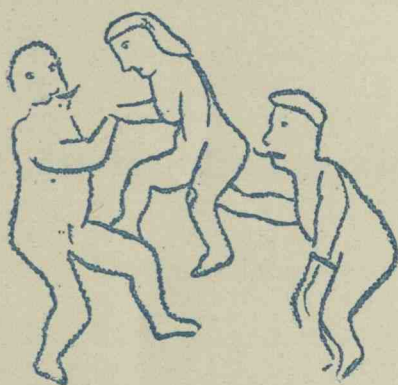

Fig. 209.

M. II.

T

Fig. 210.

Fig. 211.

7. Embleme fantastice și istorice.

1. Embleme fantastice

Aceste tatuajuri sunt mai tot-d'auna sub dependența fantasiei tatuatului său mai ales a operatorului. Mulți din tatauăți ignoréză semnificarea tatuajurilor pe care le pórtă. Dintre aceste tatuajuri ale colecțiunei nóstre putem cita pe: fig. 222 ce represintă un Ghigherl, fig. 216 ce represintă pe un prieten al tatuatului condamnat la spânzurătoare în Bulgaria și cum e condus cu țigarea în gură de către un geandarm etc.

2. Embleme istorice.

Printre aceste trebuie a menționa fig. 214 ce represintă pe Mihaï Vitézu făcut cu cioc; pe Alexandru Machedon fig. 219; pe Leonida fig. 223 și 225 apoi 5 sirene fig. 227, 229, 231, 233, 235 și mai multe figurí ce represintă eroi orientali fig. 234, 230, 232, 221.

Fig. 212.

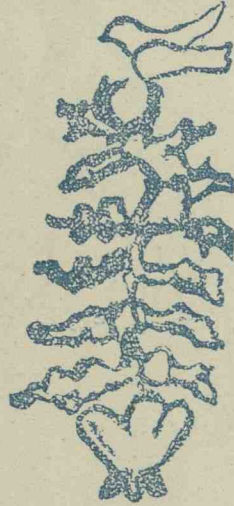

Fig. 213.

Fig. 214.

Plansa XLVIII.

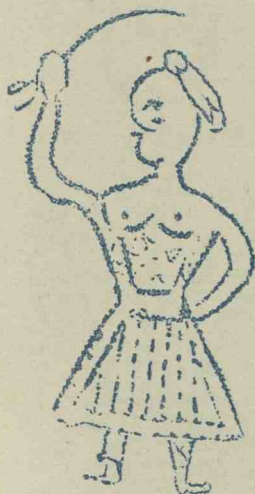

Fig. 215.

Fig. 216.

Fig. 217.

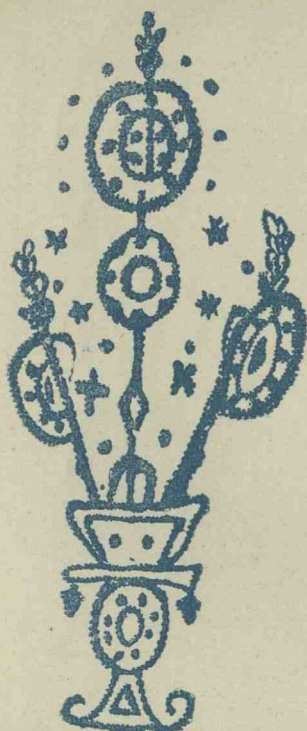

Fig. 218.

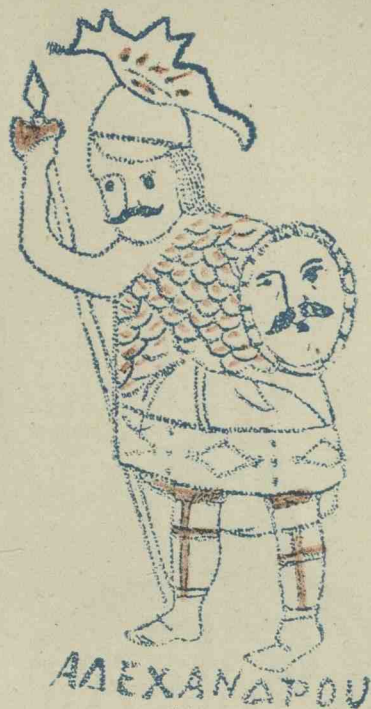

Fig. 219.

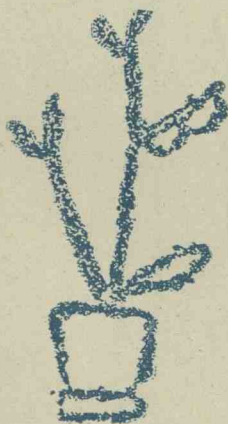

Fig. 220.

Fig. 221.

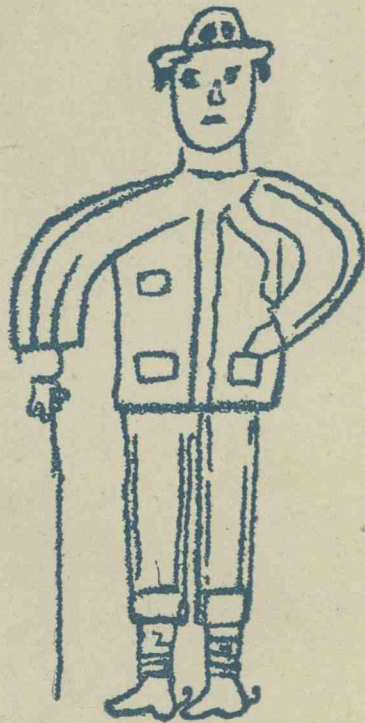

Fig. 222.

1864

ΛΕΩΝΙΔΑ

Fig. 223.

Fig 224.

NEONIDA

Fig. 225.

Fig. 226.

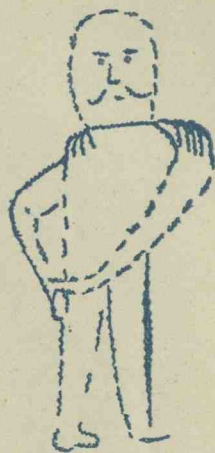

Fig. 228.

Fig. 227.

Fig. 229

Fig. 231.

Fig 230.

Fig. 232.

Fig 233

Fig 234.

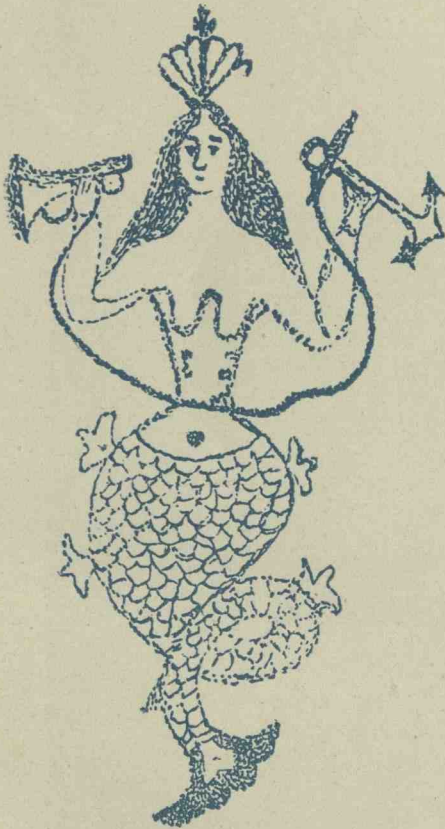
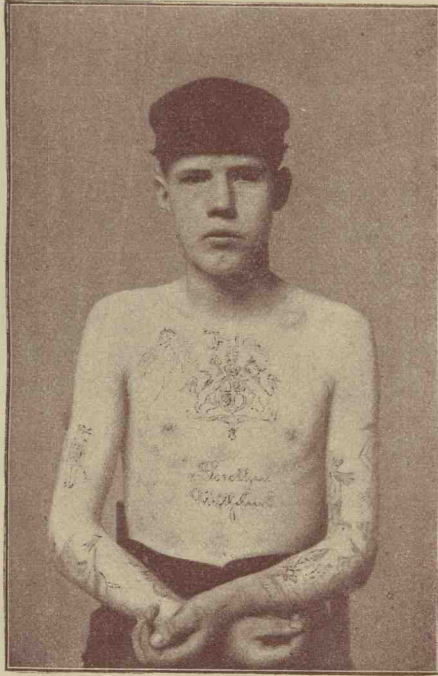

Fig. 235.

Planşa LVII.

Deliquent din Stockholm.

CAPITOLUL IV.

Modificările tatuajurilor.

La 10 Septembrie 1849, se găsi în apropierea Berlinului cadavrul unui om al cărui cap era cu totul separat de corp; însă atât de desfigurat în cât fu imposibil de recunoscut. Se credea că individul asasinat era un óre-care G. Ebermann și că fusese omorât de individul Schalle. Rămase a se stabili că dacă cadavrul era acela al lui Ebermann, Schall, era omorîtorul decî inocența saŭ culpabilitatea acestuî om era legată de stabilirea identităței. Martorul afirma că Ebermann avea pe antebrațul stîng un tatuaj de culóre roșie reprezentînd o inimă și literile I. E. pe cînd alte persóne diceau că nu au văđut aceste tatuajuri și chiar medicul la examenul cadavrului menționă aceste tatuajuri. Se puse atunci mediculuî legist întrebarea că dacă tatuajurile ar fi existat, ar fi putut dispăre? Un expert respunse că tatuajurile bine făcute nu dispar nicî odată; iar alții nu îndrăsniră a se pronunța. Casper, medicul legist care fu însărcinat cu rezolvarea acesteî chestiuni, și care nu avea pe

atunci documente satisfăcătoare pentru a răspunde, se duse la spitatul Invalizilor din Berlin unde găsi 30 militari tatuati. La 3 din acești bătrîni soldați, tatuajurile perduse din colorațiune, la 2 tatuajul era mai mult sau mai puțin șters, la 4 el dispăruse cu totul.

Casper conchise că la Ebermann tatuajul putuse foarte bine să dispară. Schall fu în urmă condamnat la mörte. Acastă afacere făcu un mare sgomot și Dr. Hutin în 1853 însărcinat cu serviciul la invalizii din Paris studia din nou această chestiune. Asupra a 3000 de invalizi el găsi 506 tatuati; 182 au fost tatuati numai cu o culöre și 324 cu 2 culori. Pentru tatuajurile cu o singură culöre ele au fost făcute cu cernelă de China, iarbă de pușcă, sinelă, cernelă de scris, cărbune pisat, etc. Pentru cele în două culori, una din aceste culori, la care a mai adăogat și roșu. La cei 182 tatuati în o singură culöre, Hutin dă următorul tablou:

	Roșu	Iarbă de pușcă	Cernelă de China	Albastru	Cernelă ordinară	Cărbune	Negru necunoscut	Total
I								
Bine vizibile	16	32	39	1	2	1	1	92
Palide	19	10	4	—	2	—	—	35
Parțial șterse	52	10	2	—	—	—	—	44
Cu totul șterse	11	—	—	—	—	—	—	11
Total	78	52	45	1	4	1	1	182

Pentru cei 324 tatuati cu 2 culori avem tabloul No. II:

	Două culorí	Roșu singur	Negru singur
II Bine vizibil	144	7	130
Palide	28	39	1
Parțial șterse	15	58	—
Cu totul șterse	—	33	3

De unde se póte conchide din punctul de vedere al datei că durata tatuajului:

Pe cei 324 tatuaiți, tatuajurile sunt fórte a-parente după un spațiu de la 4—65 aní; la 117 sunt șterse parțial după un spațiu de timp de 20—74 aní, ele sunt complet șterse după un spațiu de timp de 28—60 aní. Dr. Hutin termină prin aceste conclusiuni: Urmele tatuajului nu sunt ne șterse; sunt unele cari se șterg fără ca să fie posibil de a fixa limita duratei. Disparițiunea lor se găsește după tótă probabilitatea, în raport cu profunditatea înțepăturilor, natura materiei colorante întrebuințate și fixarea mai mult sau mai puțin asupra părților tuate. După 2 aní profesorul Tardieu reluă chestiunea cam din acelaș punct de vedere.

Din 51 de indiviđi examinați găsi la ei 76 tatuaiți făcute ca 8 culorí diferite, pe 44 indiviđi cu o singurá culóre el găsi 2 care dispăruse; asupra 39 tatuajuri cu 2 culorí unul singur nu mai exista.

Pentru Tardieu nu vechimea tatuajului este cauza dispariției, ci mai ales profunditatea incrustațiunei și mai mult încă natura materiei colorante întrebuințată. Pentru aceea tatuajurile

observate de Casper și făcute cu vermillon dispăruse.

În tесе generală, vermillon, cernelurile vegetale albastre sau roșii țin mai puțin timp ca cernela de china, negru de fum și sinelă la care se mai poate adăoga locul unde e așeđat tatuajul și că el resistă mai mult acolo unde pielea e mai grosă. La un număr de 342 de nebuni examinați de noi și la care am găsit 6 tatuajuri, 3 din ele erau aproape dispărute fără a fi încercat cine-va a le aduce vre-o modificare de și la început au fost foarte vizibile. Berchon care s'a ocupat de asemenea cu transformățiunile ce încerca tatuajurile, distinge împreună cu Lacassagne tatuajurile din acest punct de vedere în tatuajuri dispărute, șterse, substituite și simulate și chiar tatuajuri mascând cicatrice sau alte alterațiuni ale pielii. Tabloul următor făcut de profesorul Lacassagne indică substanțele întrebuințate și modificațiunile ce timpul sau alte cauze poate aduce tatuajurilor (veđi tabloul III).

	Tatuaj care a devenit palid	Tatuaj dispărut			Tatuaj foarte vizibil	Tatuaj schimbânduși colórea
		Cu timpul	Prin imflamație	Ociden-tal		
III Cernelă de china	5	—	—	—	—	—
Vermillon	2	2	7	2	—	—
Cărbune	15	2	—	—	—	—
Cernelă ordinară	5	—	—	—	—	—
Albastru de Prusia	—	—	—	—	—	—
Negru de fum	—	—	—	—	1	1
Cărbune de pământ	—	—	1	—	—	—

Din acest tablou se p te vedea cum un tatuaj p te să se ștergă sau să dispară după materia colorant   ntrebuin at . Dintre t te substan ele  ntrebuin ate cern la de china este fără îndoială aceea care nu se șterge nici odată pe când vermillonul este cel mai pu in resistant. Trebuie a men iona albastru de prusia f rte resp ndit în Germania care, după un timp  s  pierde colórea sa intensă pentru a semăna mai târziu cu o pată de cernélă spălată. După profesorul Lacassagne natura substan ei ar avea un rol mai important ca ad ncimea  n ep turilor după cum sus ine cei-l-alti autori, admit nd bine  n eles t te condi iunile unui tatuaj de a se întinde p n  la derm. Două tatuajuri făcute în acela  timp nefiind lucrate în acel si condi iuni identice  i cu aceia  precisiune de mână nu pare într'adev r contemporane. Profesorul Lacassagne cite d  un cas care,  i a tatuat singur la bra ul st ng un echer  i un creion, emblema profesiunii sale. Tatuajul de pe bra ul st ng era mai bine executat, ac sta din cauză că individul fiind dreptaci  a putut s l execute mai bine de c t cel de pe bra ul drept care era făcut cu st nga. Când tatuajurile au fost făcute în copilărie, afară că colora iunea desenului se sl besce, contururile sale se modifică de asemenea devenind mai mici  i se concentrează  re cum. Acest lucru se p te vedea  i la femeile însărcinate care, av nd tatuajul pe abdomen în timpul sarcinei e mărit  i puțin colorat; iar în urmă devine mai mic  i intens colorat.

Când însă o cauză patologică sau acciden-

tală precum și putrefacția modifică starea pielii, tatuajurile suferă și ele modificări în cât abia pot să fie recunoscute; ast-fel se întâmplă când aceste părți sunt sediul vre-unui emfitem, edem sau pielea este umflată cum de exemplu la înecați. Când din contră pielea e sbârcită și îmbătrânită cum de exemplu la ómenii slabi sau la bătrâni, trebuie pentru ca să avem o idee exactă de tatuaj, a întinde această piele, adică de a o pune în condițiunile în care se găsea când tatuajul a fost făcut. Tentativele pentru a face să dispară un tatuaj sunt foarte frecvente. Unele persoane tatuate caută de a se debarasa de tatuaj fie că desenul abia se vede sau e de un prost gust făcut din spirit de imitație sau din eróre. Această tentativă póte fi făcută și de un criminal, care caută a se debarasa de un semn de identitate compromițător sau din cauza că cunosc avantajul pe care îl póte trage Justiția din prezența lor. În lucrarea D-lui Berchon (pag. 91) se găsesc o serie de vechi proceduri aparținând autorilor: Aetius, Paul d'Egive, Avicenne, pentru a face să dispară aceste semne. În urmă s'a publicat de către Parent Duchâtelet, Hutin, Tardieu, alte proceduri cari de și prin ajutorul lor putem face a dispărea un tatuaj, totuși procedeul vechi sau clasic a ramas în picioare, adică procedeul lui Criton. De acest procedeu s'a servit Berchon în mai multe rânduri și mai cu sémă într'un cas care merită a fi citat și anume asupra unui individ care devenind bogat voi să-și

ștergă tatuajul care reprezenta meseria cu care debutase în viață.

Procedeu lui Criton după traducțiunea lui Paul d'Egive e următorul. „Criton prescria ungerea cu rășină de terebentină a regiunii prealabilă frecată cu nitru, de a lăsa acest topic în loc 6 zile bandajat, de a spăla a 7-a zi și a înțepa urmele tatuajului cu un vîrf ascuțit și în fine de a șterge cu un burete sângele care curgea. După un scurt timp trebuia să frece regiunea cu sare fină și a aplica un timp de 5 zile medicamentul următor: *euceus* (o spețe de reșină aromatică ce provine din diferiți arbori și care exală un miros mai ales când arde) nitru, leșie de cenușe, calce, cêră din fie-care 4 denier¹⁾, miere, 8 deniers. Medicamentul odată disolvat vei găsi înăuntru substanța neagră (a tatuajului)“.

Procedurile întrebuintate ađi nu diferă mult de cele vechi. Parent-Duchatelet ăice că prostituatele își făceau a dispăre tatuajurile cu o pensulă imbibată în indigo disolvat în acid sulfuric, epidermul se ia și cu el împreună se ridică și o parte din corion în care era fixat substanța colorantă: de aci o cicatriță care nu e de loc diformă. Astfel o fată din închisórea Madelonetelor avea 15 cicatrițe de acestea pe braț, gât și piept. D-rul Hutin credea că desenurile póte să dispără numai printr'o frecare aspră și adesea repetată asupra părței tatuate. Este de asemenea imposibil ăice profesorul Lacassagne, de a da cređe-

¹⁾ Monedă veche franțuzescă, a 12 parte dintr'un sou.

mânt celor doi invalidi care declaraă „că s'aă scăpat voluntari de tatuajurile lor, înțepând tatuajurile prin ace inmuiate în lapte de femei și spălate în urmă tot cu acăsta substanță“. Visicătorele nu reușește de cât forte rar de și Berchon arată influența ce pôte avea o visicătore, metodă dirijată asupra distrucțiunei tatuajurilor fără îndoială puțin profund, căci după vindecare nu există cicatrice; însă acăsta nu e de cât o excepțiune. De obicei se întrebuinteză ađi visicătorele combinate cu aplicațiunea corpilor de natură caustică și chiar escarotice. Berchon vorbesce de un individ care având o stea tatuată pe frunte, aplică pe ea o lingură de fer roșită în foc și imediat după acăsta o soluțiune de sulfat de cupru (pétră vânătă). Tatuajul dispăru; însă urmat de accidente grave și înlocuirea lui cu o cicatrice tare și nodorósă. Un alt matelot frecă viguros regiunea cu un țesut de lână, apoi epidermul luat, acoperi partea cu acid chloridric diluat lăsând în loc de asemenea, o cicatrice tare și aderentă. Cel mai bun mijloc de a face să dispară un tatuaj ăice Berchon e de a reincepe înțepăturile pe desenul tatuajului cu un liquid caustic; întrebându-se tot d'o-dată dacă nu se pôte în unele casuri de a extrage materia colorantă întocmai după cum se face extragerea erbei de pușcă după rănile de foc. Tardieu dă observația unui individ recidivist Aubert din care observație se vede că cu ajutorul unor agenți chimici putem modifica tatuajul, lată pe scurt acăstă observațiune:

Aubert fu acusat în 1843 pentru furt prin efracție. Pentru a înlătura acéastă acusație dên-sul invôcă motivul că pe acel timp el era deja condamnat sub numele de Salignon și închis în închisóre de la Poissy în Decembrie 1841 — 43 și la Paris la depositul condamnaților. In registrul de intrare al deținuților din Paris se gă-sesce că Salignon pórtă pe brațul drept: un bă-rbat, o femeie, un câine și două inimă. De ase-menea în închisórea de la Poissy în registrul se descrie că la brațul drept, avea acelaș tatuaj un om, o femeie, două inimă și un amor. Or în momentul acesteï acusațiunii se constată că Au-berth nu are nici un tatuaj pe brațele sale și în-trebat, răspunde că a făcut să dispară prin re-activi chimici.

Președintele tribunalului însărcină pe Tar-dieu de a examina pe Aubert, dacă are pe brațe urmele tatuajurilor indicate: de a se informa de procedeul de care s'a servit pentru a face să dispară tatuajurile și de a'și da avisul dacă pro-cedeul indicat de acusat, este practicabil și póte avea rezultatul pe care dice că l-a obținut acu-satul, dacă nu lasă urme și dacă există urme pe brațul lui Aubert. Din cercetările lui Tardieu reese că acusatul și-a aplicat în timp de o nópte un emplastru compus din pomadă acetică, a doua zi făcu pe tótă suprafața o spălătură cu sodă repetată de 5—6 oră și urmată de fricțiunii cu acid cloridric diluat cu apă; după 10 zile tot ta-tuajul dispăru împreună cu epidermul. Pelea re-veni la loc fără a lăsa vre un semn. La prima

vedere și dice Tardieu examinând brațul lui Aubert, este imposibil de a recunoște cea mai mică urmă de tatuaj; însă examinând brațul cu o vie lumină și parcurgând suprafața cu o minuțioasă atențiune și cu ajutorul unei lupe, parvini, a observa câte-va linii regulate deosebindu-se prin colórea lor albă mat de restul tegumentului. Insuși Tardieu pentru a se convinge de precedul lui Aubert a experimentat singur asupra unui individ ce avea pe ante-brațul drept pe Christos răstignit făcut cu cernelă de china. Pe una din ramurile crucei s'a aplicat axonge saturată cu acid acetic. Acest fel de emplastru l-a lăsat 24 ore, după care timp epidermul era foarte puțin ridicat și pielea puțin roșie. În urmă i s'a aplicat de 4—5 orî o fricțiune cu o soluțiune de potasă. Aceste operațiuni nu i-a cauzat de cât foarte slabe dureri; a doua zi se formă o crustă subțire, dar foarte aderentă care fu lăsată pe loc. A 7-a zi crusta cădu, lăsând să se vadă dernul sbârceit și o parte din tatuaj dispărut. După 15 zile tatuajul dispăru cu totul nelăsând nici o urmă de desen. Această experiență a sa și dice Tardieu a fost cu atât mai grea cu cât ea a fost făcută asupra unui tatuaj făcut cu cernelă de china și destul de profund, în loc de tatuaj făcut cu albastru vegetal și superficial. Orî cât de perfecționat ar fi acest procedeu și dice experimentatorul el lasă urme și póte prin urmare a ne servi în identitate orî-cât de puțin aparente ar fi.

Doctorul Lembert, medic la Saint-Martin de

Roné, la 1881 luna Iunie controlând aserțiunile lui Tardieu ajunse la următorul rezultat consemnat într'o scrisóre adresată autorităței superioare:

„Administrațiunea bine voind a mă autorisa de a controla la depositul din Saint-Martin de Roné experiențele făcute de Tardieu relativ la disparițiunea tatuajurilor, am onórea de a face cunoscut rezultatul cercetărilor mele. Tatuajurile desenului cu lapte, procedeū indicat de către mateloți și câți-va deținuți cari ȃdiceau că au întrebuințat acest mijloc, nu reușese după cum am putut să-l constat în 20 de experiențe.

„Am încercat procedeul prin ajutorul căruia profesorul Tardieu istorisese că un prevenit pentru a disimula identitatea sa a putut face ca în câte-va ȃdile să dispară un tatuaj fără a lăsa alt ceva de cât o cicatrice aprópe invizibilă. Am aplicat în timp de 24 ore un strat de pomadă compusă din axonge, 2 grame; acid acetic 2 grame. A doua ȃi se spală de mai multe ori cu o soluțiune de potasă caustică, 10 centigrame, apă 100. Eritemul merge câte odată până la vesicație; ȃdilele următoare, se aplică, de 4—5 ori, o cârpă imbibată în o soluțiune de: apă 100 grame, acid chloridric 5 grame. Intr'un singur cas am făcut să dispară un tatuaj făcut cu cărbune amestecat cu apă, și reprezentând 2 spicuri în cruce. Am provocat o ulceratiune destul de profundă a pielei, care puțin după aceea s'a cicatrisat, lăsând în locul tatuajului, o suprafață cicatricială roșie îndurată care, persistă două luni după vindecare. In tóte cele-l-alte ca-

surî nu am obținut pe piele de cât micî cruste, care se eliminau încet lăsând pielea intactă și tatuajul absolut indemn.

„Am experimentat o singură dată dar cu un succes complet tatuajul unui desen cu acid sulfuric hidratat. Servindu-mă de instrumentul obicnuit am practicat înțepături ușore (fără a eși sânge) asupra unui desen cu cernélă de china, acele fiind imbibate în acid sulfuric.

„Durerea a fost în timp de o oră destul de vie, se produse o escară a pielii de o lărgime de 4—4 mm. care s'a eliminat după 18 zile. Cicatrizarea mergea ast-fel repede și în timp de două luni, individul presintă în locul liniei tateate în albastru, o suprafață roșie cicatricială care fôrte probabil va fi ne ștersă atât cât ar fi fost și tatuajul. Nu așî voi a afirma că acest procedeu e absolut lipsit de pericol. Ulcerațiunea ast-fel produsă, pôte ca tôte ulcerațiunile deveni causa unui erisipel saũ a unei supurațiunî maî mult saũ maî puțin prelungite. In tot casul omul care a fost obiectul experimentațiunei era atașat la infirmeria depositului și n'a întrerupt nicî un moment serviciul seũ.

„Sunt decî departe de a fi ajuns la rezultatele de care vorbesce Tardieu, căcî în ambele casurî de reușită pe care le citez e o cicatrice fôrte aparentă care, disimuléză tatuajul; dar care din punctul de vedere medico-legal devine un semn de identitate tot așa de indiscutabil ca și însușî tatuajurile“.

Din cele 18 casurî de tentativă citate de La-

cassagne asupra tatuajurilor de a le face să dispară, laptele de femeie a fost adesea întrebuințat; este unul din procedurile care a câștigat în armată o reputație legendară. Acest procedeu e mai tot-d'auna urmat de o vie inflamațiune de cruste și de cicatrice. Cinci indiviđi au întrebuințat acid intric, pe care l'a introdus sub piele prin înțepături, sau desenul a fost uns; după câte-va incisiuni făcute, aceste operațiuni au fost urmate de puțin succes; într'adevăr pe 4 din acești 5 indiviđi, se găsea cicatrice de un aspect albicios și strălucitor ce trebuia fi observat cu minuțiositate pentru a putea găsi forma tatuajului. Al cincilea individ vărsă acidul pe piele, care îi lăsă o cicatrice specială și care nu opri de a se vedea desenul.

Șapte alte tentative au fost făcute cu procedeele următoare: fie cu acid cloridric, fie cu acid oxalic sau cu o plantă óre-care pe care nu a știut'o s'o numescă. Din aceste tentative numai una a găsit Lacassagne care aprópe dispăruse și a căreí observație e următórea: Individul T.... de 34 ani, vechiú soldat, avusese mai multe condamnări în închisóre. El avea pe corp un număr așa de mare de tatuajuri, în cât nu exista o suprafață mare ca 5 lei care să nu fi fost acoperită, exceptând obrajii și părțile posterióre și externe ale cópselor. Chiar și barba, fruntea erau tatuate.

Pe frunte avea aceste cuvinte: *Martir al libertăței*, d'asupra un sérpe lung de 11 cm.; de desupt, adică la rădăcina nasului, o cruce. Un

mare număr din aceste tatuajuri fusese reaco-
perite sau transformate. Acest tatuaj de pe frunte
îl încercă de a-l face să dispară. Inscripțiunea
care o avea acum pe frunte abia se mai cunoscea
și nu se mai observa de cât atunci când aten-
țiunea 'ți era atrasă, tatuaj care dacă nu dispă-
ruse de tot, numai lipsă de timp și a substanței,
după declarația individului l'a oprit. Iată proce-
deul pe care l'a întrebuițat cu succes la alți ca-
marași ai săi. Reîntépa desenul cu acid oxalic
topit în apă ușor sărată cu sare de bucătărie.
Soluțiunea să fie grósă.

Acésta operațiune făcea să se umfle ușor
regiunea tatuată, cruste se formaș și când a-
cestea din urmă cădeaș, dacă operațiua era bine
făcută, tatuajul dispărea, lăsând mici cicatrice
albicioșe care dispăreaș în urmă. Sunt casuri în
care tatuajuri, cari sunt rău făcute, ce represintă
o inscripțiune, un desen, numele sau portretul
unei persoane, un tatuaj neplăcut și pe care in-
dividul caută a se scăpa de el înlocuindu'l sau
suprapunând asupra lui un altul formând în
acest mod aceea-ce profesorul Lacassagne le nu-
mesce tatuajuri transformate sau supra-încărcate.
Medicul legist nu trebuia a se înșela și a ob-
serva că în general cu tot adaosul celui de al
doilea tatuaj, cel d'ântéi încă se va mai observa.
Nu am putut găsi la noi în țară de cât un sin-
gur tatuaj transformat de și la mulți indiviși
am constatat regretul în urma facerei precum nici
tentativa de a șterge, mijlócele fiindu-le necu-
noscute. Fiind însă vorba de aceste schimbări

aduse unui tatuaj îmi permit de a cita câte-va cazuri de acestea.

Adesea-orî tatuajul secundar cu care trebuie a masca pe cel d'ântêiū, și care adesea sunt foarte colorate în negru în cât pare ca o pată de cernelă, sunt: un as de cupă saū de treflă; o figură geometrică ca: un patrat, dreptungiū, saū cerc, apoī altă dată, un arbore, un buchet saū un arbore de flori a căruī frunze sunt foarte stufose. Ast-fel un soldat avea scris pe braț inscripțiunea: *Libertatea, egalitatea, fraternitate*. Acastă inscripțiune fu acoperiă mai târziū cu un pătrat negru. Un corp de femeie a fost înlocuit cu o pansea. Un cap de om a fost acoperit cu o ólă avênd în ea o pansea. Un penis înlocuit cu o nicovală. Insignele profesionale sunt înlocuite cu flori diverse.

Inscripțiuni ca: Luisei, Suvenir de la Caterina, Morte femeilor infidele etc. sunt înlocuite cu frunză de viță saū de palmieri, ciorchinii de struguri saū pansele. In unele cazuri tatuajurile servă a masca unele alterațiuni ale pielei fie congenitale saū dobândite. Profesorul Lombroso a cunoscut 2 care, aū dispărut înțepând părțile tuate cu ace înmuiate în suc de smochine verđi. Un mare artist în tatuaj din Londra fiind întrebat de o damă jurnalistă dacă tatuajul se pôte șterge a răspuns, „pot face să dispară desenerile infrumusețându-le ușor, dar când am gravat un tatuaj nu mai pot să-l șterg. Am vêđut foarte mulți din clienți mei care avênd îndreptul inimii lor tatuat numele iubitelor lor, veneau să

mă róge să-l schimb. Tot ce putem face era de a pune noi inițiale alături de cele vechi“. D-l Dr. Variot medicul infirmeriei centrale a închisorilor, s'a ocupat cu căutarea procedeuului pentru a distruge tatuajurile. Acest procedeu constă în a vărsa pe părțile tatuante o soluție concentrată de tanin apoï cu ajutorul acelor a înțepa ca și când am face un tatuaj pe regiunea care voim a o face să dispară. Se introduce astfel în părțile superficiale ale dermului o anumită cantitate de tanin. Apoï frecând cu creionu de nitrat de argint regiunea, se lasă să stea puțin timp soluția concentrată de argint pentru a lucra asupra dermului și epidermului până când conturul tatuajului se face negru închis și începe să se detașeze. Se spală regiunea și suprafața tatuată, care rămâne négră în urma formării tanatului de argint. Ambii timpï ai acestei operațiuni se face foarte repede și nu provóacă de cât o mică durere: în primele 2 zile avem o reacțiune inflamatorie cu o sensibilitate variată. Apoï în zilele următoare toate părțile tatuante iaă o coloré négră închisă formând un fel de crustă foarte aderentă de părțile profunde și a 4-a zi după operație sunt cu totul nedureróse. În timp de 14 — 18 zile după cas, crusta saă escara se deslipește spontaneu și lasă în loc o cicatrice superficială roșcată, care cicatrice se descoloréză încetul cu încetul și după 2 luni de la operațiune ea devine foarte puțin aparentă. Descope- rirea acestuï procedeu și rezultatele satisfăcătoare date în închisórea de la Santé asupra mai mul-

tor deținuți, făcu un óre-care sgomot în presa politică care denunța lumei pe Dr. Variot ca un medic neomenos și martirisator al deținuților lucrând asupra lor ca și asupra epurilor și cobailor producându-le flegmóne și febre. Acésta fu o acusațiune pe cât de mincinosă pe atât de ridiculă, mai ântêi că nu se făcea asupra deținuților de cât cu consimțimêntul lor și al doilea accidente inflamatorî nu întreceau pe cele produse prin însuși tatuaj.

Alții îl acasă că cu procedeul sêu a făcut să dispară semnele care sunt trebuinciose poliției în ceea ce privește identitatea.

Dr. Bertillon, șeful serviciului de identitate anthropometrică din Paris fu însărcinat cu o anchetă, ca unul ce putea singur cu autoritatea cunoscută să tranșeze acéstă chestiune.

Resultatul fu că tatuajurile nu sunt de cât semne de identitate accesoriî asupra căror putem fórté puțin compta, și că cicatricea lăsată prin distrugerea lor este un semn tot așa de bun ca și tatuajul.

În scrisórea reproducă de un mare număr de jurnale politice D. Bertillon insistă asupra marelui valorî morale ce are lucrarea D-rului Variot adăogând că înainte de a curăți sufletul criminalilor trebuie mai ântêi a încerca de a le albi corpul lor și a-î debarasa de tatuajurile obscene pe care le port. De asemenea propune, că dacă tatuajul e interdis și sever pedepsit în închisorî, de a favorisa ca consecință, dispariția tatuajurilor și a crea un serviciu special în a-

cest scop. Nu e îndoială că acest procedeu de un mare viitor, va fi chemat a face turul închisorilor din Europa și ce D-l Bertillon.

Dr. Batut a încercat de mai multe ori procedeul dat de Variot (tanin și nitrat de argint) pentru a face să dispară tatuajurile superficiale și nu a reușit nici odată de cât, a deteriora o parte a desenurilor atacate de acest caustic, însoțit de o mare durere din partea tatuatului; însă avu ideea de a încerca acțiunea vaccinului inoculat tot-d'a-una prin scarificare în mijlocul tatuajului și pe vr'o 1000 de vaccinară și revaccinară n'a observat nici accidente inflamatorii serioase, nici o modificare în colórea tatuajului.

Loucas Championiere citédă în al său jurnal de medicină și chirurgie (1887, pag. 168) cazul unui soldat impaludat purtând 2 tatuajuri pe braț și antebraț și care la fie care acces lunar tatuajurile erau atinse de un erisipel periodic începând când cu unul când cu cel-alt, până când odată erisipelul de și a luat caracterul flegmonos ele au rămas tot intacte.

În anul 1888 un bolnav dintr'un penitenciar fu atins de un psoriasis generalizat fără a produce vr'o modificare în tatuajul său. Nu tot ast-fel fu cu cazul unui soldat din serviciul D-lui Robert, spitalul Val-de-Grâce, în 1882 în care cas icthyosa adusese mari modificări unui tatuaj așezat la braț (Batut pag. 88).

În observațiunea datorită D-lui Gailleton se arată dispariția unui tatuaj printr'un sifilis ulceros. Berchon citédă cazul unui marinar care

având pe piept un neg îl mască tatuând statuia libertății ținând în mână un stég tricolor. Profesorul Lacassagne posedă în colecțiunea sa desenul unui om care, având pe cóspsa o cicatrice liniară destul de regulată își tatua un pumnal a cărui lamă părea a pătrunde în carne.

CAPITOLUL V

Patologia tatuajului

Accidente, complicațiuni și consecințele tatuajului. —

Berchon a fost acela care s'a ocupat fórte mult cu studiul acestor accidente consecutiv tatuajului. Ele sunt fórte variate în intensitate și gravitate, după cum vom vedea îndată. Primul dintre aceste accidente operatorii e *durerea*, orî aceeaștă durere presintă o intensitate variată după condițiunile în care se face operația. În general tatuajul e o operațiune fórte durerosă până la un punct óre-care: tatuajul prin înțepături ajungând până la derm, interesedă după cum se știe un strat de țesut cu totul sensibil. În acest cas practicarea unui tatuaj prin scarificări sau incisiuni va fi póte mai puțin dureros ca precedentul.

Tatuajul prin arsuri și mugurélă este fără îndoială mai dureros, așa în cât nu este întrebuințat de cât la ómenî rásboinicî cu curajul încercat saú un șef căruia îi trebue un semn distinctiv special. Cel mai puțin dureros e cel

sub epidermic întrebuințat de Eschimoși. Una din regiunile corpului unde tatuajul e mai dureros e pe fața dorsală a mâinilor și picioarelor, la nivelul degetelor picioarelor durerea poate deveni intolerabilă.

Vârsta și sexul va face să varieze în intensitate durerea dacă e vorba de o femeie sau copil.

Orî cum ar fi durerea ocazionată prin aceste operații nu aduce în urma ei de cât accidente nervoase și câte odată sincope. Acesta e și cauza pentru care operația era divizată în mai multe ședințe separate una de alta prin câte va săptămâni sau mai multe luni. Misionariî Ellis și Moenhout povestesc că anumite operațiuni de tatuaj făcute la Tahiti, la copii de 8—10 ani, au fost urmate de mörte în urma durerilor. Câte va ore după operație, pacientul e prins de o febră violentă, acompaniată câte odată de delir. Pelea presință niște dungî roșii unde putem constata o limfangită, a doua ți partea înțepată se umflă sau împrejurul lor.

La pleópe acéstă umflătură e destul de considerabilă pentru a nu mai putea vedea mai multe țile.

Indată regiunea tatuată se acoperă de o cóje și numai în urma căderei acestei coji apare tatuajul sub forma unui desen albastru.

În acest moment pacientul poate să-și vadă de ocupațiunile lui. Óre-care precauțiuni sunt luate pentru a slăbi aceste accidente: ele constă în irigațiunea de apă rece ceea ce nu o-presce prinderea ganglionilor limfaticî din par-

tea corespunzătoare a tatuajului, flegmonele sau abcesele, keratite și oftalmii violente care aduc câte odată pierderea vederii.

Că tatuajul e însoțit de durere și că această durere poate fi câte-odată foarte intensă se poate vedea din faptul că multe tatuajuri rămân neterminate din această cauză.

Așa în colecțiunea noastră se poate vedea cele de la No. 25 până la 34 a căror neterminare a fost cauzată de durere. D-l Lombroso a observat asemenea un tatuaj neterminat din cauză că pacientul n'a putut rezista durerii. În Londra unde tatuajul a început a se întinde în aristocrație pentru a evita durerea se anesteziază mai întâi regiunea cu cocaină. Haberland ¹⁾

Fig. 25.

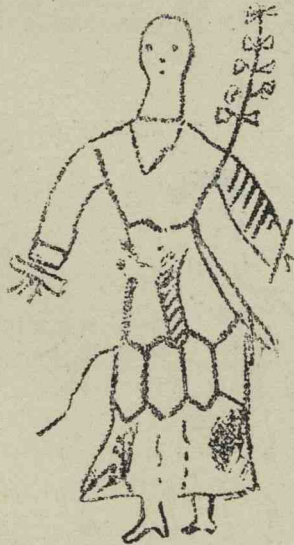

Fig. 26.

¹⁾ Ueber die Verbreitung und den Sinn der Tätowirung. Vortrag von Dr. Michael Haberland. Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien. XV. B. 1885.

Fig. 27.

Fig. 28.

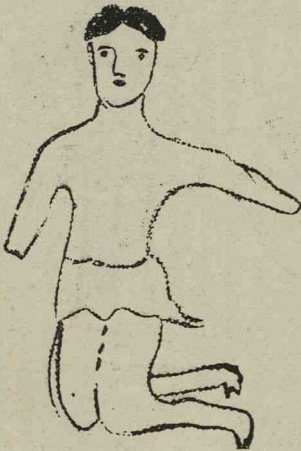

Fig. 29.

Fig. 30.

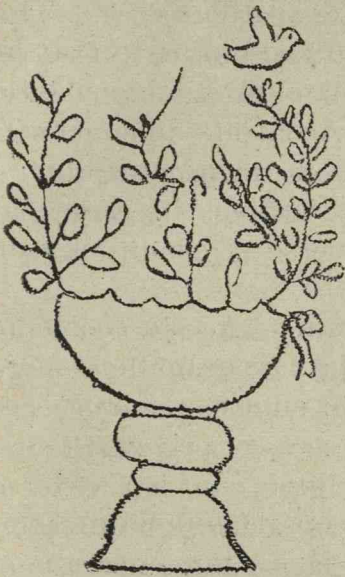

Fig. 31.

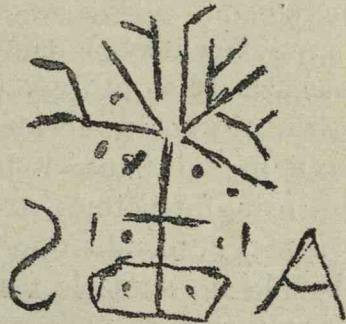

Fig. 32.

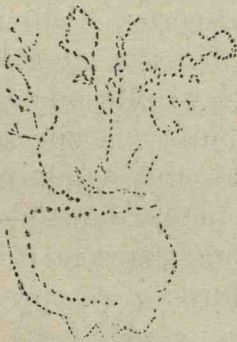

Fig. 33.

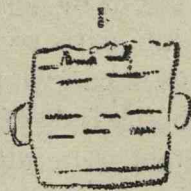

Fig. 34.

afirmă din contră „că operațiunea este în general foarte dureroasă dacă ea atinge anumite locuri sensibile ale corpului; bordul buselor cum de exemplu care face foarte mare rău. Locurile tatuate se umflă ușor mai ales din cauza aflărei culorilor

în piele în cât câte o dată apare un erisipel, un flegmon, otrăvirea sângelui și mórtea“.

Dr. Berchon divide studiul patologiei tatuajurilor în 5 clase: 1. Accidente inflamatorii; 2. gangrena; 3. amputația în urma tatuajului; 4. mórtea; 5. complicațiuni tardive, la care mai putem adăoga: cauze diverse și condițiunile operatorii.

1. Accidente inflamatorii. — Aceste accidente variază de sigur după felul tatuajului de și mare parte din aceste accidente sunt comune orî-care ar fi modul tatuărei. În ceea-ce privesce tatuajul prin înțepături care după cum am vădut e cel mai răspândit după suprafața globului, accidentele lui sunt: la câte-va orî după operație apare roșeță și umflarea saũ imflamarea părții tuate, apoi eșirea la suprafață a unui liquid serosanguinolent saũ numai seros, edem al părților vecine, limfangită, inflamația ganglionilor corespunđetorii, febră generală și câte odată delir, apoi ȃilele ce urmază tatuajul se acoperă de o cójă sub care se găsesce desenul, epidermul se desface și cade în mică lame; în fine după 5—6 ȃile inflamația încetază și desenul apare pe când accidentele generale, febra, durerea, se opresc fiecare la rându lor.

În cas însă când tatuajul e făcut prin incisiuni arsurî saũ mugurélă atunci, se póte compara în general cu o plagă saũ o arsură și în acéstă ocașie avem o exagerare a fenomenelor sus citate la tatuajul prin înțepături urmate în unele casurî de accidente mult mai grave cum

se observă de exemplu, ivirea unui flegmon local terminat printr'un absces sau o adenită a ganglionilor corespunzătorii sau chiar un flegmon difus.

2. **Gangrena.** — Accidentelor inflamatorii citate urmédă adesea orî mortificarea regiunei tatuata.

În aceste casuri sub intensitatea inflamațiunei se produce atunci o adevărată strangulațiune a părților tatuata și pielea întrégă adică epidermul și dermul iaă o colorațiune violacee sau negriciósă, se acoperă de flictene și se desface de părțile vecine rămânênd după ele o plagă ce lasă țesutul celular gol. Ca consecință a acestuî fenomen avem: dispariția complectă a tatuajuluî și înlocuirea luî printr'o cicatrice, după ce rana a urmat caracterele ordinare ale unei gangrene.

Aceste plăgi, țice Berchon, aă un caracter benign, pun mult timp pentru a se vindeca. Supurațiunea ține fórte mult timp și aduce ulceratiuni, ce nu se vindecă de cât în urma cauterisărilor energice.

Bolnaviî slăbesc, febra persistă și resorbțiunea purulentă sau septicemia póte fi urmate de mórte.

3. **Cas de amputație.** — Berchon raportéză 4 exemple de mateloți cari aă trebuit fi amputați în urma tatuajuluî; primul la un deget, unde i se tatuase un inel: al doilea la pumn, în urma unuî tatuaj într'un spațiu interdigital; al treilea la cósă, în urma unuî tatuaj la picior; al patrulea la ante-braț, în urma unuî tatuaj a pum-

nului. Cele 4 cazuri citate de Berchon ne permit de a bănuî că numărul accidentelor de acest soiū trebuie a fi cu mult mai mare de și nici un alt autor nu ne dă vr'o statistică pomenind însă cu tóte acestea în lucrările lor de accidente de acest fel.

4. **Cas de mórte.** — Tot Berchon citéză 3 cazuri de mórte în urma tatuajului; însă în cazul acesta mórtea aparține mai multor cauze. Așa ea póte fi consecința durerilor ce însoțesc operațiunea tatuajului, de-și aceste cazuri sunt cam rari.

Insă mai adesea orî acest sfârșit fatal e consecința complicațiunei secundare ce survine în urmă cum d. ex. sguduirea nervósă ce succede operațiunea, fórté întinsă pe membre, trunchiu etc.

Cele mai adesea orî mórtea are loc în urma intensității reacțiunei inflamatóre, cum de exemplu flegmon difus, gangrenă, pioemia etc. Asemenea amputațiunea, póte fi considerată în multe împrejurări ca cauză a morței.

5. **Accidente consecutive.** — Aceste accidente consistă în apariția mai mult saū mai puțin târdie a leziunelor fie în locul unde e făcut tatuajul fie prin otrăvirea întregului organism. Ca local, s'a observat ulcerațiuni persistente, indurațiuni prelungite a dermului, Keloide cicatriciiale etc. D-nul Dr. Charles Perrier, citéză cazul unui flegmon al brațului în urma unui tatuaj ¹⁾.

In cât privesce casurile de intoxicațiune,

¹⁾ Archivele de Anthropologie din 1897, pag. 501.

ele aũ putut d'asemenea a fi observate. Așa Hutin citesã un cas de inocularea sifilisului. Alte casurĩ aũ fost citate de cãtre Doctorul Rollet.

Printre aceste accidente consecutive putem cita pe acelea ce aũ ca sediu ganglionĩ limfaticĩ. Intr'adevãr observațiunea lui Berchon, Folin, Virchow aũ arãtat cã ganglionĩ limfaticĩ pôte priimi în urma inoculãrei, diferitele substanțe colorante, pãrticele destul de numeroase din aceste substanțe care, pe lângã cã dã ganglionilor o colorațiune particularã apoi le produc o stare inflamatorã latentã și continuã.

Acest lucru se pôte vedea în planșa 58 ce represintã un ganglion limfatic și o secțiune a pielĩ în care pigmentul se vede cã e dispus în derm.

Ast-fel s'a gãsit în acești ganglionĩ pãrticele de cinabru, vermillon și materĩ inerte ca: negru de China, cãrbuniĩ porfirisat etc.

În cãt priveșce circumstanțele particulare care favorisã aparițiunea acestor accidente sunt: 1. *Instrumentul*. Trebuie a menționa în prima linie starea instrumentului cu care se servã la facerea tatuajului. În general starea prãstã în care se ține și necurãțenia acestui instrument, diferite materĩ, în putrefacție ce conține pe suprafața lui din causã cã el a mãi servit și la alți indiviđĩ dã nascere la accidentele mãi sus citate.—2. *Materiile colorante*, jãcã de asemenea un rol important în producerea accidentelor. Materiile inerte cum, cãrbunele, iarba de pușcã, funinginea, negru de fum, cernelã de

China etc., sunt aprópe inofensive. Substanțele colorante vegetale, a căror variațiune se distinge după popóre, póte produce accidente iritante. — Alte materii colorante cum e cinabrul, are un dublu efect și toxic și colorant. — 3. *Substanțe întrebuințate ca topice*, în scop de a se potoli durerile și a grăbi vindecarea pot da naștere de asemenea la accidente.

Am văzut că adesea orî în scopul sus arătat diferiți operatori învelesc tatuajul cu comprese de apă rece saũ cu alte substanțe emoliente. In alte casurî însă aceste comprese sunt înlocuite cu badigionarea saũ ungera cu decoțiunii iritante din anumite plante saũ cu urină, apă cu sare, zeamă de tutun etc., care avênd un efect curatic nu mai puțin irită și póte da naștere la accidente.

6. **Cause diverse.** — Printre aceste cauze putem cita :

Vârsta, sexul, starea sănătăței persónei tuate, constituțiunea, temperamentul, anotimpul, temperatura ridicată care, tóte predispun la reacțiunii și congestiunii.

Asemenea locul unde se practică tatuajul jócă un rol considerabil după cum am văđut; tatuajul feței, al capului, plopelor, și în general capul, apoî organele genitale sunt mult mai grav de cât cele practicate în alte regiunii. Ele sunt adesea urmate de accidentele pe care le-am văđut, ca: febră, delir, sincope, etc. póte să se termine printr'un flegmon, care să se com-

plice la rândul lui de o flebită a jugularelor, sinusurile vênóse și în urmă mórtea.

Condițiunile operatorii vor face de asemenea să varieze aceste accidente. Ast-fel un tatuaj făcut în mai multe ședințe scurte și la intervale mari, operațiunea făcută repede și bine, consecințele vor fi de mică importanță. Dacă operatorul e ne îndemânatec, ședințele sunt apropiate una de alta, tatuajul ocupând o mare întindere, el va fi urmat de accidente sus citate.

Intre aceste accidente trebuie a menționa de asemenea și transmiterea sifilisului de către operator deja sifilitic, accident, care are o importanță din punctul de vedere Medico-Legal. In ceia ce ne privesce, asemenea accidente la indiviții noștri nu am putut observa: însă accidente ușóre și cu o durată scurtă ca inflamațiuni, edemuri limfangită, ele aũ avut loc după spusa lor și după cum ne-am convins singur cu

FRACTURA COLULUI

ocasia facerei tatuajului alăturat făcut în serviciul D-lui Profesor Severeanu, cu ocazia unei fracturii a colului femoral. ¹⁾ Intre maladiile ce se

¹⁾ Ne fiind sigur de diagnostic, s'a făcut tatuajul cu scop ca mai târziu individul care era în vârstă, murind și găsindu-se pe vr'o masă de autopsie să se constate fractura dacă exista sau nu.

pot transmite, am  is c a sifilisul j c  primul rol, observa iunile autorilor confirm ndu-ne acest lucru. Adesea or   ice Hutin că ac st  operație de  i a a de u or  ne expune câte-o dată la accidente grave, inocularea unui virus prin întroducerea lui o dată cu substan a colorant .

În lucrarea acestui autor găsim observa iunea unui militar tatuat în spitalul Val-de-Gr ce, de un altul care, era atins de  anc r la penis  i gură.

Operatorul se servi de cernel  de China pe care o avea într'o scoică  i fiind uscată, era nevoit spre a o dilua de a înmuia acele în propria sa salivă  i a inocula cu ac st  ocazie un sifilis, care  i aduse grave accidente  i chiar amputarea bra ului. D-l Robert medic major, a publicat un memoriu f rte interesant asupra *Inocula iunelor sifilitice accidentale produse de tatuaj*.

Ast-fel la Vanez asupra a 8 militari din cavalerie tatuajurile făcute pe ei de un vechi  marinar ce se găsea acum v nd tor la pórta caz rmei  i atins de plăci mucoase în gură  i la comisura buselor, la trei din ei a  fost urmate de inocularea sifilisului. Într'unul din casuri s'a dezvoltat  anc re multiple  i umede:  n cele-l-alte două c te un  anc r îndurat unic  i cu crustă d'asupra. În primul cas inoculațiunea a fost de 58 de  ile în al II-lea de 50  ile  i de 28 în al III-lea.

„În resumat  ice D-l Robert că: din 8 inocula iuni evidente de salivă mai mult sa  mai

puțiu încăreată cu virus, provenind din plăci mucóse, ne dă ca rezultat; trei transmițeri de sifilis și cinci rezultate nule din care una se explică prin imunitatea dobândită.

Diferitele observațiuni ce s'aũ publicat relativ la accidentele sifilitice produse prin tatuajuri aũ făcut obiectul tesei inaugurale a D-luĩ Dr. Converset (Lyon 1888), publicată sub inspirațiunea profesoruluĩ Lacassagne. In acésté tesă D-l Converset, dă un număr de 18 observațiuni citând casurile luĩ Berchon, Lancereaux, Robert etc. Observația a VI aparținend D-lor Maurg și Dulles e vorba de un individ anume Kelly care în Ianuarie 1877 a infectat 15 indiviđi dintre 52 tatuai de el. Conclusiunile D-luĩ Converset sunt urmátórele :

I. Lesiunile anatomice a tatuajuluĩ stă în derm fără a atinge nici epidermul nici părțile profunde ale pielei.

II. După ideile actuale tatuajul nu este indelebil. El póte dispore prin acțiuni mecanice, chimice saũ prin lesiuni anatomice ale pielei (procedeul Variot).

III. El póte fi un agent de transmiterea sifilisuluĩ.

IV. In unele casuri lesiunile cutanate ale sifilisuluĩ póte fi cauza disparițiunei unuĩ tatuaj.

CAPITOLUL VI.

Tatuajuri involuntare

Fiind vorba de rolul tatuajurilor în medicina legală găsim cu cale de a da câte-va noțiuni asupra tatuajurilor involuntare după cum le numește profesorul Lacassagne, tatuajuri ce 'și au o importanță cu atât mai mare, cu cât interpretarea lor pôte da nascere la contestațiunii în expertisă. Aceste tatuajuri își iaă nascere fie într'un mod accidental sau în unele casuri provine din exercitarea unei meserii. S'a vădut cas în care un tatuaj a fost făcut asupra unei persóne pe când dormea (Lacassagne).

Cine nu a vădut încrustațiunile ierbeii de pușcă pe față sau pe mâini la diferiți indiviđi, cosecinta unei explosiunii, accidentele a vreii unei puscii sau cartuși, lucruri ce se observă mai ales în armată sau spectacole publice. Cu această ocașie ne aducem aminte fórte bine de un turc, care în timpul răsboiului din 1877—78, cu ocașia bombardării Brăilei, unul din vapórele turcesci pe care se găsea, fiind aruncat în aer, individul căđu pe malul Dunărei unde fu găsit peste câteva ăile cu față tótă încrustată de iarbă de pușcă. (Vaporul era încărcat cu materii explosibile). Interesant în această privință e tesa D-rului Poix din 1885 intitulată: *Studiu medico-legal asupra plăgilor de intrare produse prin revolver*, în care autorul ajunge la conclusiunii interesante asupra caracterelor exterióre a plăgilor de intrare. Se scie

că examenul acestui orificiū de intrare, în anume condițiuni permite medicului legist de a determina distanța și în ce direcțiune rana a fost făcută.

Ast-fel după experiențele Dr. Poix cu revolvele de diferite calibre și cu încărcături anumite a ajuns a determina că: 1. Distanța la care lovitura a fost trasă pôte fi determinată pentru revolverele de calibru superior (11—9 mm.) până la un metru saū 80 cm.; iar pentru revolverele de calibru mic (7—5 mm.) până la 45 cm. 2. Direcțiunea în care lovitura a fost dată pôte fi determinată pentru revolverele de calibru superior până la distanța de 25—30 cm.; pentru cele cu calibru inferior până la 10—15 cm.

Am avut ocazia de a ne convinge singur de importanța medico-legală a acestor tatuajuri accidentale de când ne găsim în institutul Medico-legal, unde fórte adesea orī ele aū servit fratelui meu D-l Dr. Minovicī de a determina atât distanța cât și direcțiunea loviturēi.

Ca profesioniști găsim aceste tatuajuri în general la minerī, care lucrând în mine de cărbunī și fiind goī până la brâu aū adesea pe față, nas, frunte, umerī, brațe, mâini, fragmente de cărbunī ce aū căzut de pe pereți minei.

Intre tatuajurile accidentale trebuie a nota inconvenientele semnalate de Alphonse Robert și Maurice Regnaud în urma visicatorilor care, după explicațiunea lor pôte da o colorațiune négră a părților. De asemenea Dr. Frandelement a semnalat un accident cu taffetas négră de Englitera, care a lăsat la o femee de 30 anī încă

de la vârsta de 45 ani din cauza aplicărei unei bucăți de taftă neagră, o pată pe nas. Profesorul Lacassagne posedă în colecțiunea sa deseneuri foarte curioase făcute la 2 indiviđi la partea interioară a cóspselor. Aceste tatuajuri a fost făcute în închisóre pe când unul dormea, în urma unui rãmașag de a-l tatua în somn fără a-l deșteptare. În prima ți operațiunea a reușit și la deșteptare el găsi pe cóspsa dreaptă un mic tatuaj de mărimea unei piese de 2 lei reprezentând o albină. A doua ți tatuatul se deșteptă în timpul operațiunei și desenul incomplect, reprezenta profilul unei figurī omenești. Acéstă observațiune are importanța, pentru că ea probédă că tatuajul e posibil în timpul somnului provocat de imnotism saú prin anesterie.

CAPITOLUL VII.

Examenul tatuajurilor la cadavre

Ca și la omul viu tatuajul pe cadavru póte fi privit cam din același puncte de vedere; însă în acest din urmă cas ele, și aú importanța mai ales din punctul de vedere al identitátei. Am citat deja cazul care a dat nascere la un proces criminal în Berlin, afacerea Schall pag. No. 65. Pe un cadavru próspăt tatuajul se distinge foarte bine fără a suferinici o modificare în construcția lui. La cele înecate însă, dacá la început din cauza umflărei tegumentului apar mai vizibile; mai târziú când circulația postumă a început, a-

dică când colorațiunea verdue a tegumentului și arborisațiunei vasculare de colorație roșie murdară aū apărut, saū putrefacțiã e fôrte înaintată, imagina abia se mai distinge. Recomandarea unor autori de a racla pielea saū a tăia un subțire strat din dermul rămas gol și de a scôte cu un scalpel saū ac substanțã colorantã și a o examina cu o lupã dupã ce s'a pus pe o hârtie albã nu pôte fi mai superior procedeułui histologic și care consistã în secțiunea unei particele din piele, colorarea și examinarea lui microscopicã. In unele casurĩ suspecte atunci când putrefacțiã e fôrte înaintată și dermul e rădicat suntem nevoiți de a examina limfaticele și mai ales ganglionii regiunei vecine.

Follin arãta cã în tatuajurĩ, ganglionii regiunei vecine, conține în interiorul lor particele din substanțã colorantã identicã cu acea care, se gãsesce și în tatuaj și ceia ce este mai important e cã acẽstã localizare a materiei colorante în ganglionĩ nu se face de cãt fôrte încet așã cã la un tatuaj recent nu gãsım ganglionĩ colorați, acẽstã mai ales cu vermillonul.

Pentru a se convinge de acest fapt cã vermillonul e transportat în gauglionĩ, limfaticele aū fost supuse analisei chimice. Aceste limfatices amestecate cu calce vie aū fost încãlzite la o mare temperaturã într'un tub de sticlã. Imediat vaporĩ negri eșiți din massa încãlzitã, se depuse pe pereții tubuluĩ. Ridicãndu-se apoi cu ajutorul hârtiei Ioseph (hârtie de filtru) acẽstã materie colorantã a fost ușor de a constata cã

ea era formată de un mare număr de globule de mercur ce se vedeau cu ochiul liber.

Acastă materie colorantă pôte după unii autori a merge mai departe unde pôte fi găsită în afară de ganglionii în vase și chiar în canalul toracic. După Virchow materia colorantă nu pôte să trecă dincolo de ganglionii. Aceste particule de substanță colorantă intrând în limfatice sunt duse de curentul limfatic în ganglionii vecini și acolo limfa filtrându-se lasă în ganglionii materia colorantă.

„Nu se vede nici odată și Virchow această materie să trecă de ganglionii pentru a merge mai departe într'un organ mai profund“. Din studiul ce am făcut în această privință am constatat într'adevăr după cum se vede în planșa 58 că în piele pigmentul e așezat numai în derm și mai cu seamă împrejurul glandelor pe când epidermul și stratul profund al dermului nu e atins; iar în ceea ce privește ganglionii după cum se vede din planșa noastră care reprezintă un ganglion axilar luat de la un cadavru ce era tatuat pe antebraț, pigmentul se găsește în mare cantitate în masa ganglionului și mai ales împrejurul vaselor. Ceea ce e de remarcat e faptul că prezența pigmentului în ganglion aduce oarecare modificări în constituțiunea normală a ganglionului de oare-ce vedem că împrejurul pigmentului ganglionul a suferit o sclerosă, care se traduce prin prezența țesutului conjunctiv din vecinătatea sa. Acest pigment în afară că se găsește printre țesutul conjunctiv atât în piele cât și în

ganglion, el mai p te fi aședat chiar în celulele conjunctive de  i unii autori n gă ac stă proprietate a celulei conjunctive.

CAPITOLUL VIII.

Consecințele medico-judiciare  i regulile de expertisă

Expertisa într' o afacere de tatuaj consistă în descrierea  i luarea desenului pentru a pune în evidență identitatea sa  v nd în vedere consecințele ce însoțesc operațiunea lui îl putem considera din punctul de vedere medico-judiciar. Dacă tatuajul e bine făcut, lisibil, descrierea desenului lui va fi f rte ușor. In cas când însă e nevoie de a presenta tatuajul magistraților sa   juraților atunci procedeul pe care l'am descris  i recomandat de Lacassagne va fi suficient. Mijlocul prin fotografiere încă p te fi întrebuințat de  i nu recomandat de autori d ndu-ne în unele ocașuni imagini mai fidele ca cele-l-alte procedee. Greutatea e mai mare când tatuajul a suferit o suprapunere a altui tatuaj. Dacă e vechi  , palid din cauza timpului e ușor de a urmări, conturul cu ajutorul unei lupe. In ceea ce priveste vârsta tatuajului după cum am ar tat într'un capitol precedent este imposibil de la 8 s ptam ni în sus de a ne pronunța; la cele făcute cu vermillon crustele fiind mai persistente  i data începutului tatuajului p te fi apreciată.

Aceste fapte 'și are importanța de a fi determinate, pentru a fixa șederea unui individ în cutare loc sau participarea lui la un eveniment.

Ast-fel profesorul Lacassagne fu însărcinat la 28 Februarie 1883 de către Judele de Instrucție din Lyon pentru a visita un indiv, care era greu de a i se stabili identitatea și fu întrebat dacă tatuajurile pe care le purta pe brațe erau posterioare datei de 6 August 1882.

Inculpatul susținea că ele fusesse făcute cu 4—6 ani înainte în Italia, adăogând tot d'odată că unul din ele fusesse îndreptat de un camarad cu un an în urmă adăogându'î câte-va puncte roșii ale căror cruste roșietice încă se cunoșteau.

Iată și conclusiunile profesorului Lacassagne:

Numitul E. pörtă pe ambele antebrațe tatuajuri care dacă nu e posibil de a afirma data recentă a desenurilor făcute cu cernelă de China, ori-ce tatuaj luându'și dreptul de a se fixa după 6—7 săptămâni de la data când el a fost făcut, este câte odată posibil de a dice din cauza crustelor ce se găsesc d'asupra părților, făcute cu roșu la ante-brațul stâng, că părțile roșii ale desenului sunt desigur posterioare datei de 6 August 1882. — Intr'un alt cas de expertisă profesorul Lacassagne a putut afirma care era natura unei arsurii pe care o presinta la față un individ arestat pentru fabricațiunea clandestină a ierbeii de pușcă. Acest individ în momentul când poliția făcea o descindere la dânsul a casă o exploziune accidentală avu loc și câte-va grăunțe de iarbă îi intră sub piele. In-

dividul pretindea că detunătura exploziei și arsură de la față ținea la căderea involuntară în foc.

Altă observație tot a profesorului Lacassagne e următoarea: fusese însărcinat a examina pe un individ care era arestat pentru furt de cărbuni și abus de confiență și care individ avea o rană la mâna stângă. Martorii văduseră o plagă sângerândă la pumnul stâng; orî inculpatul pretindea că cicatricea pe care o avea la pumn a fost făcută mai nainte de un an și era rezultatul tăerei cu briceagul. Judecătorul de instrucție puse întrebarea expertului de a determina data acestei răniri. La examinarea acestuia se constată o cicatrice acoperită cu o crustă și pigmentată cu negru la una din părțile sale. Nu mai departe de ea se găsi 2 mici puncte negre, care nu era decât tatuajuri făcute cu cărbune. Concluziunile fură că data rănei era aproape de două luni, ea coincidea cu data furtului de cărbuni și acusatul recunoscă mai târziu că ea fusese făcută în condițiunile sus indicate.

Tot între observațiunile profesorului Lacassagne trebuie a menține și următoarea expertisă interesantă din punctul de vedere al identității. Un individ B. . . în vîrstă de 33 ani fu inculpat în Noembrie 1884, de atentat la pudore asupra a 2 mici fetițe: la examenul organelor genitale ale individului se constată pe dosul membrului viril un tatuaj reprezentând un *drac cu corne* și ale cărui obraji și buse erau colorate cu roșu. Când micile fetițe fură întrebate pentru a se ști dacă inculpatul B. . . le arătase

membrul s u viril, acestea răspunse: Acest om se deschee  ic ndu-ne: *voi  să vă ar t pe dracu.* B.  naintea acestor afirma iuni mărturisind  i el, fu condamnat 4 ani închisore. Din punctul de vedere al consecin elor judiciare ale tatuajurilor, ele ar putea resulta din rănirile ușore, sau o maladie sau o incapacitate de lucru care n'ar dura mai mult de 24  ile; sau răniri grave ca infirmit i permanente sau temporale; or' în fine răniri mortale c ci, în unele casuri mórtea p te fi consecin a acestui traumatism.

Prin urmare în casurile acestea se p te aplica articolele 309, 311, 319  i 320. Cod penal  ice Lacassagne.

 n cazul maladiilor comunicate e loc de a invoca articolele 1383  i 1384 codul civil.

 n tesa generală f rte rar se  nt mpl  de a aplica articolul 309 unei persoane care a practicat un tatuaj, afară numai din cazul când tatuajul a fost urmat de vre-o amputatie. Din c te am cercetat nu am găsit în nici un autor vr'un cas citat în care s'ar fi aplicat vre-unul din articolele de mai sus; ac sta neexclud nd posibilitatea aplicărei.

Horteloup în discu iunea asupra tatuajurilor la societatea de medicină a comparat pe indivizii cari fac tatuajurile cu rabini cari, practică circumcisiunea sau cu bijutierii cari g uresc urechile ad og nd tot-d'o-dată: dacă survine după aceste operațiuni cari sunt observa iuni etnice cu totul asemenea tatuajului, flegmone sau erisipeluri, nimeni nu s'a g ndit de a urmări  i a

pedepsi pe rabinii săi pe bijutierii. Din aceste spuse de Horteloup se vede că nu avea cunoștință de cazul citat de Lacassagne a unui bijutier care în Decembrie 1885 a fost condamnat de Tribunalul Senei. Ast-fel femeea unui ceasornicar în loc de a găuri lobul urechei găuri cartilagiul, iar în urmă se ivi un abces cu complicații cerebrale și copilul muri repede. Césornicărésa fu urmărită pentru omucidere prin imprudență și exercițiul ilegal al chirurgiei; în cât privește al 2-lea punct al acușăției a fost înlăturat de Tribunal pe motiv că operațiunea găuririi urechei nu aparține chirurgilor; dar ea fu pentru prima acușăție condannată la 50 lei amendă și 150 lei daune interese.

CAPITOLUL IX.

Tatuajul la Criminali

Am văduț deja cum tatuajul la diferite popóre din Europa sunt răspândite printre stratele de jos ale populațiunei și anume: muncitorii, militari, meseriași, criminali, prostituate etc., însă în nici unul din aceste grupe tatuajul nu e mai mult răspândit ca la criminalii, ceea ce a și făcut că majoritatea autorilor în lucrările lor despre tatuajuri să reiasă mai mult în relief frecuența lor; ceva mai mult, aș căutat chiar a face din tatuaj un caracter al criminalității.

Vom căuta a da acesteii chestiunii o descriere mai pe larg, cu atât mai mult cu cât mai

tóte tatuajurile indigene prezentate în acéstă lucrare aũ fost luate de pe corpul delinquentilor ce aũ trecut prin serviciul nostru Anthropometric.

După Guerrieri și Moraglia, tatuajul este propriũ acestor ómenĩ, cãci pe când la ómenĩ normali, copii aũ obiceiul de a scrie pe zidurĩ impresiunile și sentimentele lor, faptul de a'și grava pe pielea lor proprie, aceea ce ceĩ-l-alți fac pe zidurĩ, nu aparține de cât criminalilor și vagabondilor.

Tatuajul la delincentĩ e caracterizat prin număr, prin generalizare, prin locul ce-l ocupã și prin misticitatea, obscenitatea desenurilor. Orĩcum ar fi însã, aceste desenerĩ ale lor ne dã o noțiune prețiosã asupra natureĩ ideilor morale a tatuajilor, gândirea lor ordinarã, imaginĩ care le sunt scumpe, suvenirurile lor întime și chiar proiectele lor de rãsbunare formate într'un mod cinic.

Tatuajul în penitenciare ține locul arteĩ din societatea nóstrã. Ele fiind numeróse la delincentĩ, nu trebuie a imita precipitarea unuĩ mare autor, celebru ađĩ și de a ne pronunța cã, tatuajul este un indiciũ de criminalitate. Însensibilitatea la durere a fost semnalatã de D-l Lombroso printre elementele ce caracterizézã pe tatuajĩ, asemenea și sensibilitatea moralã. Înscã acéstã logicã ne-ar conduce de a gãsi în Mucius Scevola, în Manlius Torquatus și în atãția alți o stofã de criminalĩ cum nu s'a mai vëđut.

Nu numai din statistica nóstrã, dar și din a celor alți autorĩ reese cã din clasele inferióre

ale societății acei cari împărtășesc mai mult acest obicei, sunt criminali. Răspândirea la ei pe o scară așa de întinsă ne face că ați vedând un individ tatuat, mai că suntem gata de a-l întreba în ce penitenciar l'a făcut, știind foarte bine că acest obicei se practică pe o mare întindere în închisori. Tatuajul în penitenciare e posibil să fi înlocuit vechiul sistem de inferare care a fost până mai deună-zi în Franța, cum însemnarea inițialelor T. F. (Traveaux Forcé) pe umărul deținuților sau cum în Rusia literile $K^A.T.$ ce se puneau cu fieru roșu pe fie-care obraz al condamnaților din Siberia.

La criminali găsim adesea pe frunte tatuajuri reprezentate prin câte o cruce, stea, comet, un paianjen sau inscripțiuni ca: *Martir al libertății*, pe obraz au adesea un joc de dame sau de dominos. La unii tatuajul are un caracter așa de obscen atât prin părțile corpului cât și prin subiectul ce reprezintă în cât profesorul Lacasagne se întrebă dacă un individ ast-fel tatuat, care s'ar presenta într'o baie publică, n'ar putea fi urmărit pentru atentat la bunele moravuri în virtutea articolului 287 cod. penal.—Inscripțiunile adesea la ei constau din strigăte de răsunare, de răutate cum de ex.: *Morte gendarmilor, morte ofițerilor francezi, un cap de gendarm amenințat de un pumn închis* etc. Nică unul din aceste exemple nu există la delinvenții noștri. D-nul Lombroso citează cazul unui marinar omucid prin răsunare care avea pe piept un tatuaj reprezentând 2 pumnale; iar de desuptul lor

inscripțiunea: *Jur a mě rěsbuna*. Din statistica d-lui Lombroso reese că tatuajul la criminali nu numai că nu scade, dar că crește în Italia; asemenea și în Franța cu toate ordonanțele pe care leam vădut de a se împedica acest obiceiul el crește. În Germania însă numărul lor se speră a scădea după cum am constatat cu ocazia vizitărei penitenciarului Ploetzensee (Berlin) unde direcțiunea interzicea absolut delinvenților facearea lor. Un contrast însă se pôte observa între caracterele tatuajurilor la delinvenții noștri și cei din cele alte țeri. Caracterele rěsbunării, cinismul, obscenitatea, multiplicitatea, precocitatea etc., mai că nu se găsesce printre tatuajurile noastre în raport cu un număr așa de mare 300. Nu credem că vom putea suprima tatuajul în închisorii alt-fel de cât prin regimul izolării. Pedepsele introduse în unele închisorii nu au dat nici un rezultat.

Vom căuta a studia pe scurt aceste caractere la criminalii străini aplicându-le tot d'odată și la ai noștri.

1. **Rěsbunarea.** — La criminalii inscripțiunile după cum am vădut sunt strigăte de rěsbunare, de răutate cum d. ex. *Mórte géndarmilor*, sau unul avea pe frunte un *pummal*; iar d'asupra lui inscripția: *Mórte burghezilor*. Pe vestitul criminal Malasséne, care devenise în Noua-Caledonie un ghelotinar, tatuajurile erau rěspândite pe tot corpul de la cap până la picioré. Intre aceste tatuajuri, unul făcut pe piet cu roșu și negru, representa o ghilotină; iar de desuptul ei aceste

euvinte în roșu: *Am început rău.* — *Voi fini rău.* — *E sfârșitul care mă așteptă.* Acest caracter al răsunării e apanajul după cum se vede din aceste exemple numai criminalilor, căci nu le găsim și la cei onești. În cât privește acest caracter al răsunării la criminalii noștri nu l'am putut constata de loc părând până la un punct óre-care că ei să nu fie așa de vindicativi.

2. **Cinismul.**—Lipsa de bunul simț de rușinare pe care adesea o întâlnim la răii făcători îi fac de multe ori de a reprezenta tatuajurile cu un caracter cinic. În monografiile profesorului Lacassagne găsim foarte bine acest caracter reproduș. Ast-fel s'a găsit de 9 ori inscripția: *Pas de chance.* De asemenea criminalii Napolitani au obiceiul de a-și tatua lungi inscripțiuni însă cuvintele sunt înlocuite cu inițiale. Așa D-l Lombroso țice că mulți din ei pórta un tatuaj ce reprezintă un grilaj, înapoia căruia se găsește un arestant și dedesubt inițialele: Q, F, Q, P, M, adică: *Quando, Finiramo, Queste, Pene? Mai!* (Când vom mai termina această pedepsă? Nicî odată!) Fieschi înainte de celebra tentativă regéscă fiind condamnat pentru fals fusese șters din cadrele legiunei de onóre. În închisóre el își tatua o cruce pe piept „*Sunt fericit țice el că acesta nu mi-o va mai lua-o*“. La noi suntem departe de a găsi ast-fel de inscripțiuni, cinismul lipsește cu totul în tatuajul deliquenților noștri.

3. **Obscenitatea.** — Ceea ce caracteriséază încă pe criminali țice D-l Lombroso e obscenitatea desenului, sau regiunei corpului unde el a fost

făcut. Acest caracter de și dat de un mare număr de autori ca apanaj al criminalilor, cu toate acestea la delinșenșii noștri nu am putut găsi de cât 3 tatuajuri de acestea din care unul la un individ la care obscenitatea reprezentată prin nudul amantei sale, făcea un mare contrast cu cadavrul fiului său, figura No. 210, 60; iar alte 2 la un individ al căror obscenitate mă opreșce a le da explicație 209, 211. Aceste 2 din urmă tatuajuri obscene ce le am găsit la un delinșent de origină din Transilvania, au fost făcute în armată și prin urmare înainte de a fi în închisóre de unde am putea conchide că obscenitatea pôte exista nu numai la criminali ci și la cei normali.

Din 1333 de tatuajuri ale D-lui Lacassagne s'au găsit 11 pe penis și care constau din: cisme cu pintenș, un as de cupă, numărul sorșului etc. 280 embleme erotice sau măi bine lubrice reprezentate prin 176 busturi de femei, 35 nuduri, 4 reprezentând actul coitului, etc.

În general aceste desenuri lubrice au ca sediu regiunea hipogaștrică, adică în jos de ombelic unde gășim adesea și inscripșuni ca: *Robinet d'amour*. — *Plaisir des Dames*. — *Venez, mes petites dames, au robinet d'amour*. — *Elle pense a moi*.

D. Lombroso asupra 142 criminali examinaș, 5 erau tatuăș pe penis și anume: unul reprezenta un cap de femeș, dispus ast-fel în cât gura era formată de extremitatea meatului urinar; iar pe dosul penisului erau armele regelui; un altu avea inișialele amantei sale; un altu un buchet de flori etc. Aceste fapte ne dovedesce

2 lucruri: 1. o lipsă absolută de pudóre și al 2-lea o lipsă de sensibilitate; căci nu e o altă regiune mai mult sensibilă la durere. Până și sălbaticii care au mai tot corpul acoperit de tatuajuri las liber aceste regiuni. Dermatologul Hebra, în atlasul său de Dermatologie, dă portretul unui Europén a cărei piele devenise un adevărat covor persan, printr'o colecțiune ne mai vădută, de animale și arabescuri și care se întindeau până la pielea capului; cu toate acestea organele genitale erau ne tuate.

Tot la obscenitate trebuie a cita casurile observate la pederastii. Acești soi de ómenii care mai mult ca orii-care, ține a place altora le plac și tatuajurile. Ast-fel în atlasul d-lui Lombroso se găsesc mai multe exemple de inscripțiuni ca: „*Du cul à la figue il n'y a que deux doigts*“ (pe o fesă); iar cea-l-altă: „*De la crèche au tombeau il n'y a que deux pas*“. Un altul purta pe articulațiunea antebrațului o femee gólă care părea a se masturba când se flexa antebrațul. În colecția profesorului Lacassagne găsim de asemenea reprezentat pe câte o fesă portretele: *Jana de Arc, un spânzurat, portretul lui Bismarck, un soldat, câte un ochi pe fie-care fesă, un șarpe dirijându-se către anus*. La un individ s'a găsit câte un zuav pe fie-care fesă având baionetele încrucișate ținând în ele o panglică pe care era inscripția: *On n'entre pas*.

4. **Multiplicitatea.** — Acest caracter susținut de D. Lombroso și care e comun atât marinarilor cât și sălbaticilor se caracterizéză printr'un număr

fórté mare de tatuajurí respândit pe tot corpul. Acest caracter la criminalii noştri nu e câtuşí de puţin observat şi de parte de a avea tot corpul cu tatuajurí ei le-aú numai pe antebrate; iar numărul lor abia dacă se ridică la 5—7 pe acelaşi individ.

Tardieu a văđut unul tatuat în costum complet de amiral; iar Lombrose un altul în uniformă de general.

5. **Precocitatea.** — Acest caracter de şi susţinut de Lombroso, Lacassagne Battistelli şi dovedit prin statisticele D-lor a fost combătut cu tóte acestea de Tardieu şi Berchon care afirma că nu se găseşte nici odată în Franţa tatuajurile înainte de vârsta de 16 aní. Acest lucru a fost observat şi aci la noi unde din 357 de delinquenţi nu am găsit de cât un copil. D-l Lombroso din 89 criminali în general 66 aú fost tatauáţi între 9—16 aní. De asemenea a mai văđut 4 copii tatauáţi între 7—9 aní. Battistelli asupra 384 minori închişi în casa de corecţiune a găsit la 122 tatuajurí.

6. **Asociaţiunea.** — Une orí tatuajul e întrebunţat de societăţi criminale servindu-le a se cunoşce între ei membri acestor societăţi avênd în acelaşi timp şi semnificarea unei legături. Astfel în Bavaria şi în sudul Germaniei sunt asociaţiuni de delinquenţi care se recunosc între ei printr'un tatuaj epigrafic cum: T. und L., adică *Thal und Land*, cuvinte pe care trebuie a le schimba între ei încet (pe jumătate voce) când se întâlnesc; fără care, ei se denunţă singurí po-

liției. În sudul Franței găsim de asemenea asociațiunii a căror membri aŭ ca semn de recunoșcere 2 mâini încrucișate și cuvântul *unire* înconjurat de o corónă de flori. În Italia exista asociațiunea camoriștilor al căror tatuaj e reprezentat prin 5 linii pe mâna dreaptă, un șarpe și o șopârlă și care reprezintă primul grad; iar 10 puncte și 10 linii reprezintă al doilea grad. Nu am putut însă până acum a observa, de și asemenea asociațiunii exista și la noi, tatuajuri prin care să se pŏtă recunoșce între ei.

Criminali cunoscând foarte bine avantajul pe care justiția îl pŏte trage din aceste tatuajuri, caută de a se scăpa de ele prin procedeele ce le vom vedea la paragraful respectiv. Resulta din comunicările ce s'aŭ făcut până acum în diferite țări, că tendința delinvenților de a se tatua e foarte răspândită peste tot; dar gradul sŕu de frecvență, variađă în diferite țări și depinde mult de usul și obiceiul care există sub acest raport în populațiunea liberă și mai ales în clasele inferiŕe ale societăței (D-l Baer). La deținuți din Berlin đice Dr. Baer, moda de a se tatua este foarte răspândită. După observațiile sale personale acŕstă modă s'a întins considerabil în acești din urmă anı; pe când acum 20 anı și chiar mai curând încă era o mare raritate de a găsi un delinvenț tatuat, ađi nimic nu e mai comun. Directorul penitenciarului Ploetzensee D-l Dr. Wirth a găsit că din 1004 deținuți, 246 erau tatauți.

Nu am putut găsi în tatuajurile colecțiunei

nóstre nici un îndiciu al criminalităţii de şi mai tóte aparţin delincentilor. Luchini la 746 deţinuţi a găsit 147 tatuai; printre acestia 73 reprezentau embleme amoróse; 58 embleme religióse şi 6 semne militare. „Unde sunt aci díce el, indicaţiunile tatuajului cu gândiri criminale?“ de asemenea în Anglia, Baker, medicul închisorilor din Portsmouth díce: „Nu putem crede că tatuajul are o împorţanţă particulară óre-care, în ceea ce conerne criminali în general, pentru că-’l găsim şi la delincenti care au fost soldai sau marinari.“

Pentru noi ca şi pentru D-r Baer, faptul că un deţinut a fost tatuat nu îndicá absolut natura sa criminală, după cum absenţa tatuajului n’ar vorbi în favórea moralităţii şi înocenţei sale. În penitenciarele nóstre am avut ocazia de a vedea mai mulţi criminali ne tatuai de cât tatuai, aşa din 300 omoritori condamnai pe viaţă numai 4 am găsit tatuai.

Tatuajul nu are nici o legatură cu atavisul şi mai puţin încă cu criminali. Prietenul şi colegul nostru D. Dr. Leppmann, care s’a ocupat fórte mult cu tatuajul la alienaii criminali din Penitenciarul Moabit din Berlin a ajuns la aceeaşi conclusie ca şi D-l Baer relativ la un număr de 1000 de observaţiuni. În lucrarea sa D-l D-r Leppmann ş’a propos a răspunde la următoarea chestiune: *Tatuajul la criminali au ele da ori nu un sens psihologic şi o utilitate practică?* D-sa se ridică cu furie contra pretenţiunei D-rului Kurella care a scris că tatuajurile descoperă cu

o certitudine aprópe absolută, o criminalitate latentă, când indiviđi care le pórtă aũ în același timp o frunte oblică, fălcı puternice, urechile blegı etc. D-rul Leppmann se întreba chiar; dacă un medic capabil de a pune în practică asemenea ipoteze, va fi bine calificat pentru a fi chemat ca expert, înaintea tribunalelor, cu noțiunı curente de drept penal. Răspunsul D-rului Leppmann a fost că tatuajurile nu daũ nicı o îndicațiune asupra vieței psihice a criminalilor și că nu sunt susceptibile de a ne da óre-care îndicı practice de cât într'o măsură fórtre restrânsă și într'un mod excepțional. *Vanitatea, fantasia și prostia* sunt cauzele ordinare ale tatuajului (Leppmann.)

CAPITOLUL X.

Tatuajul la nebunı.

Chestiunea tatuajului la nebunı pare a fi fost mai ântéiũ studiată în Italia unde medicii ca Zani (la Reggia), Livi (Sienna), Paoli (Genua), Lombroso s'aũ ocupat cu acéstă chestiune, precum și mai în urmă lucrările d-lor Alb. Severi, dr. Marandon de Montezel și Dagullon.

Din statisticele date de d-ni Zani, Livi și Lombroso tatuajurile sunt fórtre puțin răspândite la nebunı. Așa Lombroso la 8000 nebunı de la Pavia și Pesaro n'a găsit de cât un numér de 4 indiviđi și toți tatuaiți înainte de a fi nebunı; iar Zani și Livi în cercetările lor aũ gă-

sit la un număr de 500 nebuni numai 11 și din aceștia, 6 au fost făcute în închisore; iar nu în asil.

Ca și în penitenciare nebunii caută în asilurile unde se găsesc de a tatua pe camaraziilor lor deseneri care de obicei nu cam reușesc. „Este probabil dice Lombroso, că tocmai din cauza acestor deseneri rău făcute și confuze să ne permită până la un punct ore-care să facem distincțiunea între opera unui nebun și aceia a unui criminal într'un cas foarte rar unde criminalul a putut să și exercite arta sa într'un asil.“

D. dr. Ferrier, recunoscând ca cause frequente ale tatuajului, instinctul de imitare, dorința de a place, trebuința de a se înpodobi, tinde a considera aceste sentimente ca porniri către o stare patologică, luându-le în general ca acte ale istericelor, nervoșilor, degenerațiilor, într'un cuvânt tatuajul nu exercită atracțiunea sa de cât asupra creerilor slabi sau de o cam dată desichilibrați.

Dr. Paoli a publicat o notă asupra tatuajului din asilul de alienați din Genua (1879), unde a observat tatuajul atât la alienații ordinari cât și asupra celor criminali. D-sa a găsit 18 tatuajii din 275 de indiviđi. Din acești 18 indiviđi 7 erau comuni nebuni, din care 5 s'au tatuat înainte de intrarea lor în asil pe când numai 2 s'au tatuat în asil. Restul din cei 18 adică 11 sunt criminali și aparține categoria studiate de Lombroso. — In resumat dice profesorul Lacasagne e o nouă probă de raporturile tatuajului

cu atavism căci ast-fel după cum se vede atavismul n'are nicî o influență asupra nebunului.

În arhivele lui Lombroso (din 1885, pag. 43) chestiunea tatuajului la nebunî a fost studiată asupra nebunilor din asilurile din Siena, Lugues, Florența unde din 1137 indiviđi a găsit 46 de tatuajuri; tot d-sa nu a găsit nicî unul asupra a 1206 nebunî.—Scopul s'e'u a fost de a stabili dac'a exist'a un raport ore-care între simbolul exprimat de tatuaj și natura delirului, raport care după sine nu exist'a.—Intr'adev'er trebuie a admite împreună cu Lombroso și Lacassagne că f'orte rar alienađii se tatuéză cu adev'erate desenuri.—Marandon de Monthiel, la nebunî din Toulon a observat 13% în s'a aceștia era'u în cea mai mare parte marinari și mulți era'u alcoolici, epileptici, nebunî morali. Printre aceștia el a găsit uni la care tatuajul era în relađiune cu delirul lor. Ast-fel un individ Emile Cha. . . de 43 anî, marinar, arestat pentru tentativă de asasinat asupra femeiei sale, fu internat mai târđi'u într'un asil unde în plină crisă delirantă comanda desenuri simbolice delirului s'e'u. Așa se găsi pe cele 2 regiuni ale pieptului, d'asupra s'ânului drept o femeie cu aerul provocator, într'o rochie scurtă, picióarele góle, părul în desordine și deschisă la g'at, v'ers'ând într'un pahar conținutul unei fiole și dedesupt iscripția: „Crima“; d'asupra s'ânului st'ang un marinar a c'arei ținută gravă și cu un aer serios făcea contrast cu desordinea tóletei și fisionomiei femeiei și care ținea în m'ână un pumnal și d'asupra

inscripțiunea: „*Pedépsă*“. Acest tatuaj aparținând acestuî alienat (care mai înainte fusese marinar și omorător) era reproducerea perfectă a delirului și a intențiunilor sale omucide.

Un alt cas e cel publicat de Christian¹⁾ a unuî persecutat sistematic, pictor distins din Belgia care desena pe corpul său inscripțiunî care erau în legătură cu fazele și evoluțiunile delirului său.

În urma lucrărilor citate până aci, apare o lucrare a D-luî Dagullon care contrariu ideilor emise mai întâiu de Paoli, confirmate în urmă de Alb. Severi (1885) și de școla Italiană, tatuajurile sunt comune la alienați. În această lucrare D-sa caută a stabili raporturile ce există între simbolul exprimat de tatuaj și delirul bolnavuluî. Dr. Dagullon susține că Alb. Severi n'a examinat bolnavii din același punct de vedere ca și densusul și că căutările sale confirmă pe cele ale luî Lombroso după care tatuajul *förte rar la alienați e apröpe tot-d'auna anterior maladiiei și fără nici un raport cu delirul.*

În ceea ce privesce frecvența tatuajurilor la alienați Dr. Dagullon a găsit la 580 indiviđi examinați 65, adică 1 la 8. Raporturile ce există între desenul tatuat și delirul bolnavuluî au fost observate asupra a 16 indiviđi.

Studiul D-ru luî Marandon din asilul public de alienați din Marsilia ne arată că alienații re-

1) Analele de Higienă din Paris, 1893, comunicare făcută societăței de Medicină Legală din Franța, No. din Junie.

produc câte-odată în delirul vârstei adulte și a bătrâneței idei simbolizate de tatuajuri executate cu 20—30 ani mai înainte. Ast-fel nu e rar de a găsi pe un nebun atins de paralizie generală, cu idei de forță, grandóre, fie desenuri de lei, pantere, atleți, fie cruci, legiunea de onóre, făcută cu 20—30 ani înaintea intrării în asil.

De asemenea Dr. Leppmann ȕice că dacá la condamnați tatuajurile în general n'are nici o importanță psihologică nu e tot ast-fel la nebunii cu cicatricele făcute la mână de ei însuși prin ajutorul procedurilor dureroúe (operațiunii sângerânde, ace roúite în foc, setóte etc.). Aceste cicatrici sunt indicațiunii de o turburare mintală, de o agitație psihică pe care individul caută a o calma printr'o durere corporală.

În ceea ce ne priveúte cercetările nóstre asupra a 342 de alienați (191 bărbați și 151 femei) din ospiciul Mărcuța am găsit numai 6 tatuajuri și acestea fără de a presenta vre-o relațiune între maladie și tatuaj. Aceste tatuajuri după cum se póte vedea din figurile alăturate precum și cele cu No. 68, 69, 80 constau din figuri, cruci și flori. Patru din ele au fost făcute în închisóre; iar cele-l'alte două înainte de intrarea în asil.

După cum se póte vedea din tóte statisticele, tatuajurile la nebunii sunt fórté puțin răspândite. În ceea ce priveúte însă raportul ce póte exista între tatuaj și maladie, deúși nu am găsit la alienații nóstri, împártășim opiniile lui Marandon și Dagullon în casurile când tatuajurile au fost făcute în asiluri, o dată cu începerea maladieii; ne

excludând posibilitatea existenței unei relații și în cazurile când ele au fost făcute în afară de asil. Observațiunile noastre la alienați se reduc la următoarele 6 observațiuni:

Fig. 236.

Fig. 237.

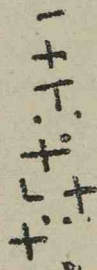

Fig. 238.

1. *Radu Ionescu* *dis și D-tru Ignat Călărețu*. — Atins de alcoolism cronic. Presintă un tatuaj ce reprezintă pe amanta sa: iar dedesubt anul când a fost făcut. Acest tatuaj a fost făcut pe timpul când se găsea închis în Penitenciarul Văcăresci de un grec. În urma acestui tatuaj mâna s'a umflat și a durat 3—5 zile. A fost executat cu spirit și iarbă de pușcă, fig. 236.

2. *D-tru Mihai*. — Atins de alcoolism, presintă un tatuaj ce reprezintă un brad și o cruce, fig. No. 237, făcute în penitenciarul Văcăresci unde fusese de vre-o 2 ori condamnat. Executate cu 6 ace și fum de tămâie.

3. *Gheorghe Panait*. — Atins de delir cronic,

presintă un tatuaj făcut în armata, 1863, care ađi abia se mai cunósce, cu iarbă de puşcă și 3 ace, fig. 69.

4. *Costache Ionescu*. — Atins de paralisie generală, reprezintă un tatuaj ce consta din mai multe cruci făcute în mănăstirea Golgota, de un călugăr, când era închis acolo pentru furt de cai, făcut cu iarbă de puşcă, rachiú de drojdie și 3 ace, fig. 238.

5. *Constantin D-tru Constantin*. — Fără diagnostic prezintă un tatuaj reprezentând o cruce, făcut în închisórea din Brăila, executat cu fum de tămăe, spirt și 3 ace, fig. 68.

6. *Petre State*. — Atins de delir cronic, reprezintă un tatuaj ce consta din o cruce ce abia se mai vede, făcută în Grecia încă de pe timpul când se găsea în școlă, fig. 80.

CAPITOLUL XI

Tatuajul la Prostituate

Din studiul tatuajului după sex, pag. 52, am văđut că tatuajul e mai mult răspândit la bărbați și el, dacă se găsește și la femei acesta în mare parte în clasa inferióră a societăței de care aparține adică prostituția; acest lucru se confirmă și din lucrările diferiților autori relativ la tatuajul prostituatelor. Dr. de Sinéty, medic al închisórei Saint-Lasare, a adunat un anumit număr de tatuajuri asupra prostituatelor din ser-

viciul s \ddot{e} u. In general t \acute{o} te a \ddot{u} fost tatuat \acute{e} c \acute{a} nd erau \acute{a} tinere \acute{s} i de c \acute{a} tre primul lor amant. F \acute{a} r \acute{a} a compta dac \acute{a} ele sunt nenorocite \acute{s} i a \ddot{u} pu \acute{t} in \acute{a} inim \acute{a} , \acute{d} ice Dr. Laurent, aceste semne sunt suvenirur \acute{i} rele \acute{s} i ne \acute{s} terse a prime \acute{i} lor gre \acute{s} el \acute{i} , care se \acute{i} ntelege c \acute{a} trebuie s \acute{a} le jeneze \acute{i} n exerci \acute{t} iu \acute{l} meserie \acute{i} lor. Multe ar pl \acute{a} ti scump pentru a se debarasa de ele. Dr. Laurent cit \acute{e} d \acute{a} casul unei prostituate care fusese tatuat \acute{a} de primul s \ddot{e} u amant un t \acute{i} n \acute{a} r coiffeur \acute{s} i care consta din inscrip \acute{t} ia „*Te iubesc Leon*“ ce se g \acute{a} sea pe bra \acute{t} ul drept \acute{s} i care o jicnea \acute{i} n exerci \acute{t} iu \acute{l} meserie \acute{i} sale. „Sunt \acute{o} men \acute{i} \acute{d} ice ea care la \acute{i} nceput f \acute{o} rte gentil \acute{i} , v \acute{e} d \acute{e} nd acest tatuaj se r \acute{a} cesc repede \acute{s} i mul \acute{t} i se duc f \acute{a} r \acute{a} a face nimic \acute{s} i . . . f \acute{a} r \acute{a} a pl \acute{a} ti“. A \acute{d} i ac \acute{e} st \acute{a} nenorocit \acute{a} este sc \acute{a} pat \acute{a} de acest tatuaj \acute{s} i \acute{i} nlocuit printr' \acute{o} mic \acute{a} cicatrice; \acute{i} ns \acute{a} aman \acute{t} i ei nu mai pot citi acolo „*Te iubesc Leon*“ \acute{s} i prin urmare a \acute{o} p \acute{a} r \acute{a} si repede. Laurent (pag. 528).

In Algeria tatuajul la prostituate se g \acute{a} se \acute{s} te pe \acute{o} scar \acute{a} destul de \acute{i} ntinsa. Ast-fel D-rul militar Batut \acute{d} ice: „Dac \acute{a} \acute{i} n Algeria \acute{s} i chiar la Bone am putut g \acute{a} si tatuajur \acute{i} apr \acute{o} pe la t \acute{o} te prostituatele \acute{i} ndigene, care difer \acute{a} pu \acute{t} in sub acest raport de femeile \acute{i} ndigene arabe, \acute{i} n schimb la prostitu \acute{t} ia europ \acute{e} n \acute{a} ele se g \acute{a} sesc \acute{i} n Fran \acute{t} a excesiv de rar.“ De asemenea acela \acute{s} i autor spune c \acute{a} \acute{i} n Toulusa la \acute{o} medie de 40 prostituate \acute{i} n 10 an \acute{i} nu a observat de c \acute{a} t 4 tatuajur \acute{i} reprezent \acute{a} nd ancore \acute{s} i inim \acute{i} .

Ac \acute{e} st \acute{a} face mare contrast cu \acute{t} ifrele date de Bergh relativ la prostituatele din Copenhaga.

Asupra 804 prostituate publice între anii 1885—1890 D-sa a găsit 80 tatuante, din care 49 tatuante de același autor care iscălea Fr. ca și un mare artist. Aceste tatuajuri constau în numele femeilor sau numai din inițiale câte-o dată un alt nume se suprapunea peste cel d'ântei, atunci când o dragostea nouă venea să înlocuiască pe cea veche, sau consta din inimă, 2 mâini unite, embleme amoroase etc.

În general prostituatele cele bătrâne au tatuajul reprezentat printr'un nume de femeie pe brațele lor după Parent-Duchatelet, aproape la toate parisiennele din această clasă; pe când cele tinere prezintă nume de bărbați, simțul lor ne fiind încă pervertit.....

De multe ori tatuajul se găsește într'un număr destul de mare la aceeași persoană. Ast-fel la una s'a găsit 9 tatuajuri, la alta 11; iar la a 3, 15. Nici unul după cum reiese din statistica lui Bergh nu a ocupat organele genitale. Prostituația clandestină însă nu împărtășește acest obicei. În 5 ani dă autorul din 1502 femei admise la Vestre Hospital, 31 aveau tatuajuri, din care 15 erau tinere însă depravate și frecventau cărciumile și care toate erau tatuante de artistul Fr., altele de prietene, în închisore sau de amanții lor.

Dintr'un studiu făcut de Albertis din Genua, rezulta că din 300 prostituate 28 erau tatuante; iar din 60 de prostituate examinate de Garriero, numai 2 aveau tatuajuri.

În ceea ce privește tatuajul la prostituatele

de la noi trebuie a mărturisi că e foarte puțin răspândit. Din 80 prostituate examinate la dispensariul din București nu am găsit nici unul; iar din 698 prostituate înregistrate în 1897 nu s'aă găsit tatuade de cât 4 individe după cum ne-a afirmat medicul examinator.

Aceste tatuajuri reprezentate la prostituatele noastre, constauă mai mult din alunele ce și-le fac mai ales pe obraz și mai cu seamă țigăncile în scop de a fi mai frumoșe. Aceste alunele răspândite pe fața sunt în număr variat. Ast-fel la vestita prostituată și recidivistă A. M.... avea 2 alunele pe obraz; iar la o alta prostituată actualmente servitoare în ospiciul Mărcuța are 2 alunele pe obraz și una între sprincene.

CAPITOLUL XII.

Tatuajul în Lumea Mare.

Dacă până aci tatuajurile le-am găsit răspândite în clasele de jos ale societăței și mai cu sémă la criminali, prostituate, nebuni etc. nu mai puțin spre desfiderea celor care caută a face din ele un obicei ce aparține numai acestor clase el se găsește răspândit și în lumea mare, adică în stratul superior al societăței. Acest lucru nu trebuie să ne mire că persónele din societatea înaltă a recurs la acest obicei primitiv de ornamentație, când de secolii aă imitat pe sălbatici în arta ornamentației și a cărei reminiscență se

vede și ași în cercei, brățări și inele purtate cu atâta satisfacție. Dacă însă până ași acest obicei îl găsim răspândit mai mult la criminali, să nu ne prindă mirarea când numărul lor va fi mai mare la societatea înaltă, motorul fiind moda.

Nu e vorba de unul sau două cazuri izolate (dice Dr. Michel Délines¹⁾ dar de o modă care se impune ași în West-End Londrei, unde un profesor de tatuaj s'a instalat și gravază printre tinerii cei mai aristocrați, după ce mai întâi face o injecție cu cocaină sub piele (în scopul anestesiei).

Vom căuta a reproduce câte-va bucăți din lucrarea D-rului Michel Délines intitulată: *tatuajul în lumea mare*.

„O damă jurnalistă a avut curiozitatea de a intervieva pe acest prim tatuor din Londra.

„Ea îl găsi în atelierul său anexat lângă un stabiliment de bae turcască una din cele mai elegante din Londra. El este un om bine crescut, între două vârste; purtarea sa e de o ireproșabilă corectitudine, el pörtă ochelari de aur, și se exprimă cu eleganță. Cea mai mare parte din clienții mei, răspunse artistul, sunt ofițeri. Este un obicei acum în armată, pentru acești domni de a-și tatua pe braț numărul și culorile regimentului din care aparține.

„Cât despre dame, ele își tatuiază jaretiere și brățări, într'un mosaic de culori.

„Am desemnat pe mâna unei dame din ma-

¹⁾ Arhivele Antropologiei criminale din 1895, pag. 760.

rea societate H... o brăţară, care avea atâta strălucire şi relief în cât totă lumea i-o lua ca o brăţară sculptată.

În urmă tatuorul îi arată un registru de compturile pe care erau înscrise cele mai mari nume din aristocraţia englesă.

În Rusia se povesteşte de un óre-care conte Tolstoi, póte un strămoş al marelui romancier, care se tatuase şi care adesea prin talentul său, procura distracţie cu aceste tatuajuri în societatea în care se găsea.

În acea epocă contele Tolstoi era un om elegant, fórte corect; cu pèrul deja rar, cu ochii mari şi fórte inteligenţi. Vorbea plăcut şi nu isprăvea de loc cu anecdotele. Ast-fel că un mare prânz în lumea mare din Moscova, nu era complet dacă contele Tolstoi nu se găsia printre invitaţi. La sfârşitul mesei, stăpânul casei se întorcea către dênsul şi cu o lovitură prietenescă dată pe umër, îi dicea: Ei bine dragă amice este momentul de a arăta damelor pieptul şi braţele tale; iar restul persónei tale, domnilor, puţin mai târziu. Tolstoi care nu se lăsa a fi rugat şi flatat de acéstă invitaţie, râdênd 'şi deschia redingota scoţând de la gât o icónă a Maici Domnului, pe care o purta tot-d'auna, o pune pe masă şi apoi începea a'şi desveli pieptul. Toţi invitaţii părăseau locurile lor şi veneau rând pe rând de a'l examina; iar Tolstoi bombând toraxul le arăta întregul piept pe care era tatuat o pasere de paradis cu aripile întinse, înconju-

rată de o ghirlandă de mici paseri foarte fin desenate.

Când damele isprăveau cu admirația arabescurilor de pe piept, contele rădicând mânicile cămășei și desvelea brațele, împrejurul căroră se întindeau 2 șerpî; iar femeile strigau „Oh!..“ sau „Ah!“ și toate se întrebau: „contele a suferit pe când sălbaticii îl tatuau?“

Când curiozitatea damelor se isprăvea, bărbatîi chemau pe Tolstoi într'o altă cameră și cereau a vedea mai departe...; iar dînsul completa arătându-le corpul de la cap la picior acoperit de desenurile cele mai fantastice. Origina acestor decorațiuni epidermice e următoarea: Pe timpul unui lung voiaj în orient, contele Tolstoi într'o Duminică de dimineață, fu scandalizat de a vedea pe un popă beat mort întins pe pardoseala vaporului pe care se găsea și dînsul.

El avu ideia spirituală de a lipi lunga barbă a popei de pardoselă printr'o enormă pecete de ceară roșie cu marca statului pe ea. Când popa se sculă și voi a deslipi barba, contele îi făcu observație cu cea mai mare seriozitate, că n'are dreptul de a se rădica, barba fiind sigilată cu stampila statului și că trebuie un ordin guvernamental pentru a rupe sigiliul. Căpitanul vaporului pentru a pedepsi rușinea adusă reprezentantului clerului ortodox, lăsă pe turburătorul său ofițer pe o insulă locuită de sîlbateci și-l abandonă aci.

Contele Tolstoi pentru a câștiga stima noi-

lor s \ddot{e} i companioni ar \acute{a} t \acute{a} o vie admira \acute{t} iune \acute{s} i solicit \acute{a} on \acute{o} rea de a fi \acute{s} i el decorat \acute{i} n via \acute{t} ă, ca \acute{s} i ei; presupun \acute{e} nd c \acute{a} ac \acute{e} st \acute{a} singur \acute{a} tate va fi de ajuns pentru a-i asigura o celebritate lum \acute{e} sc \acute{a} la \acute{i} nt \acute{o} rcerea sa \acute{i} n Petersburg. Afar \acute{a} de aceste casur \acute{i} se mai cit \acute{e} đă tatuarea prin \acute{t} ului Albert fiul cel mare al prin \acute{t} ului de Galles, care cu ocazia unui voiaj \acute{i} n Erusalim \acute{s} i-a tatuat o cruce pe bra \acute{t} ul st \acute{a} ng.

Se mai cit \acute{e} đă o anecdot \acute{a} curi \acute{o} s \acute{a} relativ la Bernad \acute{o} tte fundat \acute{o} rul casei regale din Suedia, care nu a voit nic \acute{i} odat \acute{a} s \acute{a} se lase de a fi \acute{i} nsemnat. „Intr'o \acute{d} i pe c \acute{a} nd se g \acute{a} sea f \acute{o} rte bolnav, doctorul s \acute{a} u insist \acute{a} de a-i practica o flebotomie la bra \acute{t} (s \acute{a} - \acute{i} lase s \acute{a} nge): *Voi bucuros, \acute{d} ice monarhul, dar \acute{i} nainte de t $\acute{o$ te jur \acute{a} -m \acute{i} c \acute{a} nu v \acute{e} i spune la nimen \acute{i} aceea ce v \acute{e} i vedea la bra \acute{t} ul me \acute{u} “ \acute{s} i Bernadotte r \acute{a} sucind m \acute{a} neca c \acute{a} m \acute{a} șii las \acute{a} s \acute{a} se vad \acute{a} un tatuaj reprezent \acute{a} nd o c \acute{a} ciul \acute{a} frigian \acute{a} cu ac \acute{e} st \acute{a} inscrip \acute{t} ie: *m \acute{o} rte regilor!* Tot printre membrii familiilor domnit \acute{o} re mai g \acute{a} sim pers \acute{o} ne care s' \acute{a} u tatuat. Ast-fel prin \acute{t} esa Maria fiica ducelui de Chartres, p \acute{o} r \acute{t} ă o ancor \acute{a} tatuat \acute{a} pe bra \acute{t} , dup \acute{a} cum afirm \acute{a} corespondentul din Berlin, jurnalului France \acute{i})¹⁾, tatuaj ce a fost v \acute{e} đut \acute{i} ntr'un bal.*

Prin \acute{t} esa Maria nevoind de a se m \acute{a} rita de c \acute{a} t cu prin \acute{t} ul Waldemar, al II-lea fi \acute{u} al regelui Danemarcei, care era marinar, \acute{i} ș \acute{i} tatu \acute{a} o ancor \acute{a} pe bra \acute{t} , copiind ast-fel emblema aceluia

¹⁾ Laurent, pag. 529.

pe care ea îl iubea și căruși se consacră pentru tot-d'a-una.

Amicul nostru D-l Dr. Leppman din Berlin ne-a afirmat de asemenea că a vădut pe un mare chirurg din Breslaū P. tatuat la braț.

Aceste câte-va casurși credem că sunt suficiente pentru a ne convinge că tatuajul adși nu aparține numai persónelor din societatea de jos ci și celor de sus și prin urmare negarea celor ce voesc a face din tatuaj un caracter al criminalităței.

CAPITOLUL XIII.

Causele tatuajului.

„E fórte curios đice d-nul Lombroso pentru anthropologiști de a recăuta motivul care a făcut de a persista în clasele înferióre și măi mult încă la criminali un obicei atât de puțin avantajios și câte odată atât de netrebuincios.“

Aceste motive de și multe la număr după cum vom vedea și atât de mult susținute și criticate, până adși, încă autorii nu s'aū fixat asupra lor. Vom căuta a enumăra aceste cause din care unele pot fi considerate cu drept cuvânt ca motive numai a unor anumite categoriși de tatuajurși.

1. **Religiunea**, este una din causele care a contribuit de sigur a menține acest obicei. Știm că Fenicieni și tatuauș pe frunți semnul divinităței

lor; în insula Marshall trebuie a se cere Țeilor permisiunea de a se tutua, și preoții din Noua-Zelandă fac singurii oficiul tatuajilor; iar femeile din Britania se tatuéză pentru a se supune religiunii¹⁾. Birmanii 'și gravéză adesea caractere misterioase și desenurii care după cum cred, îi fac invulnerabili. Primii creștini prin ajutorul focului 'și gravau pe brațe și la mână numele lui Hristos și semnul crucei. Acest lucru este încă întrebuintat și ađi (Procope). Până la 1688 Țice Thévenot, creștini care se duceau la Betleem după obiceiu se tatuau în sanctuare.

2. **Imitațiunea.** Nu cred să fie o altă cauză mai bună care să ne explice persistența și perpetuarea tatuajurilor de cât imitarea. Cea mai mare parte dintre indiviđi posesorii ai tatuajurilor din colecția noastră întrebați care au fost motivul care i-au determinat la această operațiune, ne-au răspuns că: vederea la alții și propunerea de a le face și lor i au determinat la acest lucru. Ceva mai mult, mulți nici nu știu de ce s'au tatuat. Trebuie însă a remarcă cel puțin la noi în țară că nici un individ nu 'și-a făcut tatuajul singur ci o altă persoană și că acea persoană a fost tot d'auna posesorul a mai multor tatuajuri, care tatuajuri au servit ca model. Astfel e tatuajul No. 225 aparținând unui grec pe care l'am găsit de mai multe ori reproduc. D-nul Lombroso întrebând pe un soldat Lombard care tocmai 'și plătea un tatuaj pe care îl făcuse pe

(1) Lombroso, pag. 288, omul criminal.

braț asupra motivului care l'a determinat la această operațiune a răspuns râdând: „*Vedeți, Domnule, suntem ca oile; unul din noi să facă un lucru, toți cei l'alți 'l imităză cu riscul chiar de a-și face rău.*“ Această cauză adică imitarea nu știu dacă se găsește unde-va mai răspândită ca la noi și mai ales în armata Austriacă unde ea ar fi singura care 'l-ar determina la acest lucru și unde tatuajul se practică pe o scară foarte întinsă fără a le fi interzis. Tatuajul No. 143 și No. 140 reprezintă 2 exemple de tatuaj în armata Austro-Ungară. În închisórea de la Mléjad d-nul Lacassagne a vëzut 10 deținuți care pentru a imita pe unul din companiionii lor, 'și tatuă pe braț cuvintele: *Pas des chance*. Unul din ei chiar mărturisi că el l'a făcut pentru că toți prizonieri erau ast-fel tatuaiți. În definitiv e vorba de o artă copilărescă eminentemente proprie de a seduce spiritele simple chiar în închisóri, contagiune imitativă care lucréză asupra indiviđilor cu atât mai mult, cu cât ei sunt mai simpli la spirit, mai puțin civilisați, mai naivi.

Un tatuaj le produce același efect ca și nouă o operă de artă. Ei se dedau la acest obicei fără să se gândească că o ți va veni când vor regreta. Ast-fel d-lă Gouzer citéză un caz al unui amiral care purta mănuși fără degete chiar la mesele cele mai oficiale pentru a masca niște tatuajuri practicate pe când era elev la marină.

3. **Dragostea voluptăției.** — De și această cauză nu o găsim citată de alți autori cu tóte a-

cestea d-l Lombroso o numără printre cauzele tatuajului făcând'o să reeasă din exemplele următoare: Un individ din cei mai încorigibili, care avea 6 frați tatauți ca și el, ȃice d-l Lombroso, mē rugă, de și era jumătate acoperit de tatuajurile cele mai cinice, de a-i căuta un operator de profesiune pentru a-i termina aceea ce am putea fōrte bine numi tapiseria pielei sale. „Când tatuajul e fōrte amasant și răspāndit pe tot corpul, ȃicea el, este pentru noi cesti l-alți ca o haină nēgră cu decorații, pentru societate; cu cāt suntem mai tatauți cu atāt ne stimām mai mult: cu cāt un individ e mai mult tatauat, cu atāt mai mult el are autoritate asupra companionilor sēi. Din contră acela care nu e bine tatauat nu se bucură de nici o influență, n'are stima companiei.“

Un altul de asemenea ȃicea: „Fōrte adesea cānd mergem la femei, vāȃndu-ne așea acoperiți de tatuajuri ele ne daū cadouri și ne daū și bani în loc de a le da noi.

4. **Răsbunarea.** Sunt tatuajuri inspirate de resbunare cum am vēȃut inscripțiunile de la tatuajurile criminalelor și care vom fi scutiți de a le mai arāta și aci.

5. **Neocupațiunea.** Acēstă causă ca și imitațiunea ne explică încā bine facerea tatuajurilor. Ea ne explică marele numēr de tatuajuri pe care le gāsım tocmai la acei ómeni ca marinari și criminali care neștiind sǎ și întrebuinteze timpul într'un mod mai util și'l perde cu facerea tatuajurilor. Inacțiunea, ȃice D-l Lombroso este

mai penibilă a o suporta de cât durerea. Ast-fel se observă în închisorile noastre, unde delinvenți nefiind ocupați de cât forțe puținii său chiar de loc, se distreză tatuându-se. Acest lucru e cel puțin adevărat la noi unde mai toate tatuajurile prezentate în colecția noastră sunt în penitenciare făcute. Cum că ele sunt făcute în scop de a se distra, se vede din răspunsul dat profesorului Lacassagne de un delinvenț care fusese întrebat: „Acésta face să treacă timpul; îmi place să desemnez și ne având hârtie lucrez pe pielea camarazilor mei“. Atât profesorul Lacassagne cât și noi am găsit indiviđi care întrebați ce însemneză tatuajurile lor ignoraū cu totul semnificația.

6. **Vanitatea, spiritul de sectă** este de asemenea citate de Lombroso ca cauză a tatuajului. Ast-fel unii își tatuează corpul pentru a dovedi curaj în a suporta durerea. În Noua-Zelandă desenurile variază cu moda așa că liniile curbe care erau în flóre altă dată, astă-đi sunt înlocuite cu figuri.

La acești indiviđi e mai mult întrebuințat ca ornament și fetele se tatuează pentru a desimula colórea roșie a buzelor, considerată la ei ca un semn de frumusețe. Cum însă această operație e durerósă și că numai un individ robust o póte suporta, este considerată ca o probă de curaj său mai bine e o probă de insensibilitate care, adesea la sêlbaticii înlocuește curajul. După Joest genesa tatuajurilor trebuie a fi căutată în instinctul natural care împinge

sălbăticul a'și vopsi corpul; el 'și frică corpul cu grăsime, cu pământ sau cenușă, pentru a se apăra contra intemperiiilor climei; raselor sórelui sau înțepăturilor insectelor; apoi el își vopsește corpul pentru a inspira frică inamicului său, adversarului și în fine pentru a se înfrumuseța în speranța de a place mai mult celui alt sex, aceea ce am putea admite mai ales pentru tatuările cele mai primitive.

„Vanitatea este muma pictărei corpului al cărei scop este și rămâne pentru înfrumusețare, este un act de selecțiune sexuală“.

7. **Profesorul Lacassagne**, susține că trebuința ce o simt de a exprima unele idei, fac pe acești ómenii lipsiți de cultură de a se tatua căutând prin acésta a nu admite cauza susținută de Lombroso adică atavismul care și dânsul la rândul său mărturisește singur că nu înțelege de loc conclusiunea D-lui Lacassagne.

8. **Pasiunile amoróse** sau mai bine pasiunile erotice contribue de asemenea ca cause ale tatuajurilor. Ceia ce vine în favórea acestei cause e marele număr de tatuajuri obscene ce găsim pe indiviđii precum și subiecte amoróse de pe criminali și prostituate. În Oceania de asemenea se ved tineri care 'și ornéză organele genitale cu denumiri obscene.

Japonezele până acum câți-va ani 'și desenaú pe mână tatuajuri făcând alusiuni la amanții lor și care le înlocuiaú prin altele când amantul era schimbat. Femeile din Tahiti, Cobas și Guaranis 'și fac linií sau cicatrice particulare pentru

a dovedi că sunt virgine sau nubile precum la bărbați coincide cu vârsta virilității.

Tóte prostituatele Arabe pórtă cruci sau flori pe obraji sau brațe. Maurele aũ pe regiunea mamară la comisurile Vulvei sau pe plópe asemenea tatuajuri.

9. **Nuditatea** póte fi considerată ca cauză făcând ast-fel ca el să serve ca o îmbrăcăminte cum se observă mai cu sémă la sêlbateci al căror corp e acoperit cu numeroase tatuajuri. Acest lucru se póte observa des și la marinari și prostituate care aũ brațele și pieptul góle. De altminteri tatuajul dice Lombroso nici n'are ce căuta la un om îmbrăcat căci nu se vede.

10. **Atavismul și tradițiunea.**—Am spus că una din cauzele care a jucat un mare rol avênd ca autor și susținător pe D-l Lombroso și care o consideră ca prima sau principala cauză la care se póte adăoga și tradițiunea, e atavismul historic. Tatuajul e într'adevăr unul din caracterele esențiale ale omului primitiv și a aceluï care trăesce în stare sălbatică.

Descrierea tatuajului la popórele din cele lalte continente care se găsesce fórte pe larg la capitolul I ne va scuti de a reveni încă odată pentru a arăta răspândirea lui pe o scară atât de întinsă la aceste popóre și prin urmare atavismul. Tatuajul e adevăratul scris al sêlbaticilor, primul registru al stărei civile. Anumite tatuajuri indicaũ obligațiunea, pentru debitor, de a servi un timp pe creditorul sêu. Acest mijloc

chiar indica numele și natura obiectelor primite ¹⁾).

Nimic mai natural ȃice autorul italian de a vedea un obicei ă at ă de r ăsp ăndit la s ălbatec ă și la pop ărele preistorice, reap ăr ănd ăn clasele care ă ă conservat obiceiurile, supersti ăiunile p ăn ă și imnurile pop ărelor primitive și care ă ă ca și e ă pasiuni violente, o sensibilitate sc ădu ă, o vanitate copil ăr ăsc ă, o lung ă in ăc ăiune și chiar f ărte de multe ori nuditarea. In resumat pentru Lombroso și elevi s ăi tatuajul e un fenomen atavic pe c ănd pentru școl ă Lyonez ă ăn cap cu Lacassagne represint ă numai un grad ănferior de evolu ăiune ănțelectual ă, un fenomen de oprire de desvoltage. Studiul mediului, antecedentele ănțelectuale a tatu ăiilor, ne face a conchide ȃice Batut ăn fav ărea aceste ă doctrine cu ăre-care rezerv ă ăn ceia ce privesce un ănindivid cu o cultur ă ănțelectual ă ridicat ă și cu un mare talent, care a știut ăn expresia formelor, ăn alegerea legendelor și a decorului a da num ăr ăse-lor sale opere un caracter de delicate ă și de literatur ă, chiar care rupe monotonia desasperant ă a desenurilor vulgare care constitue fondul tatuajului ănchisorilor militare din Algeria. E vorba de un artist ăn tatuaj, vechi ă student ăn farmacie și care se g ăsea ăn ănchis ărea militar ă de 8 an ă și ăn care timp tatuase apr ăpe 2000 de camaraz ă.

Țin ănd compt de ac ăst ă multiplicitate de cause pe care le-am v ădu ă p ăn ă aci, e f ărte gre ă de a ne pronun ăa ăn fav ărea vre-unei și a ne lua o r ăspundere demn ă de ori și ce critic ă.

¹⁾ Lombroso, pag. 299, anul criminal.

Trebue însă a mărturisi că încă până astăzi autorii nu au putut răspunde precis la întrebarea: *Pentru ce se tatuéază cine-va?* D-r Gauzer într'un răspuns spiritual a şis: Voi trimete pe cei ce mă întreabă la resónele întrebărei: *Pentru ce cine-va fumează?*

DATE STATISTICE

Din rezultatul cercetărilor nóstre a reuşit că, numărul total al indiviţilor tatuati au fost de 116, care se pot împărţi ast-fel:

	85 delinquenti
I.	17 indiviđi liberi
	14 cadavre

Total 116

II. Clasificaţi după sex, au fost:

<i>Bărbaţi</i>	<i>Femei</i>	<i>Copii</i>
112	4	1

III. Clasificaţi după naţionalitate, avem:

	<i>Bărb.</i>	<i>Fem.</i>	<i>Cop.</i>
Români	52	2	—
Greci	15	—	—
Unguri	14	—	—
Germani	9	—	—
Macedoneni	6	—	1
Bulgari	6	1	—
Ţigani	6	1	—
Francezi	1	—	—
Boemi	2	—	—
Total	111	4	1

IV. Clasificați după profesii, au fost:

	<i>Bărb.</i>	<i>Fem.</i>	<i>Cop.</i>
Muncitori	30	—	—
Servitori	17	2	—
Vizitii	10	—	—
Precupeți	6	—	—
Măcelari	4	—	—
Mecanici	5	—	—
Fără profesie	11	2	1
Cismari	5	—	—
Croitori	3	—	—
Plugari	10	—	—
Zidari	2	—	—
Militari	7	—	—
Desenator	1	—	—
Total	111	4	1

V. Clasificați după delict, au fost:

<i>Delictu</i>	<i>Bărb.</i>	<i>Fem.</i>	<i>Cop.</i>
Furt	35	1	—
Omor	6	—	—
Rănire	8	1	—
Vagabondaj	11	—	—
Ultragiu	4	—	—
Tâlhărie	2	—	—
Escrocherie	7	—	1
Atentat la bunele morav.	4	—	—
Contrabandă	5	—	—
Total	82	2	1

VI. Clasați după gradul de cultură, avem:

<i>Gradul de cultură</i>		
1	clasă primară	18
2	" "	8
3	" "	2
4	" "	7
Total		35

1	clasa liceală	—
2	”	”	—
3	”	”	—
4	”	”	—
5	”	”	1
6	”	”	—
7	”	”	1
Total . . .			<u>2</u>

Restul până la 102, adică 65, nu sciaă carte.

VII. Clasificați după etate, avem:

De la 10—15 anī	1
” ” 15—20 ”	2
” ” 20—30 ”	19
” ” 30—40 ”	45
” ” 40—60 ”	30
” ” 60—80 ”	4
Total . . .		<u>102</u>

VIII. Dintre persónele care aă tatuat și care aparțin la diferite naționalități, avem:

Greci	40
Români	10
Unguri	6
Turci	2
Macedoneni	2
Germani	1
Bulgari	1
Ruși	1
Arnăuți	1
Polonezi	1
Istraeliți	1
Total . . .	<u>66</u>

De unde se vede că 53 aă fost numai străini care aă executat tatuajurile.

IX. Tatuajurile au fost executate:

In armată	11
In flotilă	6
In închisóre	24
Total	<u>41</u>

Iar restul au fost executate în libertate.

X. Dintre delinquenți, 27 au fost recidiviști.

CONCLUSIUNI

1. Tatuajurile nu intră în obiceiurile poporului Român. Ele au fost importate de străini, și anume de Greci, după cum se vede din statistica noastră.

2. Ele pot fi făcute prin înțepături, scarificări, incizii, cicatrice, ulcerări, arsuri sau subdermice și mixte.

3. Tatuajul poate fi produs și într'un mod accidental, prin explozia unei arme sau provenind din exercitarea unei meserii. (Tatuajuri involuntare).

4. Tatuajul poate fi întrebuințat în scop estetic, terapeutic sau medical, religios, resboinic, profesional, familiar etc.

5. Tatuajul servă la stabilirea identității atât a celor vii cât și asupra cadavrelor. În caz însă de dispariția tatuajului din cauza putrefacției, ganglinii limfatici vecini vor servi pentru căutarea pigmentului.

6. De când serviciul identificării, este stabilit pe base științifice, adică pe anthropometrie, tatuajul ca mijloc de a stabili identitatea a ramas pe un al II-a plan.

7. În caz de dispariția unui tatuaj, prin mijloace mecanice, chimice, cicatricele lăsate în urmă e un semn tot așa bun ca și tatuajul.

8. Leziunile anatomice ale tatuajului stă în derm fără a atinge nici epidermul nici părțile profunde ale pielii.

9. Totuajurile pot fi modificabile. Ele pot dispărea prin acțiuni mecanice, chimice sau leziuni anatomice ale pielii.

10. De și actul tatuajului în el însuși nu ne permite a conchide la o categorie specială de ómenii care s'ar distinge psihologiceste de ceil'altii, cu tóte acestea la noi în țară el aparține mai mult delinquentilor. Din 10 indiviđii tatuati aproape 8 trebuie să fie deținuți.

11. Faptul că un deținut a fost tatuat nu indică absolut natura sa criminală, după cum absența tatuajului n'ar vorbi în favórea moralității și inocenței sale.

12. Frecvența tatuajurilor la deținuți e mai mult rezultatul cauzelor exterióre de cât a cauzelor interne.

13. Subiectele tatuajurilor la criminalii nu forméză un ce caracteristic, care să se distingă de a indiviđilor din cele-l'alte clase ale societăței.

14. Cea mai mare parte din deținuți, sunt recidiviști.

15. Tatuajul se găsește fórté puțin răspândit la alienații noștri. Mai tot-d'auna însă, el a fost făcut în afară de asil.

16. Nu există nici un raport la alienații noștri între simbolul exprimat de tatuaj și delirele lor, de și nu excludem posibilitatea existărei unui asemenea raport.

17. In ceia ce privește prostituatele la noi ele sunt fórté puțin tuate.

18. De și tatuajul în cele-l'alte țări se găsește răspândit și în lumea mare la noi însă, nu s'a observat de cât fórté puțin și care constă în alunele pe obraz (Grains de beauté).

19. Imitațiunea, neocupațiunea și indemnul operatorilor, alături cu lipsa de cultură a tatuatului au servit ca cauze la răspândirea tatuajului la noi în țară.

BIBLIOGRAFIE

A. Lacassagne et E. Magitot. Dicționarul Științelor Medicalé.

C. Lombroso. Omul criminal.

E. Laurent. Les beaux-arts dans les prisons. Arhivele de Anthropologie criminală, pag. 89.

G. Variot. Les tatouages européens. Arhivele de Anthropologie criminală, 1890.

Cristian. Tatouage chez un aliéne persécuté. Arhivele de Anthropologie, 1891.

L. Batut. Tatouage exotique et tatouage en Europe. Arhivele de Anthropologie criminală, anul al XIII-lea.

I. Gouzer. Tatoueurs et tatoués maritimes. Arhivele de Anthropologie, anul IX.

Ferrier. Tatouages multiples. Arhivele de Anthropologie criminală, anul XI.

Michel Délines. Le tatouage dans le grande monde. Arhivele de Anthropologie criminală, 1895.

Baer. Tatouages des Criminels. Arhivele de Anthropologie criminală, 1895.

Daguillon. Contribution de l'étude du tatouage chez les aliénés. Arhivele de Anthropologie criminală, 1895.

Ch. Perrier. Du tatouages chez les Criminels. Arhivele de Anthropologie criminală, 1897.

Dr. Collincau. Les tatouage chez l'aliéné. Revista școléi de Anthropologie din 1891.

Ch. Letourneau. Tatouage de l'île de Pâques. Revista scôlei de Anthropologie din Paris, 1892.

Tardieu. Studiu medico-legal al tatuajului, considerat ca semn de identitate, analele de Higienă, 1855, t. III, p. 171.

Parent Duchatelet. Cas de mörte după o tentativă de a face să dispară un tatuaj. De la prostitution, t. II, p. 119, 1857.

Berchon. Relațiunea unui voiaj medical în mările Sudului, Paris 1858.

Krüsenstern. Tatuaj în insulele Marquise. Voiaj împrejurul lumei.

Casper. Tratat de medicină legală, Paris 1862, t. II.

Berchon. Istoria medicală a tatuajului, Paris 1863.

Horteloup. Tatuajul. Analele de Higienă, t. XXXIV, 1870.

Virchow. Pathologia celulară, a patra ediție, Paris 1874.

H. Spencer. Descriptive Sociology, Londra 1878. Tatuaj prin torsiunea pielii pe cöstele Africeii.

Grandélément (d'orgelet). Tatuaj occidental 1881.

Lesson et Martinet. Polinesiani, organele lor, migrațiunea lor, limba lor. 2 vol. Paris 1881.

Lacassagne. Les tatouage. Studiu Anthropologic și medico-legal, Paris 1881.

Magitot. Tautajul considerat din punctul de vedere al repartițiunei geografice.

A. Bertillon. Rasele sălbatice, 1882, p. 289.

Clavel. Tatuajul în insulele Marquise.

Leppman (Berlin).

TABLA DE MATERII

PARTEA I.

	<u>Pagina</u>
<i>Capit. I.</i> — A) Tatuajul din punctul de vedere etnic	1
<i>Capit. II.</i> — Procedurile de tatuaj	17

PARTEA II.

<i>Capit. I.</i> — B) Tatuajul din punctul de vedere Medico-Legal . .	41
<i>Capit. II.</i> — Reglemente și Legislațiune	46
<i>Capit. III.</i> — Caracterele științifice	48
<i>Capit. IV.</i> — Modificările tatuajurilor	65
<i>Capit. V.</i> — Patologia tatuajului	83
<i>Capit. VI.</i> — Tatuajuri involuntare	96
<i>Capit. VII.</i> — Examenul tatuajurilor la cadavre	98
<i>Capit. VIII.</i> — Consecințele medico-judiciare și regulile de ex- pertisă	101
<i>Capit. IX.</i> — Tatuajul la Criminali	105
<i>Capit. X.</i> — Tatuajul la nebuni	115
<i>Capit. XI.</i> — Tatuajul la Prostituate	121
<i>Capit. XII.</i> — Tatuajul în Lumea Mare	124
<i>Capit. XIII.</i> Causele tatuajului	129
Date statistice	137
Concluziuni	141
Bibliografie	143

N.Minovici del.

I.V.Soceci, Bucuresci.

N.Minovici del.

I.V.Soceci, Bucuresci.